DE ECONOMIC UITRUSTING CO.,

HET GEBOUW IS VERKOCHT

DE VOORRAAD MOET UIT DEN WEG GERUIMD WORDEN.

Bezoekers aan de Stad behooren ons een bezoek te brengen en zich van eenige aangebodene koopjes verzekeren. Vergeet niet:

De Voorraad moet Verkocht worden.

Hoek van Plein en Spinstraten, Kaapstad

DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET ONS LAND

De Economic Uitrusting Co.

HET GEBOUW IS VERKOCHT

De Voorraad moet uit den weg geruimd worden

Bezoekers naar de Stad behooren ons een bezoek te brengen, en zich van eenige der aangebodene Koopjes verzekeren.

Vergeet niet:

De Voorraad moet Verkocht worden.

Hoek van Plein en Spinstraten, Kaapstad

DEEL 68.—No 6,452.] KAAPSTAD, DINSDAG, 15 JUNI, 1897. [*Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdags. Inteekenings-prijs per jaar £1 6s. postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.*]

ERVEN! ERVEN!

PUBLIEKE VERKOOPING

— VAN —

Zeer Kostbare ERVEN,

Van de verdeelde OUDE PASTORIE GRONDEN,

Aan de PAARL.

Op DINSDAG, 29 Dezer,

ZULLEN de ondergeteekenden, daartoe begunstigd door Mej. D. C. MALHERBE, Publiek Verkoopen

21 BOUW ERVEN,

Gelegen aan de Malherbe- Dirksen- en Du Toitsstraten, beplant met Vruchtboomen, Wijngaard en een prachtige Bosch van Bluegum, Port Jackson en Populier Boomen, grenzende aan de "Sporting Ground." De steeds toenemende aanbouw op gemelde gronden, die in een klein dorp is veranderd, maakt verdere omschrijving overtollig.

G. J. MALHERBE, Q.Q.

A. B. De VILLIERS & Co., Afslagers.

Paarl, 14 Juni, 1897.

☞ P.S.—Plan Kaart te zien ten kantore van A. B. DE VILLIERS & Co.

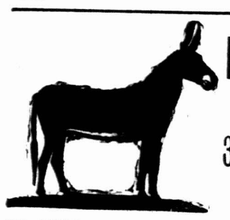

PIKE COUNTY JACK FARM,

LUKE M. EMERSON, Eigenaar.

30 Oprecht Geteelde Ezel-Hengsten.

BOVENGENOEMDE 30 stuks prachtige, groote, volbloed, geregistreerde Ezelhengsten, van 14 tot 15 handen hoog, zullen op

ZATERDAG, 19 JUNI, A.S.,

Te COLESBERG,

Publiek worden verkocht. Zij zijn direkt van Noord-Amerika ingevoerd en gewaarborgd voor Paarden-Merries.

TER BEZICHTIGING.

MONSTERS van de volgende "Merken" van de beste "Margarine" vervaardigd in de Fabrieken van de heeren HAGERMAN & Co., BEPERKT, Rotterdam, nam.:

"Cowbrand," "Three Crown" en "Confectioners Favourite."

Alsmede monsters van gepreserveerde vleeschsoorten en saucijsen in blikken uit de fabrieken van "Confederation" Delftshaven.

EMILE H. VAN NOORDEN,
Eenige Agent.

Kaapstad, 54 Loopstraat.

REGISTRATIE VAN KIEZERS.

Kiesafdeeling van Clanwilliam.

KENNISGEVING GESCHIEDT mits deze aan de inwoners der verschillende Veldkornetschappen dezer Afdeeling, dat de Registreer-Beambten nu zullen beginnen, overeenkomstig de bepalingen der Wet op het Registreeren van Parlementaire Kiezers, 1887, om in en voor elk Veldkornetschap een Provisioneele Lijst op te stellen van alle personen die gerechtigd zijn te stemmen bij Parlementaire Verkiezingen.

Ten einde de meest volledige Lijst mogelijk te verkrijgen, en het gevaar te vermijden om gekwalificeerde personen uit te sluiten van de Lijst, wordt een ieder die aanspraak maakt om te kiezen bij Parlementaire Verkiezingen uitgenoodigd zijn aanspraak op te zenden aan de respektieve Registreer-Beambten, of uit te vinden of hun namen geplaatst zijn geworden op de Provisioneele Lijst, voor of op den datum vastgesteld waarop die Lijst voltooid moet worden.

De Registreer-Beambten voor de verschillende Veldkornetschappen voor deze Afdeeling, zijn zij die opgenoemd worden aan den voet hiervan.

Gedateerd, heden den 20sten Mei, 1897.

MICHAEL SMUTS,
Civiele Commissaris.

KIESAFDEELING VAN CLANWILLIAM.

A. FISKALE AFDEELING VAN CLANWILLIAM

VELDKORNETSCHAP.	REGISTREER BEAMBTE	WOONPLAATS.
Clanwilliam, No. 1	Veldkornet	Clanwilliam
Clanwilliam, No. 2	Veldkornet	Zandfontein
Noord Zandveld	Veldkornet	Brakfontein
Zuid Zandveld	Veldkornet	Zwartboschkraal
Boven Oliphant's Rivier	Asst Veldkornet	Driefontein
Bidouw	Veldkornet	Ezelbank
B. FISKALE AFDELING VAN CALVINIA.		
Voor Hantam	Daniel Kelly, Hoofdkonstabel	Calvinia
Achter Hantam	Veldkornet	Groot Vlakte
Noord Onder Bokkeveld	P. Tancred	Kloudskraal
Zuid Onder Bokkeveld	Veldkornet	Driekop
Noord Onder Roggeveld	Asst Veldkornet	Water Vallei, alias Blokijzerplaats
Zuid Onder Roggeveld	Veldkornet	Matjesfontein
C. FISKALE AFDEELING VAN SUTHERLAND.		
Rhenoster Rivier (Deel)	A. C. Vlok	Zandheuvel
D. FISKALE AFDEELING VAN VAN RHYN'S DORP.		
Van Rhyn's Dorp	Veldkornet	Van Rhyn's Dorp
Oorlogsfontein	Veldkornet	Unions Kraal
Oliphant's Rivier	Veldkornet	Kamkous
Vierfontein	Veldkornet	Diep Kloof
E. FISKALE AFDEELING VAN KENHARDT		
Kenhardt (Deel)	Veldkornet	Kenhardt
Vogelstruis	Veldkornet	Klein Lemoenkop
Gemsbok	Jan Strauss	Op Dam Kokies P.O. Kenhardt
Zeekoe	Veldkornet	Blad Grond, P.O. Kakama

Datum voor voltooiing der Lijst:—De 14de dag van Juli, 1897.

MICHAEL SMUTS, Civiele Commissaris.

South African College.

QUEENS "SCHOLARSHIPS."

EEN of meer Junior en een of meer Senior Queen's "Scholarships" zullen openvallen met het begin van het volgende Academisch jaar in Juli.

De Junior "Scholarships" zijn open voor nietGematriculeerde Studenten onder zestien jaren oud, en worden gehouden voor Twee Jaren. Toekenningen worden gedaan naar de positie door Kandidaten behaald bij een Proef Examen, dat door de Professoren zullen afgenomen worden, beginnende op 26 Juli.

De Senior "Scholarships" zijn open voor Gematriculeerde Studenten beneden de 18 jaren, en worden gehouden voor Drie Jaren.

Toekenningen worden gedaan naar de positie van Kandidaten bij het Matriculatie Examen, hunne applicatie voorafgaande.

De Queen's "Scholarships" sluiten alle College School-gelden in, uitgenomen de Registratie Fooi van £1 2s. 6d. per Sessie.

Applicaties moeten ingezonden worden voor 20 Juli aan

CHARLES E. LEWIS,
Secretaris van den Senaat.

'South African College' Raad.

Studiebeurzen beschikbaar van af het volgende kwartaal.

I. Queen's "Scholarship":—Zie kennisgeving van den Secretaris van den Senaat.

II. Murray's "Scholarship":—Ten nutte van het minder vermogende deel der Kolonisten; de afstammelingen van de Oude Hollandsche volkplanters de voorkeur hebben. Vormen van applicatie met alle bijzonderheden kunnen op aanzoek in geschrifte bij den ondergeteekende verkregen worden.

III. South African College School. Vrije "Scholarships." Applicaties zullen door den ondergeteekende ontvangen worden.

Applicaties voor II. en III. moeten voor 2 Juli ingezonden worden.

J. DE V. ROOS,
Secretaris,
12 Waalstraat.

8 Juni, 1897.

Diocesan College,

RONDEBOSCH.

DRIE Beurzen, ieder ter waarde van £25 telkens voor één jaar, worden hierbij uitgeloofd voor de Examens van dit jaar.

Voor *twee* hunner kan aanzoek worden gedaan door Aspiranten die, na in de eerste klasse, voor hun School Hooger Examen te zijn geslaagd, tot de Matriculatie klasse wenschen te worden toegelaten, en voor de *derde* door Aspiranten die, na een goed Matriculatie Examen te hebben afgelegd, de lessen in de Intermediate klasse wenschen te volgen.

Bovendien worden *een* Beurs van £25 en *vijf* anderen ter waarde van het schoolgeld toegekend aan leerlingen van het College. Er bestaan ook twee Stichtings Beurzen, uitsluitend voor zoons van Geestelijken, of voor hen die van plan zijn Geestelijke te worden.

Applicaties, met bewijzen van goed gedrag, in te zenden aan

A. A. BODKIN,
Waarnemende Principaal.

Zuid-Afrikaansche BIJBELVEREENIGING.

AANZOEKEN voor de opengevallene betrekking van Secretaris en Bibliothekaris (in de plaats van den heer Jacob M. de Kock, die wegens klimmende jaren verplicht is die betrekking neer te leggen) zullen tot 30 Juni, e.k. ontvangen worden door den Voorzitter, den weleerw. Dr. J. Kotze, of den Secretaris, den heer Jacob M. de Kock, van wien alle bijzonderheden kunnen verkregen worden

Het Salaris zal zijn £200 per jaar en waarborg zal moeten gegeven worden.

Op last van het bestuur,

JACOB M. DE KOCK,
Secretaris.

Kaapstad, 10 Juni, 1897.

Hoofdonderwijzer Benoodigd

APPLICATIEN voor de betrekking van Hoofdonderwijzer te Heilbron en certificaten met getuigschriften van bekwaamheid en bewijs van lidmaatschap eener Protestantsche Kerk en bewijs van goed zedelijk gedrag van de laatste Schoolcommissie en den Predikant waar applicant werkzaam was, zullen door den ondergeteekende ontvangen worden tot 5 Juli, 1897.

Werkzaamheden te beginnen op 5 October, e.k.

Salaris £140 per jaar, schoolgelden (de Hoofdonderwijzer heeft het laatste jaar aan schoolgelden, als zijn aandeel ontvangen, de som van £150 stg.) en ruime onderwijzerswoning.

Billijke reiskosten worden vergoed

Namens de Schoolcommissie,

D. J. MINNAAR, V.D.M,
Voorzitter.

Heilbron, O.V.S.,
4 Juni, 1897.

Onderwijzer Benoodigd

Voor eene Vaste Wijksschool, in de wijk Kaalspruit, Dist. Bloemfontein.

APPLICATIES, vergezeld van getuigschriften van bekwaamheid, goed zedelijk gedrag van de laatste Schoolcommissie en den Predikant waar applicant werkzaam was, alsook bewijs van lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, zullen door den ondergeteekende ontvangen worden tot 15 JULI, 1897.

Salaris £120 per jaar en de schoolgelden.

Alleen gehuwde personen zullen in aanmerking komen.

Werkzaamheden te beginnen zoo spoedig mogelijk.

Billijke reiskosten, gestaafd door kwitanties, zullen worden vergoed.

J. S. THERON,
Voorz. Schoolcom.

Aasvogelkop,
Dist. Bloemfontein, O.V.S.
8 Juni, 1897.

Onderwijzeres Benoodigd

EENE Onderwijzeres wordt vereischt op de plaats Drieheuvel, Malmesbury die instaat is onderwijs te geven in Hollandsch, Engelsch en Muziek. Getuigschriften vereischt. Salaris £45 per jaar benevens vrije woning en kost.

Applicatien te worden ingezonden voor 20 Juli, e.k., aan

JAC. A. LOCHNER.

Drieheuvel, dist. Malmesbury,
12 Juni, 1897.

BENOODIGD

EEN Onderwijzer voor eene Private School, Queenstown distrikt.

Salaris £50 p.a. en vrij logies.

Vereischten: Hollandsch en Engelsch noodzakelijk. Muziek een sterke aanbeveling.

Afschriften van Certificaten zoowel als van goed zedelijk gedra,g en lidmaatschap eener Protestantsche Kerk zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot 30 Juni. Werk te beginnen na de Wintervacantie.

P. J. PIETERSE.

P.O. Hackney,
Dist. Queenstown,
1 Juni, 1897.

HOPEFIELD PUBLIEKE SCHOOL.

BENOODIGD met aanvang van het volgende School Kwartaal een Onderwijzeres voor het kinderen departement. £60 per jaar. Het zingen te worden onderwezen. Hollandsch een aanbeveling.

Voor verdere bijzonderheden, doe aanzoek bij,

A. J. STIGLING,
Hon. Sec. Publieke School
Hopefield.

Armen School, Langvlei, George.

DE ondergeteekende wacht applicaties in (man of vrouw), voor bovengenoemde School van 30 kinderen, tot op 15 Juli.

Salaris £80 voor een gecertificeerden en £60 voor een ongecertificeerden onderwijzer.

D. ROSSOUW, V.D.M.

George, 1 Juni, 1897.

HET DORCAS ARMENHUIS EN DIAKONESSEN HUIS.

DE Veertiende Jaarlijksche Vergadering zal gehouden worden ter plaatse, aan de Breestraat,

Op Dinsdag, 15 dezer,

TE 3 UUR N.M.

Rapport en Toespraken in Hollandsch en Engelsch. Vrienden worden hartelijk uitgenoodigd.

A. D. LUCKHOFF,
Secretaris.

Kaapstad, 10 Juni, 1897.

Departement van Publieke Werken.

AAN BOUWMEESTERS.

TENDERS worden gevraagd voor het bouwen van Nieuwe Cellen voor Schuldenaars in de Van Rhijnsdorp Gevangenis, Van Rhijnsdorp.

Plannen, Specificaties en voorwaarden van kontrakt, kunnen gezien en verdere inlichting verkregen worden ten kantore van den ondergeteekende.

Tenders duidelijk gemerkt ', Tenders voor Nieuwe Schuldenaars Cellen, Van Rhijnsdorp," zullen door den Controleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, ontvangen worden tot MAANDAG, 21 Juni, 1897.

Tenderaars moeten twee voldoende borgen bezorgen voor de uitvoering van het kontrakt, en de borgen moeten den tender onderteekenen.

De laagste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen.

H. S. GREAVES,
pro Hoofd-Inspekteur.

Departement van Publieke Werken,
Kaapstad, 12 Mei, 1897.

Departement van Publieke Werken

AAN BOUWMEESTERS.

TENDERS worden gevraagd voor het bouwen van een Politie-Statie te Campsbaai.

Plannen, Specificatien en Voorwaarden van Kontrakt kunnen gezien en verdere informatie verkregen worden, ten kantore van den ondergeteekende.

Tenders duidelijk gemerkt "Tenders voor Campsbaai Politie-Statie," zullen door den Controleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, ontvangen worden tot op Woensdag middag, 16 Juni, 1897.

Tenderaars moeten twee voldoende Borgen voor de uitvoering van het Kontrakt bezorgen en die Borgen moeten de Tenders onderteekenen.

De laagste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen.

H. S. GREAVES,
pro. Hoofd-Inspekteur.

Departement van Publieke Werken,
Kaapstad, 26 Mei, 1897.

Municipale Kennisgeving.

Municipaliteit van Montagu.

KENNISGEVING geschiedt hiermede dat overeenkomstig besluit van Geregistreerde Belastingbetalers, genomen op een Vergadering behoorlijk gehouden op 21 MEI, 1897, de Municipale Raad de Keurkloof voor de som van £537 10s. 0d., heeft gekocht, en voornemens is een leening aan te gaan van £500 ten einde een deel van de koopschat af te betalen.

Eenig persoon objectie hebbende tegen het aangaan van eene zoodanige leening, moet zijn bezwaren in gegschrifte bij den Secretaris der Municipaliteit indienen, binnen zes weken van af dezen datum in termen van Sectie 147 van Acte 45 van 1882.

Op last,

(Get.) J. HAMILTON WALKER
Secretaris.

Municipaal-Kantoor,
Montagu, 9 Juni, 1897.

WAARSCHUWING.

DE ondergeteekende waarschuwt hiermede dat allen, gevonden op zijn veld jachtende met of zonder honden of eenigerlei wijze overschrijdende op zijne Plaats, door vee te laten grazen of hout te kappen op de strengste wijze zonder onderscheid van persoon, zullen vervolgd worden volgens de wet.

D. W. KRYNAUW.

Zwartfontein,
Dist. Malmesbury,
8 Juni, 1897.

KAAPSCHE

GOUVERNEMENTS SPOORWEGEN.

Tenders voor Cinders.

TENDERS

WORDEN gevraagd voor den koop van zoodanige Cinders (uitgebrande Steenkool) als aan de Zoutrivier Werken mogen gebracht of aldaar verkregen worden voor een termijn van een jaar eindigende 30 Juni, 1898.

Vormen van Tender, Voorwaarden van Kontrakt, en alle andere bijzonderheden kunnen van den ondergeteekende verkregen worden.

Verzegelde Tenders, geadresseerd aan den Controleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, van buiten gemerkt "Tender voor Cinders", zullen ontvangen worden tot WOENSDAG middag 23 JUNI, 1897.

De hoogste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen.

W. SINCLAIR,
Hoofd Spoorweg Magazijnmeester.

Kantoor van den
Hoofd Spoorweg Magazijnmeester,
Kaapstad, 5 Juni, 1897.

Stellenbosch Distrikts Bank

(BEPERKT.)

HIERMEDE wordt kennis gegeven dat een Vergadering van Aandeelhouders zal plaats hebben in de Bank-Gebouwen op DONDERDAG 15 JULI, a.s., 's morgens om 10 uur, ten einde van de Direkteuren verslag voor het half-jaar eindigende 30 Juni, 1897, te ontvangen.

Op last der Directeuren,

J. H. H. BERGH,
Sub. Besturder.

Stellenbosch, 12 Juni, 1897.

BRANDZIEKTE WET,

No. 20 van 1894.

Het Stemmen voor de Nominatie van Inspekteur.

KENNISGEVING geschiedt hiermede dat het stemmen voor de nominatie van een Inspekteur onder Sectie 6 van Wet No. 20 van 1894, voor de Veldkornetschappen van Durbanville, Tijgerberg, Blauwberg Koeberg, No. 1, Koeberg No. 2, vacant door de resignatie van den heer C. J. EATON, zal plaats hebben op de ondergenoemde plaatsen op VRIJDAG, 25 JUNI, 1897.

Slechts personen geregistreerd als kiezers voor Brandziekte doeleinden in de betrokken Veldkornetschappen zijn gerechtigd om te stemmen.

Stemmen mogen uitgebracht worden ten eenigen tijd tusschen 8 v.m en 3 n.m.

Het stemmen zal beslissen:—

A. (Eerste Stemming) of de aanstelling zal gelaten worden in de handen van den minister, of wel nominees zullen worden gekozen uit dewelke zoodanige aanstelling zal gemaakt worden.

B. (Tweede Stemming) Of, als nominees moeten gekozen worden, een, twee of meer personen gekozen zullen worden.

C. (Derde Stemming) Welke personen aan den Minister als zoodanige nominees zullen voorgedragen worden.

J. CAMBIER FAURE,
Resident Magistraat,
Kaapstad.

Resident Magistraats Kantoor,
Kaapstad, 12 Juni, 1897.

SCHEDULE.

Veldkornetschap.	Stemopnemer.
1. Durbanville.	Speciale V.R. aan het Magistraats Kantoor Durbanville.
2. Tijgerberg.	Veldkornet, aan zijne woning
3. Koeberg, No. 1.	do.
4. Koeberg, No. 2.	do.

GEËNTE

VRUCHTBOOMEN.

DE eigenaar van de Pioneer boomkweekerij biedt te koop aan: 172 van de beste uitgezochte Californie, Australische en Koloniale vruchtsoorten. Verder 9 soorten geoculeerde Limoen, 2 do. Naartje en 5 do. Zuurlimoen. De limoen boomen zijn allen schoon, vrij van "*Scale*" of Limoen schurft. Ten laatste 12 Nieuwe Soorten tafel-druiven die geschikt in betalend zullen zijn voor Prieel uitplanting. De druif soorten zijn geënt op Rupestris en Montpellier. Doe aanzoek bij

S. W. JOUBERT.

Bovenvallei, Wellington.

☞ Catalogus gratis op aanvraag.

Het Genas Hen Allen

MIJNHEER,—Negen maanden geleden betuigde ik in een brief aan u van le goede uitwerking van RHEUMATICURO in mijn geval. Ik ben 60 jaren oud en heb 23 jaren lang geleden aan CHRONISCHE ASTHAM en RHEUMATIEK en zochte verlichting van vele beroemde geneeskundigen, en probeerde alles zonder baat te vinden en had in mijn geval alle geloof in menschelijke bekwaamheid verloren, tot dat ik RHEUMATICURO probeerde en in eens zijn mijn Neuralgia, Rheumatiek en pijnen in hoofd en aangezicht verdwenen en het nieuws is ver en wijd verspreid dat "oumeester VAN ROY amper heellemaal gezond was van die wonderlijke Medicijn," en dit was werkelijk vet gevaal; elkeen die het probeerde beheet het aan.

De heer JACOB VAN ZIJL van Vlakfontein (3 uur van Steijnsburg), is genezen van een schijnbaar ongeneeslijkgeval van Rheumatiek en Jicht. Nooit, zei zijn moede, Mevr. VAN ZIJL aan mij, was er een erger geval van "Koorts Ziekte", zooals zij het noemen. De eeste dosis RHEUMATICURO deed de lijdende jonge man rustig slapen en medecijn werd voortdurend toegediend hoewel de buren en vrienden zeiden dat nij niet verwachten dat hij leven zon, *was zij tmee-maal hier*, en getuigde van de geheeskracht van de RHEUMATICURO en PILLEN.

JONES RHEUMATCURO.

De oude heer VAN DER WELT, van Reddersburg, werd genezen door een bottel.

De heer A. COETZEE, Brandvlei, Middelburg, C. C. vond dadelijk verlicting. Mijn zoon JAN en zijn schoonvader, de heer J. A. SMIT, van wonderboom, Burgersdorp, werden ook genezen maar ik moet nu sluiten—Ik blijf uw dankbare vriend, J. C. van

Het groote Zuid-Afrikaansche geneesmiddel voor Jicht, Rheumtiek, Rheumatische Jicht Lende Jicht, Heup Jicht, Aangezichtpijnen, enz., en heeft vele duizenden gevallen, veel erger dan bovengen noemdet genezen. Is verkrijgbaar van alle Apothekers en Winkeliers door ge heel Zuid-Afrika

DE NATIONALE

Onderlinge Levensassurantie Maatschappij van Australazie, Beperkt.

OPGERICHT 1869.

Het **Eerste Kantoor in de Wereld** om de Overgaaf Waarde in werking te brengen om Achterstallige Polissen van kracht te houden.

Hoofd Kantoor voor Zuid Afrika:

St. George's-straat, Kaapstad.

Belrag aan Assuranties van kracht gaat te boven ...£10,000,000
Belegd Fonds gaat te boven.....£2,500,000
Jaarlijksch inkomen over.....£440,000

DIREKTEUREN IN ZUID AFRIKA:

Sir GORDON SPRIGG, K.C.M.G., Voorzitter.

De Heeren ADRIAN VAN DER BIJL, Koopman; A. W. SPILHAUS, Koopman, Kaapstad;

JOHN W. RAIL,
Bestuurder voor Zuid Afrika.

KENNISGEVING

DAAR de mondelinge overeenkomst verbroken is, dat de firma van VAN DER SPUY, IMMELMAN & Co., niet in het Paarlsche Distrikt, en de firma van A. B. DE VILLIERS & Co., niet in het Malmesbury Distrikt Venduties houden zullen, zoo geven de ondergeteekenden hiermede kennis dat zij nu voortaan, zoo wel in het Paarlsche alsook in het Malmesbury Distrikt en ook te Koeberg Venduties houden zullen. Wegens hunne bekendheid alom is verdere aanbeveling overtollig.

A. B. DE VILLIERS & Co.

Paarl, 8 Juni, 1897.

Kennisgeving.

HET wordt verzocht dat alle eischen tegen het Departement van Publieke Werken mogen ingediend worden voor vereffening NIET LATER dan 19 dezer.

JOS. NEWEY,
Hoofd-Inspekteur P. W.

Kantoor van Publieke Werken,
Kaapstad, 9 Juni, 1827.

AANGELOOPEN

OP 2 Juni, l.l. op de plaats van den ondergeteekende, 1 Roodbruin Paard met klein kol voor den kop, linker achter voet wit, omtrent 2 jaar oud. De eigenaar kan hetzelve terug krijgen mits betalende alle billijke kosten ook van deze advertentie.

ROBERT DE VILLIERS.

P.O. Holvlei,
Malmesbury Afdeeling.

Logies Huis.

BEZOEKERS naar Pretoria zullen wel doen het Viljoen's Pretoria Logies Huis een bezoek te brengen, alwaar men rekenen kan op eerste klas ontvangst en goede, vriendelijke bediening.

BOEREN

Noodig hebbende Ploegen of Boerderijgereedschap, behooren, alvorens die te koopen het groote voorraad van de heeren

R. M. ROSS & Co's

Ploegen en Gereedschap te inspekteeren.

De "Verity" Dubbele-voor Ploeg

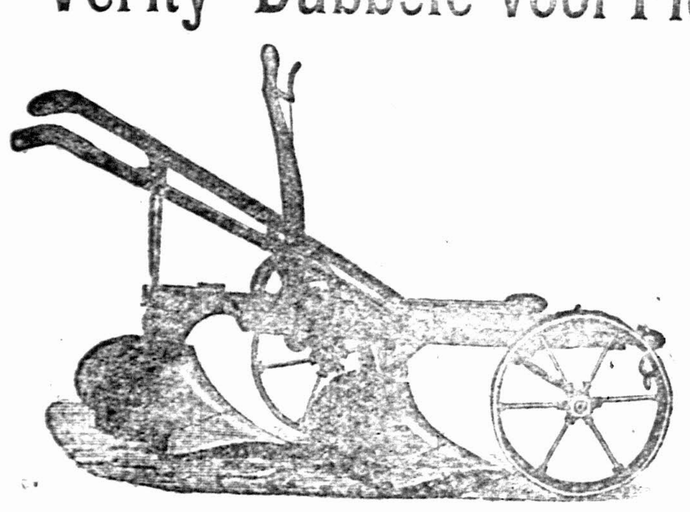

Bovengenoemde Ploeg is van Staal gemaakt ten gevolge waarvan hij Licht en Sterk is.

Kan verkregen worden met Stalen of Gegoten Scharen.

Ransomes, Howards, Zweedsche en Amerikaansche Ploegen.

Ransomes en Howards Eggen, Dam-Schrapers, Grond-Rollers.

De Massey Harris Cultivator

Met of zonder Zaaijer. Deze is de beste Cultivator nog gemaakt en geeft alle voldoening.

R. M. ROSS & CO.,

STRANDSTRAAT, KAAPSTAD.

J. D. CARTWRIGHT & Co.,

GLAS- EN PORCELEIN- MAGAZIJN,

ADDERLEY EN DARLINGSTRATEN.

TET-, Ontbijt-, en Theeservies, Toiletartikelen en alle soorten Aardewerk in groote keuze.

Hang- en Tafellampen, Vloerlampen voor de Voorkamer, Tafelmessen fantasie- artikelen en alle Huishoud-Benoodigdheden.

Verzilverde en Fantasie Goederen, geschikt voor Trouw-, of Verjaargspresenten een Specialiteit. Juist ontvangen een lading van hun eciale Port.

"VICTORIAN WATER-WHITE OIL."

150° VUURPROEF,

PATENTE "FAUCET NOZZLE" EN KANNEN.

DE BESTE OLIE IN DE MARKT.

GEGALVANISEERDE STALEN WINDMOLENS,

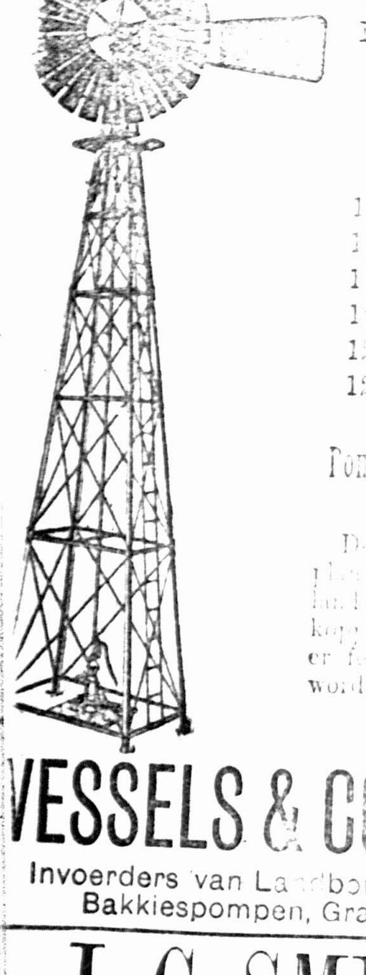

OM WATER OP TE POMPEN

DE STERKSTE EN DE BESTE IN DE WERELD.

8 voet wiel en 25 voet Toren.
8 voet wiel en 30 voet Toren.
8 voet wiel en 40 voet Toren.
10 voet wiel en 25 voet Toren.
10 voet wiel en 30 voet Toren.
10 voet wiel en 40 voet Toren.
12 voet wiel en 25 voet Toren.
12 voet wiel en 30 voet Toren.
12 voet wiel en 40 voet Toren.

Pompen van alle soort om op alle putten passen.

Deze Windmolens zijn op een verbeterd [illegible] sterker dan iets nog in dit land ing voerd. De [illegible] zijn sterk gekoppeld, en de wielen zijn [illegible] zoodat er feitelijk niet naar omgezien behoeft te worden.

ALLE INFORMATIE MET PRIJZEN VAN

WESSELS & COMPY., 23 LANGSTRAAT KAAPSTAD.

Invoerders van Landbouwwerktuigen en Machinerie, Bakkiespompen, Graven, Vorken Eggen, enz.

J. C. SMITH & Co.,

IJzer, Kool en Timmerhout Magazijnen

KOLONIAAL EN AMERIKAANSCH WAGENHOUT,

STOOM ZAAGMOLENS,

Breestraat en Riebeeks Plein,

KAAPSTAD.

"ONS LAND" AAN DE PAARL.

HERHAALDELIJK dringend verzocht zijnde door onze ondersteuners aan de Paarl om [illegible] verder in die Afdeeling uit te [illegible], hebben wij besloten een Plaatselijk Kantoor aan de Paarl te [illegible], en de heer D. F. Marais, J. zoon, "African Banking Corporation" [gebouwen], is aangesteld als onze plaatselijke vertegenwoordiger. De [bedoe]ling is om meer plaatselijk nieuws op te nemen en *Ons Land* dus in [alle] opzichten aannemelijk te maken voor de inwoners der Paarlsche [Afdee]ling. De rapporten van den Paarlsche Afdeelingsraad, Municipaliteit, [Land]straatshof, Publieke Vergaderingen, Concerten, enz. zullen geregeld [gepub]liceerd worden.

De heer Marais zal ten allen tijde gereed zijn de namen van nieuwe [inte]kenaren, Advertenties of ander Drukwerk, Bestellingen, Nieuwsbe[richten], enz. te ontvangen en op te zenden.

Wij rekenen op de ondersteuning van allen die de belangen van ons [land] en volk op het hart dragen. Men vervoege zich bij

DEN HEER D. F. MARAIS, J. ZOON,
"African Banking Corporation" gebouwen, PAARL.

D. ISAACS & CO.,

DE KAAPSTADSCHE LEVERANCIERS VAN MEUBELEN,

STELLEN NU TEN TOON HUN LAATSTE ZEGEPKRAAD

Het 'Jameson' Slaapkamer Set

(ONS EIGEN MAAKSEL),

IN GOED GEDROOGD SOLIED ESSCHENHOUT,

KOMPLEET,

£9 16s. £9 16s.

BEVATTENDE 3 ARTIKELEN ALS HIERONDER:

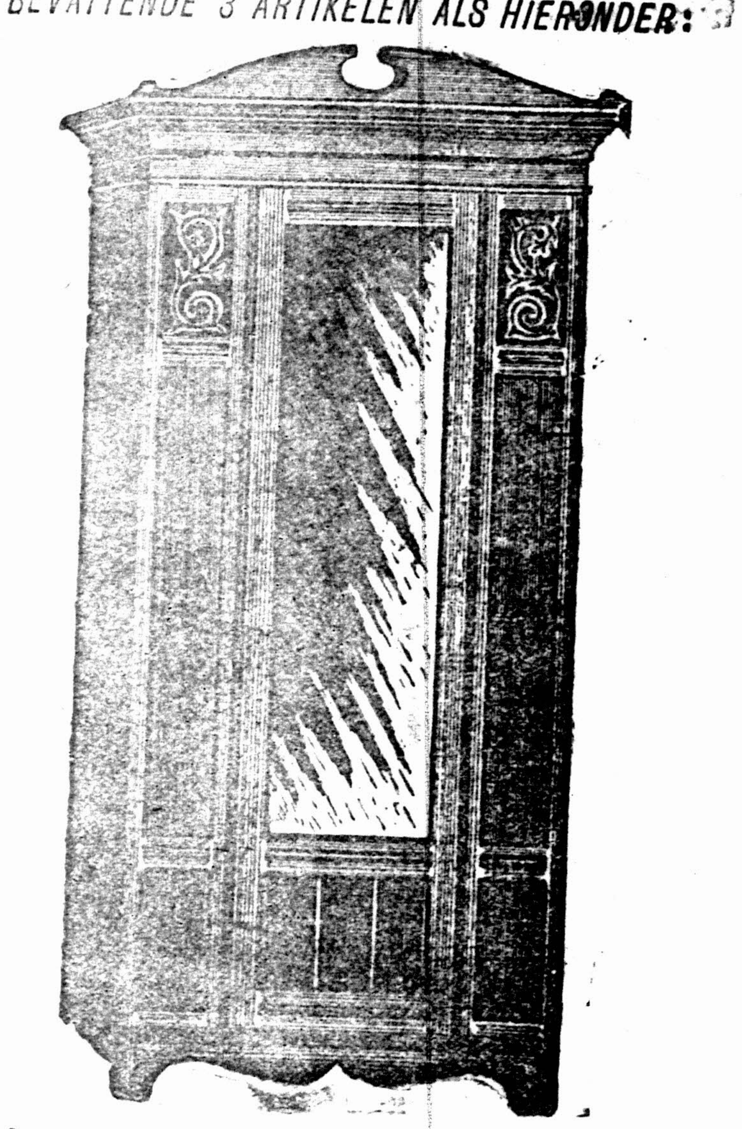

HANGKAST, 3 Voet 4 Duim wijd en 6 Voet 9 Duim hoog, met Spiegelglas 48 Duim bij 14 Duim. **£5 5s.**

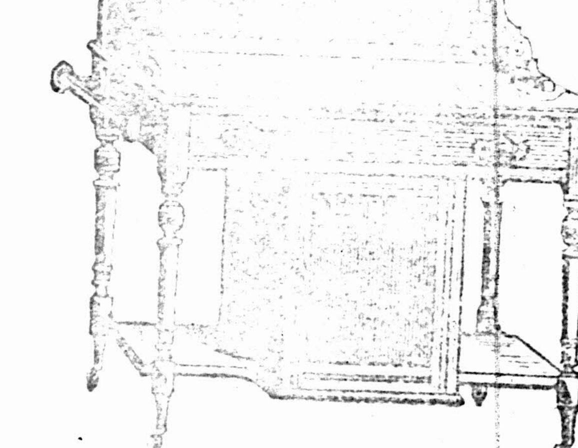

3 VOET MARMEREN TOP WASCHTAFEL met Tichel Rug, met Klein Kastje beneden, en een Kapstok aan elke Zijde. **£2 14s.**

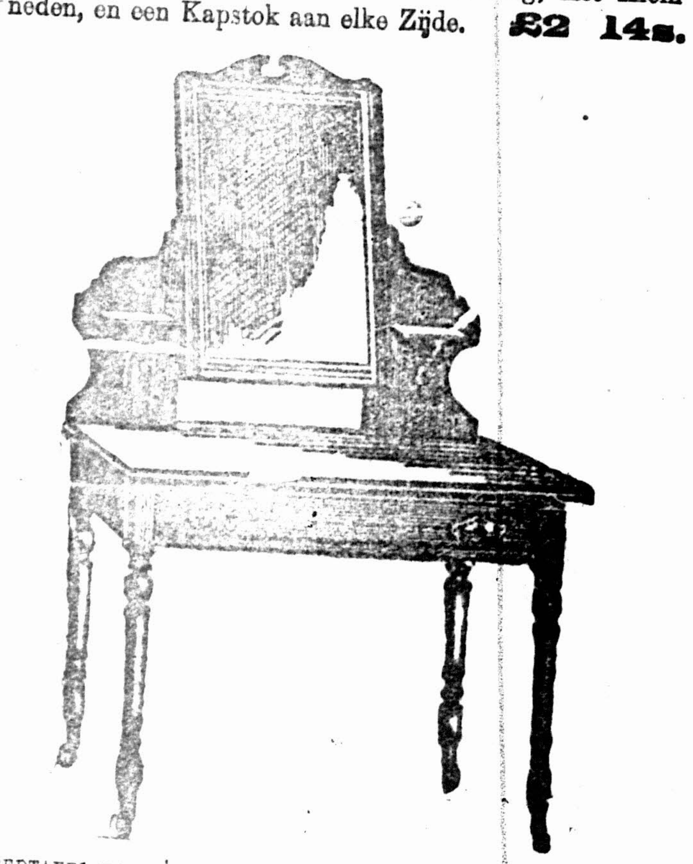

3 VOET KLEEDTAFEL voorzien van een Spiegelglas 18 duim bij 14 duim op patente wieletjes. **£2 7s.**

Bovengenoemde is aanmerkelijk beneden in prijs dan de inferieure ingevoerde artikelen en daar wij slechts hout gebruiken dat goed gedroogd is in de Kolonie zullen Koopers het voordeel hebben van onze waarborgd at de artikelen de hitte van het klimaat zullen staan.

D. ISAACS & CO

STOOM - KABINETFABRIEK.
BARRACK - STRAAT
EN
BOOM - STRAAT.

UITSTALKAMERS.
LANGMARKT-STRAAT
EN
PLEIN - STRAAT.

KAAPSTAD.

AAN

Handelaars in Hollandsche Medicijnen,

HOPE'S HAAR VERNIEUWER.

DR. C. F. JURITZ & CO.

Hebben de heeren HEYNES, MATHEW & Co. tot Eenige en Distribueerende Agenten voor al Hunne beroemde Hollandsche Medicijnen aangesteld.

HEYNES MATHEW & CO.

Kaapsche Gouvernements Spoorwegen.

Koningins Diamanten Jubileum, 22 Juni 1897

HOOFD LIJN.

GOEDKOOPE Excursion Kaartjes zullen uitgereikt worden tusschen Stations op de Kaapsche Gouvernements Spoorwegen (insluitende die op de Noordelijke Verlenging en Indwe Maatschappij Lijn, doch niet insluitende die op de Wijnberg en Simonsstadsche Lijnen, waarvoor speciale voorzeining gemaakt is) als volgt :—

Voor afstanden beneden 30 mijlen tegen Enkele Prijzen, onderworpen aan een maximun van 5/8 Eerste Klas, 3/9 Tweede Klas en 1/11 Derde Klas voor elk Kaartje en voor afstanden van 30 mijlen en daarboven tegen Een-helft van den Gewonen Retour Prijs.

Kaartjes zullen worden uitgereikt op en na 12 Juni, tot op en met inbegrip van 22 Juni, 1897, en de retour reis moet afgelegd zijn tegen 30 Juni, 1897.

Persoonlijke Baggage alleen zal gratis vervoerd worden, en wel niet te bovengaande 100 lbs. voor Eerste Klas, 50 lbs. voor Tweede Klas en 25 voor Derde Klas zullen aldus vervoerd worden. Baggage moet naar het Station voor registratie gezonden worden minstens 20 minuten voor den tijd geadverteerd voor vertrek van den Trein waarmede Passagiers voornemens zijn te reizen. Elk Pakket behoort voluit geadresseerd te zijn.

Kaartjes zullen niet geldig zijn in eenig direktie met de Wekelijksche Eerste Klas Snel Treinen.

Passagiers zullen de reis mogen afbreken alleen op de terugreis.

WIJNBERG EN SIMONSSTADSCHE LIJNEN.

GOEDKOOPE Retour Kaartjes (alle Klassen) zullen uitgereikt worden van Staties Simonsstad naar Dieprivier ingesloten tegen Enkelen Prijs.

Van Plumstead, Wijnberg en Kennilworth tegen 1s. 6d. Eerste Klas, 1s. 3d. Tweede Klas en 11d. Derde Klas.

Kaartjes zullen uitgereikt worden op 21 en 22 Juni, en van kracht zijn tot 23 Juni, 1897.

Voor bijzonderheden van Treindienst, zie speciale kennisgevingen.

Kaartjes kunnen niet overgemaakt worden.

Daar de Diamanten Jubileum Dag, 22 Juni, een Publieke Vacantie Dag is, zal het Departement geen Pakjes of Goederen Trafiek op dien dag ontvangen, collecteeren of afleveren.

C. B. ELLIOTT, Direkteur-Generaal.

Direkteur-Generaals Kantoor,
11 Juni, 1897.

Kaapsche Gouvernements Spoorwegen.

Koningins Diamanten Jubileum

IN verband met bovengenoemde gebeurtenis, zullen Speciale Passagiers Treinen naar en van Kaapstad loopen op DINSDAG, 22 JUNI, als volgt, namelijk :

	V.M.
Worcester ...	3·45
Goudini Weg ...	4·6
Breede Rivier ...	4·30
Ceres Weg ...	4·55
Tulbagh Weg ...	5·21
Piquetberg Weg	5·37
Hermon ...	6·4
Wellington ...	6·55
Lady Grey Brug	7·13
Paarl	7·22
Klapmuts ...	7·41
Mulder's Vlei ...	7·53
Kraaifontein ...	8·9
Durban Weg ...	8·27
Kaapstad, arriveert	8·58

	V.M.
Sir Lowry's Pass	7·25
Strand Halt ...	7·37
Somerset West	7·43
Helderberg ...	7·52
Faure	8·2
Eerste Rivier ...	8·9
Kuils Rivier ...	8·23
Durban Weg ...	8·36
Kaapstad, arriveert	9·15

	V.M.
Malmesbury ...	6·15
Kalabas Kraal	6·47
Klipheuvel ...	7·20
Kraaifontein ...	7·53
Durban Weg ...	8·17
Kaapstad, arriveert	8·55

LET WEL:—Passagiers van Wellington, Lady Grey Brug, Paarl, Klapmuts en Muldersvlei zullen niet naar Kaapstad geboekt worden tegen Excursion Prijzen met den Gewonen trein vertrekkende van Wellington om 6.30 v.m.

Speciale Treinen, halt houdende aan alle Stations, zullen van Kaapstad vertrekken op de terugreis denzelfden dag als volgt, namelijk :—

	n.m.
Naar Wellington *via* Kraaifontein om	3·58
„ Stellenbosch en Wellington om	6·25
„ Stellenbosch, Wellington en Worcester	10·15
„ Somerset West en Sir Lowry's Pass om	9·45
„ Malmesbury om	10·45

Excursion Kaartjes zullen geldig zijn tot 30 Juni.

DE WIJNBERG EN MAITLAND

Gewone Trein Diensten zullen op 22 Juni gestaakt worden.

De 11.20 n.m. trein van Kaapstad zal elken dag gedurende Jubileweek naar Simonsstad loopen.

Voor volle bijzonderheden zie Biljetten.

C. B. ELLIOTT, Direkteur-Generaal.

Kaapstad, 14 Juni, 1897.

150,000 VRUCHTBOOMEN,

Gewaarborgd Overeenkomstig den Naam en VRIJ van Insekten

PRIJS, 1/- EN DAARBOVEN.

ORDERS voor 100 en daarboven kosteloos afgeleverd aan eenig Station.

Honderden ongevraagde Getuigschriften uit geheel Zuid Afrika met laatste Seizoen ontvangen.

Voor Geillustreerden Prijs-Lijst en Vruchten-kweekers Gids, Post Vrij (Engelsche en Hollandsche Edities),

DOE AANZOEK BIJ:

H. E. V. PICKSTONE, Wijnberg, de Kaap

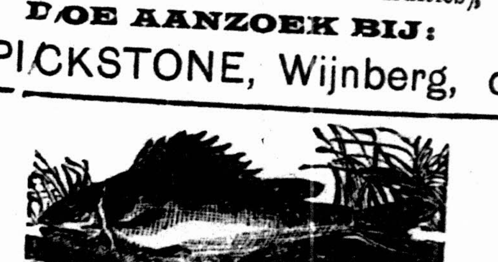

DE ATLANTISCHE VISCHERIJEN.

WADNER & ERIKSEN, BOSTBUS 355, KAAPSTAD.

Ingelegd Visch, Visch Frikkadellen, Mootjes in Pekel met Specerijen, Mootjes, Gedroogd en Gezouten, Gerookt Visch, Gevlekt Snoek, Geelbeek Biltong, en andere Visch soorten naar het Seizoen.

WADNER & ERIKSEN.

MONTAGU

G. P. VAN ZIJL,

Vendu- Afslager, Algemeen en Wetsagent.

GEVESTIGD SEDERT 1870.

KANTOOR :—BANKGEBOUWEN.

SOMERSET STRAND.

EERSTE-KLAS

LOGIESHUIS,

G. BLAKE,

DE BESTE STANDPLAATS,

BILLIJKE PRIJZEN

IK KAN EEN IEDER RECOMMANDEEREN.

GEBOORTEBERICHTEN.

BEVALLEN van een frisschen zoon de echtgenoote van

D. F. MARAIS, JR.

Calvinia, 8 Juni, 1897.

DOODBERICHTEN.

AAN vrienden, en bloedverwanten wordt hiermede bekend gemaakt dat het aan Algoede God van leven en dood behaagd heeft tot zich te roepen onzen teeder geliefden vader JAN HENDRICK LOUW, op Zaterdag, 16 Mei, 1897, in den onderdom van 66 jaar, en 8 maanden, na een smartelijk lijden van zoowat 28 dagen. Zijn Asch ruste in Vrede, en wij troosten ons met de woorden van den Heiland. "Wat Ik nu doet, weet gij niet, maar na dezen zult gij het verstaan."

Namens de bedroefde kinderen.

JAN HENDRICK HOFMEYER LOUW,

Hartingsburg, Transvaal,
25 Mei, 1897.

AAN vrienden en bloedverwanten wordt hiermede bekend gemaakt dat op 10 Juni, 1897 overleden is onze dierbare vader JOHAN HENDRIK EHLERS, in den ouderdom van 83 jaren en 4 maanden. Diep betreurd.

Uit naam der kinderen,

G. L. EHLERS,
Wid Hickman.

OVERLEDEN op 10 dezer, mijne teederbeminde echtgenoote SUSANNA LOUISA VAN DER MERWE geb. Liebetrau in den ouderdom van 45 jaren 6 maanden en eenige dagen, na een langdurend lijden van circa 2 maanden mij nalatende met een dochtertje van 6 jaren oud om met mij dit smartelijk verlies te betreuren. Hoe zwaar dit verlies mij ook zij, daar dit het tweede verlies en slag voor mij is, wil ik zwijgen en zeggen: "De Heere heeft het gedaan."

S. W. J. VAN DER MERWE.

Boschgaasjesfontein,
Dist. Malmesbury, 12 Juni, 1897.

WAAROM Langer Geleden AAN DIE VERKOUDHEID, HOEST, ZEERE KEEL?

Ayer's Kersen Borstmiddel

Heeft een bijna 60-jarige naam voor het genezen van aandoeningen van de Keel en Longen, Verkoudheden, Hoest, Influenza, en Longontsteking. Aangenaam om te nemen, zekere genezing.

Ayer's Kersen Borstmiddel

[AYER'S CHERRY PECTORAL]

Goude Medailles op de Groote Wereld-Tentoonstellingen.

Krijg geene Goedgoopé en Waardelooze Namaaksels.

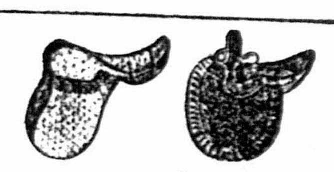

A. T. RUTTER,

MAKER van de beroemde Koloniale "INNES" en "CRIGHTON" zadels, bekend over de geheele Kolonie. Zadels op order gemaakt van £3 en meer. Oude zadels nieuw opgemaakt of sekuur nagemaakt volgens patronen van de klanten.

TUIGEN

Met de nieuwe Schuifstreng, om het schaven te voorkomen.

Vraag om Prijslijsten

23, DARLINGSTRAAT,
KAAPSTAD.

Maatschappij Van de Sandt de Villiers

BEPERKT.

HET zal ons aangenaam zijn indien de Afslagers, wier verkoopingen door ons geadverteerd worden, ons de prijzen die zulke verkoopingen opbrengen, willen melden.

C. P. SCHULTZ,
Secretaris.

add oproerige kaffers

VERKOOPINGEN

A. B. DE VILLIERS & Co, AFSLAGERS.
17 Juni—Klapmutsstatie, goedgeteelde ruinpaarden en extra vette hamels.

J FRED PENTZ & CO., AFSLAGERS.
FAURE, NEETHLING & CO., AFSLAGERS.
15 Juni—Paarl, kostbaar erf met gebouwen en losse goederen.

J. J. HOFMEYR & ZOON AFSLAGERS.
17 Juni—Houtsbaai, kostbaar vastgoed, groot assortement huisraad, boerderijgereedschap, enz.

J. W. MOORREES JR. & Co., AFSLAGERS.
26 Juni—Klapmutsstatie, extra vette slachtossen en gedresseerde paarden.

W H F KLEYN, AFSLAGER.
6 en 7 October—Ratelrivier, Bredasdorp, zeer kostbare vaste en losse goederen.

Een zegen voor lijders aan slechte spijsverteering.

TANDEN! TANDEN! TANDEN!

De heer Nolan, tanden-dokter, Heynes Mathew gebouwen, Adderley-straat, Kaapstad, wenscht aan het publiek van Zuid-Afrika bekend te maken dat ten einde te voorzien in de aanvraag naar eerste klasse tandheelkunde tegen matige prijzen hij bereid is te verschaffen: Een geheel zet tanden, boven- en onderkaak, tegen van af £10 10s., gewaarborgd voor tien jaren, en gedeeltelijke zetten tegen correspondeerende prijzen. De heer Nolan is een specialist in het trekken van tanden, zonder pijn; hij gebruikt geen gas, geen chloroform, of eenig iets dat bewusteloosheid veroorzaakt. Een zet tanden kan gemaakt en gepast worden binnen 24 uren mits dat men vooraf 24 uren kennis geeft. Door middel van het verbeterde zuigingstelsel, is het niet noodig de wortels of eenige gezonde tanden uit te trekken, en later kunnen tanden toegevoegd worden aan de plaat tegen geringe kosten. Bedorven tanden kunnen gevuld worden en aldus dienstbaar gemaakt worden. Het voornoemd werk wordt gewaarborgd het beste te zijn dat in Zuid-Afrika verkregen kan worden, en waarvoor in den regel tweemaal zooveel elders betaald moet worden. De heer Nolan heeft een speciale studie gemaakt van kunstmatige tanden en pijnlooze uittrekking en heeft meer dan 15 jaren ondervinding in Europa en in dit land; en hij wil het publiek doen verstaan dat, hoewel zijne prijzen billijk zijn, het onmogelijk is een beter kwaliteit werk te vinden. Consultatie vrij. Let op het adres Den heer Nolan, Heynes Mathew gebouwen. Kaapstad.—[ADV.]

ALLERBESTE EN OPREGTE GROENE ZINKINGSNUIF.—Deze uitmuntende en welbekende snuif is overal beroemd beter te zijn dan eenige andere soort, voor zinkings, hoofdpijn, oorpijn, verkoudheid, ook voor zeere oogen. Prijs op aanvraag. Alleen gemaakt door Herman en Canard, tabakhandelaars Kaapstad.—*Adv.*

MARKTPRIJZEN.

KAAPSTAD.

VROEGE MARKT. 12 Juni 1897.

	£ s. d.		£ s. d.
Haver	0 6 10	—	0 9 1
Uien	0 7 0	—	0 10 6
Aardappelen	0 6 2	—	0 12 1
Patatas	0 3 6	—	0 5 1
Appelen	0 1 9	—	0 4 1
Eieren	0 18 0	—	1 3 0
Boter	0 1 6½	—	0 1 11
Kool	0 0 1½	—	0 0 2½
Bloemkool	0 0 2	—	0 0 2½

NIEUWE MARKT 12 Juni 1897.

	£ s. d.		£ s. d.
Appelen	0 0 10	—	0 5 3
Boter	0 1 6	—	0 2 0
Kool	0 0 1½	—	0 0 2½
Eenden	0 3 1	—	0 4 0
Eieren	0 10 0	—	0 19 6
Hoenders	0 1 3	—	0 4 2
Guavas	0 0 4	—	0 3 2
Ganzen	0 3 7	—	0 4 0
Nartjes	0 2 10	—	0 6 6
Uien	0 3 6	—	0 9 0
Zuurlemoenen	0 1 2	—	0 2 9
Lemoenen	0 2 1	—	0 6 9
Aardappelen	0 6 9	—	0 8 7
Patatas	0 2 10	—	0 3 7
Peren	0 0 10	—	0 4 10
Tamaties	0 1 6	—	0 1 9
Kalkoenen	0 4 6	—	0 14 6
Pompoenen	0 0 7	—	0 0 9½
Kweeperen	0 3 6	—	0 0 0

PORT ELIZABETH.

(*Van de heeren Hirsch, Loubser & Co.*)

10 Juni, 1897.

VOGELSTRUISVEEREN. — De markt was deze week wat ongeregeld, maar over het geheel zijn de prijzen onveranderd. Uit de hand is de aanvraag zwakker. De Londensche verkoopingen nemen Maandag een aanvang. Er zullen hier geen publieke veilingen zijn op dien dag. Wij noteeren :—

	£ s. d.		£ s. d.
Witte superieur prima...	6 10 0	—	7 10 0
„ prima	5 0 0	—	6 0 0
Eerste witte	4 0 0	—	4 10 0
Tweede „	3 0 0	—	3 10 0
Derde „	1 10 0	—	2 10 0
Wijfjes superieur	4 0 0	—	4 10 0
„ goed tot gewoon	3 0 0	—	3 10 0
„ tweede	2 0 0	—	2 10 0
„ derde	1 0 0	—	1 10 0
Byocks (fancy)	3 10 0	—	4 10 0
Zwarte goed tot super lang	4 10 0	—	5 10 0
„ „ middelm	2 10 0	—	3 10 0
„ „ kort	1 5 0	—	1 15 0
Zwarte inferieur kort	0 6 0	—	0 15 0
„ vlos	0 15 0	—	1 10 0
Vale goed tot super lang	2 10 0	—	3 10 0
„ „ medium	1 10 0	—	2 0 0
„ „ kort	0 10 0	—	1 0 0
„ inferieur	0 4 0	—	0 8 0
„ vlos	0 15 0	—	1 10 0
Spadonas (jonge vogels)...	2 0 0	—	2 10 0
„ smal en hard	0 15 0	—	1 10 0
„ chicks	0 5 0	—	0 10 0
Staart wit	1 14 0	—	1 15 0
„ gekleurd	1 8 0	—	1 12 0
„ donker	0 18 0	—	1 2 0
„ B B	1 0 0	—	1 4 0

VELLEN.—Onveranderd. Wij quoteeren :—

	Per lb.		
Merinos, in bils, ongesorteerd	0 3½	—	0 0
Geschoren	0 2½	—	0 0
Kaapsche per stuk	1 0	—	1 0
„ lammer en beschadigde	0 3	—	0 0
Bokvellen, gesorteerd	0 9½	—	0 9½
„ beschadigd	0 0	—	0 3
Angoras, gesorteerd	0 4½	—	0 4½
Angoravellen, geschoren	0 3½	—	0 0
„ beschadigd	0 1½	—	0 0
Huiden droge	0 5½	—	0 0
„ droog gezouten	0 5	—	0 5½
„ natte	0 2½	—	0 0
„ droog beschadigd	0 4	—	0 4½
Springbokvellen	0 6	—	0 6½

BOKHAAR.—Wegens de vacantie en afwezigheid van koopers was er deze week weinig bezigheid. Eenige verkoopingen uit de hand hadden plaats, bestaande uit ongeveer 300 balen super lange eerste tegen 13d. en super lammerwol tegen 16d. tot 16½d. Er is redelijk aanvraag uit de hand tegen prijzen door ons genoteerd. Dinsdag werden op de plaatselijke markt 35 balen en 24 zakken aangeboden. De competitie was doorgaans goed, en de prijzen bleven ferm. Twee balen tentoongestelde lammerhaar behaalden 16½d. tot 17d : 1 baal super. eerste behaalde 13½d. Twee balen mid. eerste werden ingenomen tegen 11½d., en twee balen Grey en tweede tegen 7½d. per lb.

	s. d.		s. d.
Super tot extra super	1 3½	—	1 4½
Korter gemengde bokjes	1 2	—	1 3
Super zomer eerste	1 0½	—	1 1
Goede ordinaire zomer eerste	0 11½	—	0 12½
Winterhaar	0 0	—	0 0
Tweede	0 8	—	0 9
Lokken	0 4	—	0 5

WOL.—Er is nog redelijke vraag voor korte en middelmatige vetwol in goede conditie en zonder fout tegen 4½d. tot 4¾d., en een paar honderd balen zijn deze week tegen onze kwoteeringen van de hand gezet. Inferieure en foutieve vetwol, kort en middelmatig, is moeilijk te verkoopen tegen meer dan 3½d. per lb. Er is ook een weinig vraag naar mid. en super, sneeuwwitte, tamelijk zonder fout, en eenige kleine perceelen zijn uit de hand verkocht tegen 11½d. tot 12½d. Op de plaatselijke markt heden werden 243 balen aangeboden en 158 verkocht. De competitie was vrij goed en prijzen bleven onveranderd. Wij noteeren:—

	Per lb. s. d		s. d.
Extra S. 12 maan. grasveld vette	0 5½	—	0 6
Goed tot super „ „	0 4½	—	0 5
Kort tot middelm. grasveld vette	0 4½	—	0 4½
Extra super 12 maan. karoo vette	0 4½	—	0 5
Goed tot „ „ „	0 4½	—	0 4½
Kort tot middelm. „ „	0 4	—	0 4½
Zware slechte vette	0 3½	—	0 3½
Ruwe en gekleurd vette	0 0	—	0 2½
Extra S. Uitenhage sneeuwitte	1 1½	—	1 2½
Superieure „	1 0	—	1 0
Goed „	0 11	—	0 11
Slechte en met onkruid „	0 10	—	0 10½
Op het land gewasschen droog	0 8½	—	0 9½
„ slecht	0 7	—	0 8½
Ruwe en gekleurde gewasschen	0 4	—	0 5
Zwarte ruwe gewasschen	0 8½	—	0 9
Witte kruisras gewasschen	0 7½	—	0 8
Witte ruwe	0 5	—	0 5

KIMBERLEY.

(*Van de heeren Jas. Lawrence & Co.*)

11 Juni, 1897.

Zemelen, per zak, 100 lbs, 6s 6d tot 7s 0d ; Garst, per zak, 163 lbs, 12s 6d tot 14s 6d ; Suikerboonen, per zak, 203 lbs, 30s 0d tot 36s 0d ; Boonen, Kaffer, 20s 0d tot 25s 0d ; Kaf (Koloniaal) per baal, 300 lbs, 12s 0d tot 16s 0d ; Kaf (Koloniaal) inferieur, 6s 0d tot 12s 0d ; Kaf (O.V.S.) 8s 0d tot 12s 0d ; Voer, per 100 lbs, 9s 0d tot 10s 6d ; Kafferkoorn, per zak, 16s 0d tot 18s 0d ; Boerenmeel, ongezift 24s 0d tot 28s 0d ; Boerenmeel, gezift 31s 0d tot 34s 0d ; Meel, 17s 0d tot 18s 0d ; Gele Mielies per zak, 16s0d tot 18s 0d ; Gemengde Mielies per zak, 14s 0d tot 16s 0d ; Witte Mielies, per zak, 14s 0d tot 16s 0d ; Witte Mieliemeel, 203 lbs, 16s 0d tot 18s 0d ; Gele Mieliemeel, 203 lbs, 16s 0d tot 18s 0d ; Haver Kaapsch, per zak, 150 lbs, 18s0d tot 19s 6d ; Uien, per zak, 120 lbs, 13s 0d tot 15s 0d ; Aardappelen per zak, 163 lbs, 10s 0d tot 19s 0d ; Tabak per lb, 0s 3d tot 0s 4d ; Tabak per lb, (inferieur), 0s 1d tot 0s 2d ; Koorn, per zak, 203 lbs, 24s 0d tot 26s 0d ; Boter, per lb, (versch) 1s 6d tot 1s 9d ; Boter, (tweede kwaliteit), 1s 3d tot 1s 6d ; Eieren, per dozijn, 2s 0d tot 2s 6d ; Eenden, per stuk, 2s 6d tot 3s 3d ; Hoenders per stuk, 1s 9d tot 2s 3d ; Kalkoenen, per stuk, 6s 0d tot 10s 0d ; Ham en Spek, per lb, 0s 4d tot 0s 6d ; Zout, per zak, 4s 0d tot 5s 0d ; Okkernoten per lb, 3d tot 5d ; Gedroogde Perziken 4d tot 6d ; Kalk per zak, 4s 0 tot 5s 0d.

SLACHTVEE.—Ossen, (goede), prima, £5 0s tot £6 0s ; Ossen, 500 lbs, £4 10s tot £5 0s ; Koeien, 300 tot 450 lbs, £3 0s tot £3 10s ; Kalvers, 20s 0d tot 30s 0d ; Varkens, 100 lbs, 30s 0d tot 37s 6d ; Lammeren, 30 lbs, 7s 6d tot 8s 6d ; Hamels, 46 lbs 13s 6d tot 15s 0d ; Kaapsche Schapen, goede, 15s 0d tot 16s 0d ; Kapaters 50 tot 60 lbs, 14s 6d tot 16s 0d.

TREKVEE.—Muilen, groote, £18 tot £22 10s ; Muilen kleine £10 0s tot £17 10s ; Rijpaarden, £10 tot £20 ; Trekpaarden, £10 tot £20 ; Ezels, £7 10s tot £10.

AANMERKINGEN.

De prijs van mielies is gestegen, maar wij denken deze rijzing slechts een tijdelijke omdat de aanvoer uit den Vrijstaat wegens de sluiting der wegen beperkt is. De aanvoer van Transkei mielies is als nog klein. Wij vernemen dat de oogsten daar goed geweest zijn. Er was ook vraag voor kafferkoorn, en de plaatselijke voorraad was niet voldoende voor de aanvraag. Goede zuivere kaf was goed van de hand te zetten. Garst is niet te verkoopen. Alle soorten meel, boer en mielie, zijn zwak ; inderdaad de mielies zijn thans meer waard dan meel. In voeder en haver is weinig verandering. Goede aardappelen zijn gemakkelijk te plaatsen, maar het betaalt bijna niet slechte soorten hier te zenden. Boter, versche, verkoopt goed ; Australische houdt den prijs van Koloniale af. Pluimvee niet te volop, en behaalt goede prijzen, vooral kalkoenen. Kalk en zout weder veel goedkooper.

LEVENDE HAVE.

Geen verandering in de prijzen.

DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET ONS LAND.

DINSDAG, 15 JUNI, 1897.

REGISTREER !

De drie inleidings-artikelen van *Ons Land*: Wie kan geregistreerd worden? Hoe moet men geregistreerd worden? en Hoe moet men stemmen? met de circulaire van den secretaris van het Bondscongres, zijn overgedrukt in een pamflet en verkrijgbaar aan ons kantoor tegen kostprijs, d.i. :—

1s 6d... ... per 50
3s ... ... per 100
30s ... ... per 1000

Postgeld is niet ingesloten. Wij vertrouwen dat onze mede-werkers in het belang van ons land en volk zullen zorgen, dat elke stemgerechtigde Afrikaner door het geheele land in bezit van een exemplaar van dit pamflet zal komen.

GESCHIEDENIS VAN ZUID-AFRIKA.

Door George McCall Theal, L.L.D., gedrukt bij den heer Martinus Nijhoff, 's Gravenhage ; en verkrijgbaar bij de heeren J. C. Juta en Co., boekhandelaars, Kaapstad. Prijs 5s.

DEZE volledige geschiedenis van Zuid-Afrika in 't Hollandsch, van de hand van onzen bekwamen historikus, is onlangs verschenen. In zijn voorbericht zegt de schrijver, dat dit werk feitelijk eene voltooiïng is van de taak die hij en ex-president REITZ van den Oranje Vrijstaat op zich hadden genomen, namelijk om eene volledige geschiedenis van Zuid-Afrika in 't Hollandsch te schrijven. Het eerste gedeelte van die taak werd voltooid in 1891, toen het eerste deel, waarin de geschiedenis der Kaapkolonie werd beschreven tot het jaar 1835, werd uitgegeven. Omstandigheden verhinderden hen het tweede deel dadelijk gereed te maken, en in 1895 bracht de betreurde ongesteldheid van den president dit werk tot een tijdelijken stilstand.

De regeering der Kaapkolonie wenschte echter dat onze jeugd meer bekend zou worden met de geschiedenis van ons vaderland, en ontsloeg dr. THEAL van zijne andere werkzaamheden, om hem in de gelegenheid te stellen dit werk te verrichten. De stof in 1891 gepubliceerd werd tot op de helft gecondenseerd, eenige hoofdstukken over het land bezuiden den Zambesi werden daarin gevoegd, en de geheele geschiedenis tot op 1897 voltooid.

Het is onnoodig te zeggen dat er nog nooit te voren zulk een volledige geschiedenis van Zuid-Afrika in 't Hollandsch is verschenen, als dit fraaie boek van 500 bladzijden dat hier voor ons ligt. Het boek is sterk ingebonden en prachtig gedrukt, met 83 portretten en afbeeldingen die het boek niet alleen sieren, maar veel tot het genot van het lezen toedoen. Voor in het boek vindt men een fraai portret van wijlen advokaat JOHANNES DE WET, L.L.D., een van de waardigste publieke mannen van zijn tijd, "die een groot deel van zijn leven wijdde aan het bijeenzamelen van materialen voor eene geschiedenis van Zuid-Afrika." Dan vindt men ook de portretten van al de presidenten der republieken, eenige der voornaamste gouverneurs, "Onze Jan" en een paar anderen. Onder de afbeeldingen neemt het taal-monument te Burgersdorp een belangrijke plaats in. Aan 't eind van het boek is een kaart van Zuid-Afrika, die een vrij duidelijk denkbeeld geeft van de geografische ligging der verschillende plaatsen en die van veel nut is in 't lezen der geschiedenis.

Wat den algemeenen inhoud dezer geschiedenis betreft, behoeven wij niet veel te zeggen, daar de werken van dr. THEAL algemeen bekend zijn voor zijne veelomvattendheid zoowel als zijne onpartijdigheid en historische juistheid. Dr. THEAL houdt zich in de eerste plaats bezig met de feiten, die in de meeste gevallen duidelijk genoeg spreken om den opmerkzamen lezer in staat te stellen een onpartijdig oordeel te vellen. Als historikus waagt hij zich niet op het woelige, wisselende, onvertrouwbare gebied van ons tegenwoordig politiek leven, daar hij verklaart dat "het niet mogelijk is thans een ware geschiedenis te schrijven van de gebeurtenissen in December 1895 en van de eerste dagen van 1896, omdat alle beweegredenen van de daarin betrokken hoofdpersonen nog onbekend zijn." De kabelgrammen die voor het parlementaire comité in Engeland gelegd werden, werpen een nieuw licht op deze beweegredenen.

Aangaande de verhouding tusschen de Britsche bezittingen en de Transvaal, zegt dr. THEAL (bl. 415) : "Hierboven is reeds opgemerkt dat de gedragslijn der republieken aan de bewoners der Britsche bezittingen lang niet vriendschappelijk toescheen. Men vergete echter niet dat de rijksregeering door hare houding in de kwestie van Swaziland en door de annexatie in April en Mei 1895 van Amatongaland, gelegen tusschen de Portugeesche bezittingen en Zululand, de republieken tot zelfverdediging genoodzaakt had. De laatstgenoemde maatregel had, bijvoorbeeld, de strekking voor de republieken den weg naar de zee volkomen af te sluiten."

Een vrij volledige lijst der namen der Fransche Hugenoten, met het jaargetal waarin ze hier aan wal stapten, wordt gegeven, zoowel als eene lijst der hoofden van huisgezinnen van Hollandsche en andere nationaliteiten, aan wie gedurende de laatste twaalf jaren der zeventiende eeuw grond werd toegekend.

Hoor wat dr. THEAL zegt van de vrouwen van Zuid-Afrika: "De vrouwen van Zuid-Afrika hebben altijd grooten invloed uitgeoefend op de publieke zaken, en bij deze gelegenheid, vóór den Transvaalschen vrijheidsoorlog, was hare stem bepaald ten gunste van den oorlog. Moeders moedigden hare zonen, vrouwen hare echtgenooten aan, zich als mannen te gedragen, en als zij overwonnen werden konden zij den dood van patriotten sterven, of wegtrekken naar het onbekende noorden, gelijk hunne vaderen vóór hen gedaan hadden." Hoeveel van den geest die in deze zinnen doorstraalt, wordt er nog bij ons volk gevonden ?

In verband met deze zaak herinneren wij ons het volgende vernomen te hebben omtrent een huisgezin tijdens den Jameson-inval. De man scheen wat huiverig naar het slagveld te gaan, waarop hij door zijne gade aangespoord werd dadelijk te vertrekken. Hij vroeg wat er van haar en hunne kinderen zou worden, indien hij gedood zou worden. Haar antwoord was, dat zij in dat geval, hoe zwaar ook, toch een uitweg zouden vinden ; doch was hun vrijheid eens verloren, dan zouden zij die nooit weder terug krijgen.

Wij willen niet gelooven dat deze geest aan 't verzwakken is, want het was deze geest die onze vaderen tot heldendaden aanspoorde, die onze nationaliteit tot hiertoe heeft staande gehouden, en waaraan wij als volk, in deze kritieke tijden vooral, zooveel behoefte hebben.

Wij hebben reeds genoeg van dit belangrijk boek gezegd, om onze lezers te doen gevoelen, dat geen Afrikaansch huisgezin zonder een exemplaar behoort te blijven. De ouders zoowel als de kinderen zullen vele kostbare lessen kunnen leeren uit de gebeurtenissen van ons land en volk. Een nationaliteitsgevoel, een vaderlandsliefde die niet gegrond is op eene kennis van het verleden, is heel dikwijls bekrompen en oppervlakkig. Wij blijven dr. THEAL dankbaar voor het goede werk dat hij in dezen voor Zuid-Afrika heeft gedaan.

ALLERLEI.

De Worcester vergadering.

De drie leden van het hoogerhuis voor den noord-westelijken cirkel ontmoetten l.l, Zaterdag hunne kiezers te Worcester, en men had een zeer bevredigende bijeenkomst. De ed. heeren Van Rhijn, Lochner en Hugo gaven rekenschap en zij werden bijgestaan door de ed. heeren Van den Heever, Van Eeden en Wolfaardt. Het grootste deel van den tijd werd opgenomen met de bespreking van de Bulawayo spoorweg-overeenkomst, met het gevolg dat eene sterke resolutie dien aangaande werd aangenomen. Men zal zich herinneren dat het te Worcester was waar sir James in Januari ll. zoo welsprekend was—voor de tweede maal—over zijne overeenkomst, die nog maar net de goedkeuring van het parlement moest krijgen, doch die sedert veranderd werd in het document dat door het lagerhuis aangenomen werd zonder naar een select comité verwezen te worden. Het schijnt dus dat de welsprekende woorden van den commissaris van openbare werken, omtrent Bulawayo kolen te Worcester ! geen overtuigenden indruk op zijn gehoor hebben gemaakt. Onder de overeenkomst zooals door het lagerhuis aangenomen, moet de Kolonie al het vervoer-materiaal verschaffen, en er wordt geen voorziening gemaakt wie de schade aan engines, enz., veroorzaakt door ongelukken, zal moeten dragen. De spoorweg naar Bulawayo wordt zeer haastig gebouwd, zoodat men niet verwonderd behoeft te zijn dat aan de mogelijkheid van ongelukken, verspoelingen, enz., wordt gedacht. De motie van den heer Schreiner om de overeenkomst naar een select comité te verwijzen werd echter verworpen.

Gisteren werd deze overeenkomst voor het hoogerhuis gelegd en door eenige leden besproken, toen de heer Ross voorstelde dat men dadelijk tot stemming zou overgaan met het gevolg dat de discussie gesloten en de overeenkomst onveranderd aangenomen werd.

Dus werd deze belangrijke overeenkomst doorgedreven zonder ooit door een select comité in behandeling te zijn genomen. In het hoogerhuis hadden sommige leden, als de ed. heer Van den Heever niet eens de gelegenheid hun gevoelen erover uit te spreken.

Wist de heer Fairfield ?

In ons inleidingsartikel van Zaterdag hebben wij aangetoond dat de kabelgrammen eene sterke verdenking op het koloniale kantoor in Engeland werpen. Op 4 November 1895 telegrafeerde dr. Harris aan den heer Rhodes : "ik heb openhartig met C. Fairfield gesproken". Na dit onderhoud schreef de heer Fairfield een brief aan den heer Chamberlain, die in de Londensche nieuwsbladen gepubliceerd is. In het eerste gedeelte bespreekt hij de voorgestelde schikking met Khama. Dan gaat hij voort : "Rhodes wil hebben dat gij de B. B. politie zult autoriseeren bij de maatschappij in dienst te gaan. Zij zullen blijde zijn dit te doen, want wij zijn strenge heeren. Hij (Rhodes) dringt op eene spoedige bijlegging aan, en de maatschappij wenscht dat gij de opperhoofden zult zien en de zaak ten einde zult brengen. Ik zei dat ik de zaak onder uwe aandacht zou brengen. Inderdaad, Rhodes wenscht heel natuurlijk onze menschen van het spoor te brengen, *daar deze leelijke ruzie met de Transvaal op handen is.* Dit geloof ik zijn ook onze belangen ...... Ik geloof niet dat er eenige twijfel bestaat dat de Transvaal zal toegeven op de tegenwoordige kwestie van de driften, doch dit zal de politieke onrust niet eindigen."

Men ziet de heer Fairfield spreekt definitief van een "leelijke ruzie" met de Transvaal. Dat die ruzie niet is de driftengeschiedenis is zeer duidelijk uit den volgenden zin, waarin de heer Fairfield erkent dat de driften-geschiedenis zonder ernstige gevolgen zou worden bijgelegd. Het lijdt dus geen twijfel dat de heer Fairfield van het geheele plan heeft geweten, en de vertrouwelijke en familiare wijze waarop hij van de "leelijke ruzie" spreekt, wekt nog meer verdenking tegen den heer Chamberlain, die, volgens dr. Harris, van dezen een wenk kreeg omtrent het plan dat dr. Jameson Johannesburg in den opstand zou gaan helpen. De heer Stead schijnt goede informatie gehad te hebben toen hij zijn "geschiedenis van het geheim" schreef.

Oorlog en het parlement.

Heden komt de motie van den heer Sauer met betrekking tot het aangaan door het ministerie van eenige overeenkomst, als die in de driftengeschiedenis, voor het lagerhuis. Wij hebben vroeger reeds breedvoerig uiteengezet, waarom wij deze motie van het grootste belang achten, en wij hopen dat ze met een groote meerderheid zal worden aangenomen. De imperiale regeering behoort gewaarschuwd te worden, en men moet in Engeland weten in hoeverre sir Gordon Sprigg in staat is de Kolonie te binden. Een oorlog in Zuid-Afrika tusschen de blanke rassen is zulk eene zware verantwoordelijkheid, dat geen ministerie er toe behoort te besluiten zonder de toestemming van het parlement.

De ed. heer Van Rhijn zal hetzelfde voorstel heden voor het hoogerhuis leggen en wij vertrouwen dat ze ook daar met eene groote meerderheid zal worden aangenomen

Imperiale troepen.

De heer Smith L. W. V., zal heden een zeer belangrijke vraag aan den waarnemenden premier doen omtrent het getal imperiale troepen thans in Zuid-Afrika. Het is bekend dat er in den laatsten tijd vele troepen naar de Kolonie zoowel als naar Natal zijn gekomen, en het is van belang dat men een juiste opgaaf dienaangaande verkrijge. Van niet minder belang is een ander deel der vraag, of er eenige waarheid is in de geruchten dat men van voornemen is een aantal troepen te Mafeking en Kimberley te plaatsen. Deze geruchten doen veel kwaad, vooral in de bewogen tijden waarin wij leven, en daarom is het van belang dat de waarheid aan het licht zal worden gebracht. De heer Smith heeft onzes inziens het land een dienst bewezen door deze vragen in het huis te doen.

GEMENGD NIEUWS.

GEVRAAGD.—Een knecht op een wijn-en zaaiplaats door den heer D. G. Perold, 24 Rivieren. Zie adv.

DAAR HEB JE 'T !—Te Kimberley is een tak van den jingobond opgericht door Hotnots en Kaapsche muilen.

DE INKOMENDE MAILBOOT, *Hawarden Castle* wordt vroeg morgen ochtend verwacht. De uitgaande boot is de *Mexican*.

TENDERS worden gevraagd door den hoofdspoorweg-magazijnmeester voor den koop van uitgebrande steenkool. Zie adv.

HET JUBILEUM. — Wij verwijzen onze lezers naar zekere kennisgevingen namens het spoorweg-departement in zake speciale treindiensten met het oog op jubilédag.

TE KOOP.—De plaats Sluiswijk gelegen aan de Bergrivier, afdeeling Malmesbury. Verdere informatie te bekomen ten kantore van de Malmesbury executeurskamer enz.

DE HEER IMMELMAN stemde met de minderheid om de Bulawayo-spoorweg overeenkomst naar een select comité te verwijzen. Per abuis werd zijn naam niet in ons rapport genoemd.

EEN VERGADERING van aandeelhouders in de Distriks-bank te Stellenbosch zal in de bankgebouwen aldaar worden gehouden op Donderdag, 15 Juli, ek. ten einde het halfjaarlijksch verslag te vernemen.

HOOGERHUIS DINER.—Gisterenavond werd door de leden van het hoogerhuis een diner gegeven in de leeskamer aan den heer Fairbairn, klerk van dat huis, die aan het einde der sessie zal aftreden.

AAN HET BETEREN. — Aangenaam is het ons aan de vele vrienden van den ed. heer Herholdt L.WR., de blijde tijding te mogen mededeelen dat het met zijn kind, dat aan de wittezeerekeel lijdende was, thans wat beter gaat.

BRANDZIEKTE INSPEKTEUR.—Het stemmen voor de nominatie van een brandziekte inspekteur voor de veldkornetschappen Durbanville, Tijgerberg, Blauwberg, Koeberg no 1 en 2, zal plaats hebben op Vrijdag, 25 dezer. Zie advertentie.

EEN WANKLANK.—Een Port Elizabethsche kourant zegt dat de raadgevers van hare majesteit het groote jubileum niet beter zouden kunnen vieren dan door den heer Rhodes weer te herstellen in zijn positie, die hij vroeger bekleedde, als bestuurder van de zaken in het noorden. Dat 's een wanklank te midden der jubeltonen.

"ONS LAND" AAN DE PAARL.—De heer D. F. Marais Jz., is aangesteld als onze plaatselijke vertegenwoordiger aan de Paarl. Zijn kantoor is in de "African Banking Corporation" gebouwen en de namen van inteekenaren, bestellingen enz. zullen door hem ontvangen en opgezonden worden. Het doel is *Ons Land* meer aannemelijk te maken voor lezers en adverteerders in de Paarlsche afdeeling. Plaatselijk nieuws zal geregeld worden opgenomen.—*Zie advertentie.*

RAPPORT VAN DE PARLEMENTSZITTING.—Volgens aankondiging ontvangen wij nog inschrijvingen voor het boek dat wij aan 't eind der parlementszitting zullen uitgeven, bevattende de volledige rapporten van al de debatten in beide huizen van 't parlement gedurende deze sessie, alsmede de inleidings-artikelen, parlementaire verslagen, enz., gedurende de sessie verschenen. Aan 't eind zal een volledig bladwijzer worden gevoegd. Prijs : 5s. ; per post 6s. Inschrijvingen te worden gezonden aan de uitgevers van *Ons Land*.

£30,000 EN ZES APOLOGIES. — Hedenmorgen werden ten onzen kantore ontvangen zes brieven waarvan drie aan den bestuurder van de *Volksstem*-maatschappij en drie aan dr. F. V. Engelenburg, namens de heeren A. K. Loveday, L. E. V. en A. H. Malan en J. Y. O'Brien, editeur van *Land en Volk*, vragende om aan die heeren vóór morgen 10 uur uit te betalen aan elk £5,000 alsmede aan elk een apologie aan te bieden, in verband met zeker artikel, verschenen in de *Volksstem* van 28 Mei ll. Dit maakt een totaal van £30,000 en zes apologies. (*Volksstem.*)

ZONDAGSONTHEILIGING.—Een correspondent van Worcester schrijft als volgt:—"Mijnheer, het spijt mij innig u te moeten melden dat de weled. heeren P. B. van Rhijn, L.W.R., F. van Eeden, L.W.R., D. P. van den Heever, L.W.R., en J. Lochner, L.W.R., gisteren (Zondag) met den dagtrein van hier vertrokken naar de stad. Wat het nog pijnlijker maakt is dat die heeren drie andere gelegenheden hadden om naar de stad terug te keeren en nog bijtijds te komen voor de Maandagmiddag-vergadering van den wetgevenden raad. Zijn deze niet juis de heeren die gedurig den mond vol hebben van Zondagsontheiliging ?"

EENE WAARSCHUWING. — De *Volksstem* zegt, na de toestanden in Europa te hebben besproken in verband met het besluit van den volksraad om het jubileum als een vacantiedag te beschouwen: Onder die omstandigheden dient men in Zuid-Afrika voorbereid te wezen tegen verrassingen van de zijde der Britsche regeering. Het is niet waarschijnlijk dat deze zich rechtstreeks zal mengen in een kontinentaal Europeesch conflikt; maar des te meer is het te voorzien, dat onze Engelsche vrienden elders zullen optreden, tenzij — wat ook gebeuren kan — de Mohamedaansche strijdkoorts overslaat naar Egypte en Britsch-Indië." Juist het jubileum kan aanleiding geven tot onlusten en een voorwendsel.

SPOORWEG-SPEKULATIES.— Uit de Kaapstad wordt het volgende aan de *Volksstem* medegedeeld: "Uit vertrouwbare bron verneem ik dat de heeren Dempers en Kleyn, parlementsleden voor Caledon, sedert kort een groote belangstelling aan den dag leggen voor gronden in hun distrikt. Zij hebben onlangs verscheiden plaatsen opgekocht welke liggen langs of nabij het vermoedelijk traject van de toekomstige spoorlijn van Sir Lowry Weg naar Caledon. Het parlement is bezig het ingediende voorstel tot bouw dier lijn te overwegen en kan de lijn wel toestaan, zoodat de grond in het distrikt verwacht wordt aanmerkelijk in waarde te zullen rijzen. Mijn zegsman deelde mij mee dat ook een onzer ministers, geen onbekende in Transvaalsche spekulateurs-kringen, een vinger in de pastij heeft."

ZELFMOORD. — In Nieuw Zuid Wallis heeft onlangs een zonderling geval van zelfmoord plaats gehad en wel onder de volgende omstandigheden : een gehuwde dame, negentien jaar oud, hield naar het schijnt nogal veel van het dansen en werd hierover door haren echtgenoot aangesproken dat in een ruzie tusschen die twee eindigde. Ten einde haar bezoeken van de danszaal te voorkomen kwam haar man op de gedachte om wat van haar voorste haren af te snijden en deed zulks ook. Hierover was deze dame zoo zeer vertoornd dat zij zichzelve in den vuurhaard wierp, waar hare kleederen vuur vatten. Voor een wijle hield zij de pijn uit zonder eenig geluid te maken, en toen haar man ontdekte wat gebeurd was, deed hij alles in zijn vermogen om de vlammen ten onder te brengen. De kwetsuren waren echter van dien aard dat de ongelukkige dame kort daarna aan de gevolgen overleed.

GOUDOPBRENGST.

SHEBA-MIJN.

BARBERTON, 12 JUNI.—(Per telegraaf.) — De Sheba-opbrengst voor Mei is 7,920 ons 1 dwt.

SPORT.

MALMESBURY WINT.

MALMESBURY 12 JUNI.—(Speciaal.)—Op een voetbal match voor den Country Challange beker alhier hedennamiddag tegen de Paarl gespeeld, klopte Malmesbury de Paarl bij een try tegen nil, verkregen binnen de laatste vijf minuten na een heftig bestreden spel.

WORCESTER.

PUBLIEKE VERGADERING.

LEDEN VAN HET HOOGERHUIS.

TEGEN DE BULAWAYO SPOORWEG-OVEREENKOMST.

[*Van onzen specialen rapporteur.*]

Eene publieke vergadering werd Zaterdagmorgen, 12 dezer, in de stadszaal te Worcester gehouden, bij welke gelegenheid de leden voor den noordwestelijken cirkel, de edele heeren P. B. van Rhijn, J. Lochner en Hugo, L.W.R.'s, hunne kiezers toespraken.

Er waren ongeveer 120 personen tegenwoordig, waaronder de ed. heeren D. P. van den Heever, L.W.R., Van Eeden, L.W.R., Wolfaardt, L.W.V., en een aantal van de voornaamste ingezetenen en boeren van het distrikt.

De heer G. de Vos werd tot voorzitter gekozen en las de oproeping. Hij zei dat de vergadering belegd was om de leden te hooren en de vergadering zou de gelegenheid hebben vragen te doen, en als de leden iets gedaan hadden dat verkeerd was, zou men hen op de vingers kunnen tikken.

De voorzitter riep den heer Hugo op, maar deze zei dat hij de andere leden zou laten voorgaan.

De heeren Van Rhijn en Lochner waren nog niet tegenwoordig.

De voorzitter zei dat hij dacht dat de leden begeerig waren rekenschap te geven, maar zij kwamen niet voorwaarts.

De heeren Van Rhijn en Lochner kwamen nu binnen onder toejuiching.

DE ED. HEER VAN RHIJN

nam het woord en zei dat hij verblijd was over de groote vergadering. Het toonde belangstelling. Het was moeilijk verslag te doen. Met een jong lid kon dit gaan, maar hij kon niet van 20 jaren verslag doen, daar hij de vergadering den geheelen dag zou ophouden. Men wist wat zijn politiek was. Men moest de nieuwsbladen lezen om te weten wat de leden doen. Het beste zou wezen *Ons Land* te lezen, want dat was het eenige onpartijdige blad (toejuiching). Een groote kwestie die hem jaren bezig had gehouden was de

INNES-DRANKBILL.

Hij wees op het nauw verband tusschen koorn-, wijn- en veeboeren. Leed een, dan leden de anderen, en daarom had men hard gewerkt de wet uit te gooien. Eerst had men de wijnboeren van het juk van de accijnsbelasting ontslagen. En laatst had men met veel moeite de Innes-drankbill verongelukt. Hij wist niet of hij weder gekozen zou worden. Indien niet, zou hij zijn opvolger raden zijne voetstappen te volgen. Van vaderlandsliefde was zijn hart vol (toejuiching), en hij zou zoo lang hij leefde voor land en volk met al zijn kracht werken (toejuiching). Eenige dagen geleden werd er iets in het lagerhuis gedaan dat hem verbaasde. Hij bedoelde de aanname van de Bulawayo spoorweg-overeenkomst. Hij dacht de vergadering moest hen in dezen helpen, want hij meende dat het niet in belang van het land was die lijn te exploiteeren. Zij zou niet betalen. Men had getracht te bezuinigen, maar was niet geslaagd. Verder was hij bereid vragen te beantwoorden.

De heer D. du Toit zei dat men zoo goed bekend was met de politiek van den heer Van Rhijn, dat het niet noodig was hem te ondervragen (toejuiching).

De heer C. Heatlie vroeg wat de heer Van Rhijn dacht van landbouwscholen.

De heer Van Rhijn zei dat hij voor de scholen was als zij goed gedreven worden. Thans kostten zij te veel geld en toonden geen vrucht.

De heer C. Heatlie zei dat de heer Van Rhijn gezegd had dat die scholen afgeschaft moesten worden. Zou men dan niet achteruitgaan ?

De heer Van Rhijn zei dat hij voor afschaffing van de school te Stellenbosch was. De heer De Waal van Constantia had zelf verklaard dat men theorie in de school kon leeren, maar men moest praktische kennis thuis opdoen. De scholen hadden tot hiertoe nog niet beantwoord.

De heer G. Hamman vroeg of er niet verkeerde mannen aan het hoofd waren ?

De heer Van Rhijn meende van ja.

DE ED. HEER LOCHNER

nam nu het woord en zei dat het niet voor hem gemakkelijk was voor te gaan, daar hij een jonger lid was. Hij was nog maar twee jaren lid en het eerste jaar moest hij slechts leeren. Hij gewaagde verder van de drankwet en zei dat de koornboeren veel last hadden wegens dronkenschap van het werkvolk. Maar hij kon niet het gouden snoer gaan breken. Hij kon niet den wijnboer zijn nering ontnemen, en dacht het in belang van het land tegen de Innes-drankwet te stemmen. Niemand kon hem overtuigen dat de bill dronkenschap zou verminderen, en zij zou de markt voor den wijnboer sluiten. Dan gewaagde hij van de belasting op brandewijn van suiker gestookt. Men had gezegd dat de stokerijen zouden lijden. Spreker verdedigde het produkt van den wijnboer. Vuil suiker werd ingevoerd om tegen het edele produkt van den boer te competeeren. Hij dankte den heer Van den Heever voor den steun hem verleend om de drankbill uit te werpen. (Toejuiching.) Wat den Bulawayo-spoorweg betrof was hij tegen de overeenkomst. Het zou een groot verlies wezen om den Transvaalschen handel te verliezen. Maar men had dit te danken aan een man die de Transvaal van achteren aanviel. Als men die overeenkomst aannam zou men niet naar de Transvaal kunnen gaan, want zij zullen zeggen : "julle steun mijn vijand." De Jameson-sluiptocht toonde dat Matabeleland niets waard was. Men was jaloersch op de Transvaal. De lijn naar Matabeleland zou niet betalen daar er niets te vervoeren was. Wat landbouwscholen betrof had hij de plaats van een expert gezien, en moest zeggen dat hij maar ook onder de brandziekte-wet was. Er kon echter wat geleerd worden in de scholen, bijvoorbeeld in vruchten-cultuur, maar in deze zaak zouden zijne Worcestersche kiezers beter weten dan hij. Er moest een nauw verband tusschen de boeren wezen en zij moesten samenwerken. Hij zou het nu aan de vergadering laten hem vragen te doen.

De heer Heatlie zei dat de spreker zich niet voor of tegen landbouwscholen had verklaard.

De ed. heer Lochner zei hij was een veeboer en wist niet veel van de belangen der wijnboeren. Hij zou zich in hunne handen plaatsen. Zij konden hem zeggen wat hunne belangen waren, en hij zou trachten die te behartigen.

De heer Malan vroeg of hij eenig gezag had te zeggen dat de Transvaal de belastingen zou afnemen.

De ed. heer Lochner zei dat hij van verscheidene kanten dat vernomen had. Sir Henry de Villiers had zulk een verzekering van president Kruger ontvangen.

De ed. heer Van Rhijn zei dat men niet toenadering van den kant der Transvaal kon verwachten als men in een overeenkomst trad met de Gecharterde.

De heer Bosman zei dat de leden geen gezag hadden te zeggen dat de Transvaal de belastingen zou afnemen. Dan wat betrof den rijkdom van Matabeleland, zijn kennis daarvan had hij ontleend aan *Ons Land*, dat maar sedert wat meer dan een jaar een andere richting heeft ingeslagen. De leden wilden de vergadering wijs maken, dat de Kolonie de lijn moest bouwen. Hij dacht dat men niet te patriottisch moest zijn, maar waar er een kans was voor de Kolonie om voordeel te maken moest men wat toegeven. Hij dacht de overeenkomst een billijke.

De ed. heer Lochner zei de lijn is reeds daar, maar waarom moesten wij het vervoermateriaal verschaffen? (Toejuiching). De bill was nog niet voor het hoogerhuis maar hij wist wat de inhoud was. Men moest ook niet den Beira-spoorweg vergeten. Die lijn zou met de zuidelijke competeeren. Daar zou niet een markt voor onze produkten wezen. Niet onze maar uitlandsche dranken zouden daar gebruikt worden.

De heer Heatlie vroeg of de Gecharterde dan niet huur zoude betalen voor het rollend materiaal. Het was bocht te zeggen dat men niets wist van een bill voor die voor het hoogerhuis was.

De ed. heer Van Rhijn zei: de heer Heatlie sprak net zoover hij wist (toejuiching). Als hij (de heer Heatlie) in het hoogerhuis was, zou hij ook niet de bills lezen die in het lagerhuis voorkwamen. Het baatte niets ze te lezen voor ze voor het hoogerhuis kwamen want zij werden in het lagerhuis veel gewijzigd. Als de Bulawayo-lijn een betalende was zou de Gecharterde niet de Kolonie komen vragen om de lijn te exploiteeren. Hij was geen vriend van de Gecharterde (toejuiching) en geen vriend van Rhodes (toejuiching). Die overeenkomst was slechts een strik om de Afrikaners er in te vangen. Als men de overeenkomst aannam, zou Rhodes in Engeland gaan zeggen: zie de Afrikaners zijn nog niet m[...]! Hij zou nooit, zoolang hij leefde, iets doen voor dat land (toejuiching).

De heer Bosman zei dat de aap nu uit de mouw was. Het was niet om de zaak maar om den man, dat men tegen de zaak was.

De ed. heer Van Rhijn zei dat hij tot het laatste zou vechten tegen de overeenkomst om de eer der Afrikaner natie te bewaren.

DE ED. HEER HUGO

zei dat Worcester zeker niet te klagen had over zijn twee collega's die de belangen van den cirkel samen met spreker hadden behartigd. Men had het ook grootelijks aan den heer Van den Heever te danken dat de Innes-drankbill verongelukt werd. Wat de Bulawayo-overeenkomst betrof zag hij er geen gevaar in. Er was geen geld der Kolonie in (toejuiching). De Kolonie kon het kontrakt vernietigen na 6 maanden.

De ed. heer Du Toit: En wat dan gemaakt met het vervoermateriaal?

De ed. heer Hugo: De maatschappij is rijk en zou het overnemen.

De heer Du Toit: ik wil mijn zakdoek niet voor haar geven.

Spreker zeide dat hij zijn best gedaan had in 't belang van zijne kiezers en het land. Spreker ging toen wat terug en haalde aan wat hij in zake onderwijs had gedaan. Hij las een bijwet voor door hem doorgevoerd. In zake het plaatselijk spoorwegstation had hij medegewerkt een nieuw stationgebouw te krijgen. Dan was er de Breederivier-brug. Hij en zijn collega waren voor de plek waar de brug nu was. Daar waren nog andere zaken waarin hij had medegewerkt. Hij had getracht de belangen van Worcester en van de Kolonie te bevorderen.

De ed. heer van Rhijn somde op wat hij voor Worcester gedaan had.

De heer D. du Toit vroeg of de ed. heer Hugo voor een lijn naar Bulawayo was.

De ed. heer Hugo zei ja. De lijn zou tot groot voordeel voor de Kolonie wezen, door markten te openen (toejuiching).

De heer du Toit: Dan verschil ik grootelijks van u (toejuiching).

De ed. heer van Rhijn dacht dat de lijn niet betalen zou. Dit was slechts een strik waarin men de Afrikaners wilde vangen.

De heer du Toit zei dat de heer Rhodes niet een man was die voor anderen zou werken. Als er voordeel te maken was, zou hij het in eigen zak steken.

De heer G. Hamman vroeg welk voordeel men zou trekken van dien spoorweg.

De ed. heer Hugo zei dat het voordeel zou bestaan uit de goederen die vervoerd zouden worden.

De heer Hamman zei de lijn zou de eerste 4 jaren niet betalen. Misschien zou zij later betalen. Hij dacht dat de Kolonie bij de zaak zou moeten inschieten.

De voorzitter zei dat men de zaak maar moest laten rusten, daar zij nog niet voor het hoogerhuis was.

De ed. heer van den Heever nam nu het woord en wees in een luimige toespraak er op dat als het drievoudige snoer van koorn, wijn- en veeboer verbroken werd, zou de satan een vrije hand hebben en op zijn viool spelen (gelach). Hij dacht dat Worcester een groote fout zou begaan als zij hare leden niet herkoos. Hij wees verder erop dat men mannen moest hebben die geen handschoenen van de regeering waren. De toekomst eischte dat men mannen moest hebben om de schatkist te bewaren. De schuld werd jaar op jaar vermeerderd en de rente ging naar Engeland (toejuiching). Hij was niet lid van dezen cirkel maar had veel voor hem gedaan. Hij haalde aan hoe men vroeger bezuinigd had, en hoe nu het geld vermorst werd. Als men zoo voortging zou, al werden de bergen van Worcester goud, het geld uitgeput worden. Hij noemde eenige voorbeelden. £1000 was gestemd voor immigratie, voor een kaffer-agent in de Transvaal werd geld gestemd. Dan was er het landbouw-departement. Wat had het gedaan ? Hebben de scholen de industries bevorderd ? Het maken van suiker werd niets aan gedaan. Men leerde mielies planten. Dat kon elkeen doen, als men maar meer arbeiders wilde verschaffen (toejuiching). Men moest zien mannen te kiezen die voor bezuiniging zijn. Er was thans slechts een viertal leden die voor bezuiniging waren, en zij konden in de laatste zeven jaren niets doen. Hij had geen vertrouwen in Matabeleland. De Afrikaanders zouden net de dorre beenderen krijgen en de kapitalisten zouden al het merg nemen. Hij hoopte in de elektie zijne vrienden bij te staan, en beter aan te toonen wat zij gedaan hadden. Als men de rechte mannen koos dan zou dit een heerlijk land wezen. Spreker refereerde weder naar de spoorwegen en zei dat zij niet zoo goed betalen als men dacht, en men had bovenop de Vrijstaatsche lijn verloren. Het was hersenschimmig te denken dat wij niet zouden moeten betalen voor de Bulawayo-lijn. Jaar na jaar zou men geld komen vragen. De lijn zou niet betalen, en wie zou het verlies betalen ? Dat werd niet in de overeenkomst gezegd. Wat zou men hierheen vervoeren? Karossen. (Gelach). Er was geen zaaierij, wijnbouw of iets anders. Men zou karossen en kierries moeten vervoeren. (Toejuiching).—[De heer Du Toit : dat hebben zij niet eens meer.]—Voortgaande zei spreker dat men scheuring zou wekken in de republieken door de overeenkomst te sluiten. Er was een schakel van het gouden snoer die lijdende was, namelijk de schaapboeren die onder de vervloekte brandziektewet lijden. Hij had de wijnboeren dikwijls bijgestaan en hij hoopte dat zij hem zouden steunen om het juk van de veeboeren af te werpen. Hij prees de heeren Van Rhijn en Lochner voor bijstand hem verleend. "Stuurt den man die waarachtige liefde voor zijn land en volk heeft," zei spreker. Wat hij vroeg was dat men hem zou helpen van de brandziektewet ontslagen te raken. Als men het snoer verbrak zou men een knecht worden op eigen grond en dienstmaagd aan moeders deur. (Toejuiching.)

DE ED. HEER VAN EEDEN

nam nu het woord en zei dat het goed was de leden wat onder de zweep te krijgen, want dan zullen zij beter trekken. Spreker gewaagde van vaderlandsliefde en zei dat hij liever een oprechten Engelschman had dan een valschen Afrikaner. Men moest de oogen open houden, de kranten lezen en wakker zijn. Hij zou niet zeggen wie men naar het parlement moest zenden, maar men moest mannen zenden die men kende. Het kwam er niet op aan of de man geleerd was. Hij was ook ongeleerd. De gouverneur had hem gevraagd hoe hij zonder Engelsch in het parlement recht kwam. Spreker had geantwoord : als een hond. "Hoe doet een hond dan ?" vroeg de gouverneur. "Hij gaat op het spoor af," antwoordde spreker. Hij moest maar op het spoor houden. Hij zou niet afdwalen maar trachten te doen wat hij kon voor zijn land en volk. (Toejuiching).

DE HEER WOLFAARDT, L.W.V.,

die opgeroepen werd, zei dat hij gekomen was op bezigheid en niet om te spreken. Hij wilde slechts dit zeggen, dat al de leden die daar zaten, dank verdienden dat zij de Innes-drankbill hadden uitgeworpen. De vier leden hadden slechts hun plicht gedaan, maar de ed. heer Van den Heever had de wijnboeren bijgestaan hoewel zijne kiezers voor de wet waren, omdat hij samenwerking wilde bewaren. Hij dacht dat de edele heer den dank der wijnboeren verdiende.

De heer Hamman zei dat de heer Van den Heever voor Worcester kon staan (toejuiching).

De heer Du Toit dankte den heer Van den Heever voor zijn dienst in verband met de Innes-drankbill.

De ed. heer Van Eeden zei dat de drie leden van Worcester pal gestaan hadden bij veeboeren, en hij moest zeggen Worcester kon trotsch zijn op hare leden.

De heer Du Toit zei dat de Afrikaners nu wakker waren en nauw letten op hunne leden. Zij moesten in het spoor trappen of zij zouden het parlement niet weder zien.

DE SPOORWEG-OVEREENKOMST.

De heer A. H. du Toit, sr., stelde voor:—

"Deze vergadering met verwondering uit de nieuwsbladen vernomen hebbende, dat het voorstel van den heer Schreiner om de Bulawayo spoorweg-overeenkomst naar een gekozen comité te verwijzen, met groote meerderheid van stemmen in het lagerhuis verworpen is geworden, vertrouwt ten sterkste dat de leden van het hoogerhuis, die voor onze Kolonie nadeelige overeenkomst zal verwerpen even als het edele huis deed met de ruïneerende Innes-drankwet, waarvoor de dank van het volk aan het edele huis wordt toegebracht."

De heer Heatlie objecteerde tegen het voorstel.

De voorzitter regelde het voorstel in orde.

Het voorstel werd algemeen aangenomen.

De heer G. Hamman dankte de leden en vooral den heer D. P. van den Heever dat zij tegen de Innes-drankwet gestemd hadden. Hij moest hen uit naam van de vergadering hartelijk dank zeggen.

Een motie van dank aan Oom Daantje werd staande aangenomen. De ed. heer bedankte met eenige gepaste worden.

De heer A. Lotter, van Villiersdorp, stond nu op en diende het volgend voorstel in:—

"Deze vergadering is van gevoelen dat daar er verschil van opinie bestaat omtrent de beste route voor de spoorweg-verlenging naar Caledon, dat de spoorweg-verlenging-bill naar een gekozen comité verwezen zal worden voor behoorlijk onderzoek, en indien de bill door het lagerhuis passeert, de leden van het hoogerhuis vriendelijk te vragen in die richting te werken."

Het voorstel werd algemeen aangenomen.

Verder besloten afschriften der resoluties aan de Afrikaner-leden van het hoogerhuis te zenden.

Toen de verrichtingen het einde naderden verliet een aantal der opgekomenen de vergadering.

De ed. heer Van Rhijn bedankte de opgekomenen voor hunne belangstelling en aandacht.

De heer Hamman (of Du Toit) wilde nog een votum van vertrouwen voorstellen, maar sommigen riepen : het is niet noodig, zij hebben ons vertrouwen.

Een votum van dank aan den voorzitter besloot de verrichtingen.

PAARL.

Vergadering te Wellington.

L.l. Vrijdag werd eene belangrijke vergadering te Wellington gehouden. Men besloot een dankbetuiging te zenden aan de parlementsleden die tegen de Innes-drankbill gestemd hadden, en ook een tak van den Afrikaner Bond op te richten. Het volledige verslag zal in onze volgende uitgave verschijnen.

MAGISTRAATSHOF.

(*Voor den heer C. W. Broers, A.R.M.*)

ZATERDAG, 12 JUNI, 1897.

Pieter Mossoie was beschonken en had een lawaai opgeschopt in de publieke straat. Vonnis 5s. of 5 dagen harden arbeid.

De volgenden waren dronken in de publieke straat: Jan Baatjes, 5s. of 7 dagen; Joseph Balie, 5s. of 7 dagen; Willem Cupido, 10s. of 14 dagen.

MAANDAG, 14 JUNI, 1897.

George Umdata had te diep in het glaasje gekeken en moest 5s. betalen of 5 dagen brommen achter de tralies.

Harry McQuan stond beschuldigd Sarah Harris aangerand te hebben door haar met een kierrie over het hoofd te slaan. Hij pleitte schuldig en werd gevonnisd tot 5s. of een week harden arbeid.

William Downil, een konstabel, was onbekwaam in zijn dienst geweest. Hij werd losgelaten met een vermaning.

VENTERSTAD.

9 Juni, 1897.

De runderpest wachten langs Zuurbergspruit, zijn allen teruggeroepen ; er is weer vrije passage, doch slechts met paarden, naar Colesberg, Steynsburg, enz. Met ossen mag men nu in het distrikt rijden, maar mogen de grensscheiding naar een ander distrikt niet over. Ook mogen zij niet uitgespannen worden, dan op de plaats waar zij thuis behooren. Toch al eenige meerdere vrijheid, al is het niet veel.

De pinkster-biduren zijn hier als naar gewoonte gehouden. Des avonds in de kerk door de gemeente, en 's morgens in private huizen door zusters. Zondagavond was er dankstond in de kerk voor den genoten zegen, toen er veel opgewektheid was en zes broeders voorgingen.

Van Maandag is het koud, er waait op den dag een koude, sterke, scherpe zuid-oosten wind. Een drooge koude, die zich erg laat gevoelen.

Tweede Pinksterdag was het zeer stil, bijna al de winkels waren gesloten.

Heden waaien hier eenige vlaggen ter eere van het huwelijk van dr. Coates met jongejuffrouw Annie van den Heever. God zegene het jeugdige paar.

In Memoriam.

Op 8 Juni, 1897, overleed te Montagu in den ouderdom van 49 jaren 7 maanden

ZACHRYA PETRONELLA BURGER,

geliefde echtgenoote van den heer Gideon Jacobus van Zijl ouderling der Ned. Geref. gemeente Montagu.

Op 22 Mei begaf zij zich van hare woonplaats Quariga naar het dorp om tegen een aanval van roos, hulp bij den geneesheer te zoeken, doch ten spijte van alle middelen aangewend stierf zij er aan. Hare krankheid werd met voorbeeldig geduld gedragen en zij stierf in de volle verzekerdheid des geloofs.

Van haar kan in der waarheid gezegd worden : "men zal u missen, want uwe zitplaats zal ledig gevonden worden." (1 Sam. 20 vs. 18.)

Als echtgenoote, als moeder, als vriendin en bovenal als vroolijke christin zal zij worden gemist. De kerk verliest in haar niet alleen eene getrouwe kerkganster, maar ook een ijverig werkzaam lid.

Hare gastvrijheid zal nog lang in gezegende aandenking blijven.

De begrafenis vond te Montagu plaats 's morgens te tien ure op Donderdag, den 10den Juni, 1897, en ds. Truter mocht tot een talrijk en deelnemend gehoor een woord richten over Luk. 8 vs. 52 : "Zij is niet gestorven, maar zij slaapt" "Zij slape den slaap der uitverkorenen Gods."

TREURIG STERFGEVAL NA EEN VOETBALSPEL.

Sutherland, 7 Juni 1897.

Hedennamiddag is plotseling in den bloei zijns levens, 37 jaren oud, de heer Willie Maritz naar de eeuwigheid verhuisd.

De jongelingen van het dorp hadden de gehuwde mannen tot een voetbal-wedstrijd uitgedaagd. De heer Maritz was een van de spelers. Kort nadat het spel geëindigd was, gevoelde hij zich onwel, werd naar huis geholpen en binnen een uur was die groote, sterk gespierde man, een lijk. Hij laat eene weduwe en zes kinderen na, die als verpletterd zijn door dit verlies. Hij was een man van gezond verstand, een helder denker, kalm en voorzichtig in het uiten van zijne gedachten over eenige zaak. Van zijne jonkheid af was hij dan ook bijna altijd lid van de schoolcommissie, den afdeelingsraad en de municipaliteit. Getrouw was hij in het bezoeken van Gods huis. Treurigheid staat op ieders gelaat teleezen. Iedereen gevoelt diep, dat God de Almachtige gesproken heeft, door de *sterkste man* van Sutherland zoo oogenblikkelijk weg te roepen uit ons midden. Wij zullen hem missen. Moge de Heer dit zwaar verlies vergoeden door het terecht brengen van de onbedachtzamen in deze plaats.

SCHEEPVAARTBERICHTEN.

KAAPSTAD.

AANGEKOMEN.

Juni 12—Paraguay, van Havre.
13—SS Tintagel Castle, van Londen.

VERTROKKEN.

Juni 12—Bark J. E. Graham, naar Amerika.
12—SS Warwick Castle, naar Engeland.
12—SS Gordon Castle, naar Oost Londen.
13—Jelunga, naar Natal.

LONDEN.

11 Juni.—(Per telegraaf.)—De Dunolly Castle kwam heden om 11 uur v.m. te Plymouth aan.

12 Juni.—(Per telegraaf.)—De Norham Castle met den heer Escombe, premier van Natal, mevr. Escombe aan boord, arriveerde vandaag te Plymouth, om 10 v.m.

De Lismore Castle, op de terugreis, arriveerde te Las Palmas heden om 6 v.m.

De Clan Ranald is van Liverpool naar Zuid-Afrika op Vrijdagavond vertrokken.

14 Juni.—(Per telegraaf.)—De Guelph arriveerde hedenmorgen om 10 uur te Southampton.

AANDEELENMARKT.

JOHANNESBURG.

14 Juni.—(Per telegraaf.)—De markt is vast en levendig. Verkoopen:—East Rand 74s 6d, Robinson Diamonds 31s 3d, French Rand 34s 9d, Deeps 34s 3d, Rand Nigel 34s 3d, Rand [...] 34s 9d.

ZIE OMMEZIJDE EN BIJVOEGSEL.

AFRIKANER BOND.

VERSLAG van een Bondsvergadering gehouden te Ceres-weg, 17 Mei, 1897.

Tegenwoordig, de voorzitter en 19 leden; een teeken van belangstelling in zulk een drukkenden tijd als ploegtijd.

Nadat de voorzitter de vergadering geopend had met gebed, werden de volgende heeren voorgesteld en toegelaten als nieuwe leden, namelijk de heer P. G. du Plessis van Ceres, en de heeren H. F. Neethling, J. P. Marais en F. D. le Roux.

De voorzitter heette de nieuwe leden welkom, en sprak de hoop uit dat onze tak steeds aangroeien moge.

De heer P. J. Retief sprak de vergadering aan omtrent de aanstaande electie voor het hoogerhuis, en spoorde de leden aan het hunne bij te dragen dat de kiezerslijsten in orde gebracht mogen worden zoo als nooit te voren, waarop besloten werd dat in ieder veldkornetschap 2 heeren aangesteld zullen werden om te zien dat allen daartoe gerechtigd geregistreerd zullen worden.

De heer J. J. de Wet stelde voor, en de heer A. P. van Heerde secondeerde, de heeren L. Erasmus, D.zn., en J. G. du Plessis voor wijk Waterval.

Voorgesteld door den heer J. P. Marais, gesecondeerd door den heer J. du Plessis, de heeren D. Retief en F. Conradie voor wijk Breede-rivier.

De heer J. du Plessis stelde voor van de Worcester en Ceres Bondstakken te vernemen wat hun gevoelen was omtrent kandidaten voor het hoogerhuis; de heer Erasmus, D.zn., secondeerde.

Ten laatste stelde de heer J. G. du Plessis nog voor, en de heer P. Retief secondeerde: "Deze vergadering betuigt haar hartelijken dank aan den heer Schreiner voor de manmoedige wijze waarop hij zijne getuigenis afgelegd had in Engeland, en hoopt dat hij voortdurend het welzijn van Zuid-Afrika zal beoogen."

Verder werd besloten de volgende vergadering te houden op 14 Juli aanstaande, ten huize van den heer Johan A. Gerber, en hoopt alsdan "Oom Japie" en "Jimmie" ook tegenwoordig te zien, en dan meteen van "Oom Japie" te hooren hoe het kwam dat hij zoo door de mat viel met het stemmen tegen de regeering. Wij konden het maar hier niet gelooven dat het zijn naam was die onder de jingoes prijkte!

De vergadering met gebed gesloten zijnde door den vice-voorzitter, ging men uiteen.

L. P. ERASMUS,
Secretaris.

UITBREIDING VAN DEN BOND.

DE HEER M. M. VENTER.

Colesberg, 15 Mei 1897.

Districtsbestuurs vergadering gehouden op Zaterdag 15 Mei.

Tegenwoordig: de voorzitter, J. H. P. van der Walt, en leden, J. A. van der Linde, P. Badenhorst, G. Jooste, A. B. van der Merwe, P. J. Pienaar, en de secretaris.

Notulen en finantieel verslag gelezen en goedgekeurd. De afgevaardigde naar 't congres te Malmesbury legde het congres-rapport voor de vergadering. Verder werd een aanmoedigende circulaire om den bond uit te breiden, van den Kimberleyschen bondstak voor de vergadering gelegd, en behandeld, dat warm door den secretaris aanbevolen, en door den heer J. J. Theunissen van Richmond (die met die gelegenheid tegenwoordig was met verlof) met aanmoedigende woorden en met ernst hartelijk ondersteund werd. Nog andere leden spraken in den geest van de circulaire. De vergadering besloot op voorstel van den heer J. A. van der Linde om te handelen naar den wensch uitgedrukt in de circulaire. Staande de vergadering benoemde de voorzitter den heer P. Badenhorst als lid van „Onder Hantam" en den heer A. B. van der Merwe als lid van „Boven Hantam" tot een commissie om te zien of het niet mogelijk is om, waar de uithoeken van die twee wijken aaneengrenzen, een nieuwen tak te stichten. Aan den secretaris werd opgedragen om met dank aan de commissie van den Kimberleyschen bondstak ontvangst van de circulaire te erkennen.

Na nog over een en ander gehandeld te hebben werd op voorstel van de heeren A. B. van der Merwe en P. J. Pienaar het volgende eenparig aangenomen:—

Deze vergadering, gelet hebbende op de handelwijze en ongegronde verklaring van den heer M. M. Venter, in zake het Rhodes-onderzoek voor het imperiale select-comité in Engeland, acht dienovereenkomstig dat de heer Venter niet alleen een onwaardige vertegenwoordiger is van zijne kiezers, maar dat deze ook in het minst geen vertrouwen meer in hem stellen, en noch als parlementaire vertegenwoordiger, noch als Afrikaner iets goeds van hem denken, en bekrachtigt verder de moties van wantrouwen reeds vóór deze in hem gepasseerd.

Ook spreekt deze vergadering haar hartelijken dank uit voor het manmoedig optreden van den ed. heer Schreiner voor de belangen van Zuid-Afrika en de Afrikaners tijdens zijne ondervraging door het imperiale select-comité in Engeland, enz.

N. A. J. VAN RENSBURG JZN
Secr. distrikts-bestuur, Colesberg.

GRASVELD TAK.

NOTULEN eener Bonds-vergadering, Grasveld tak no. 2, gehouden te Bitterputs, op 12 Mei, 1897, ten huize van den heer Philip Strauss.

De vergadering werd geopend met gebed door den heer I. S. van der Merwe.

De vergadering besloot een nieuw comité te kiezen, en de volgende heeren werden gekozen: P. F. L. Strauss, G. J. Nel, H. D. Wickens, G. van Zijl, A. W. P. Nel, D. J. Louw en I. S. van der Merwe.

Als voorzitter werd gekozen de heer A. W. P. Nel, en als vice voorzitter de heer P. F. S. Strauss.

Als secretaris werd gekozen de heer I. S. van der Merwe, en als secundus de heer H. D. Wickens.

Als afgevaardigden naar de bestuurs-vergadering werden gekozen de heeren H. D. Wickens en A. W. P. Nel; als secundi de heeren G. Nel en D. J. Louw; als thesaurier de heer A. W. P. Nel.

Het volgend voorstel werd door de vergadering unaniem aangenomen, namel.: "Om met petities aan den raad te verzoeken, de post van Rooiberg naar Klavervallei *via* Bitterputs aan Buchufontein te verlengen."

Op voorstel van den heer G. Nel, gesecondeerd door den den heer W. Nel, besloot deze vergadering eenparig een petitie op te trekken en aan den raad te zenden, verzoekende om de wegbelasting, meer bepaald aan Noord-Grasveld, te veranderen op billijker termen.

Verder werd besloten dat de volgende vergadering zal gehouden worden te Klein Rooiberg, ten huize van den heer G. van Zijl, op 18 Augustus, 1897.

Daarna werd de vergadering gesloten met gebed.

I. S. VAN DER MERWE,
Secretaris.

HANOVER.

NOTULEN eener publieke Bondsvergadering gehouden op Zaterdag 15 dezer.

De heer A. C. Nelson tot voorzitter gekozen, en de heer G. J. Wolfaard tot secretaris.

De voorzitter maakte het doel der vergadering bekend, namelijk om kandidaten voor den wetgevenden raad te benoemen.

Na heel wat discussie stelde de heer Charl Visser voor, en de heer H. Wolfaard secondeerde: Deze vergadering wordt verdaagd tot Zaterdag 29 dezer ten 2.30 ure des namiddags en dat eene publieke kennisgeving zal gegeven worden, en dat er ook kennis zal gegeven worden zooveel mogelijk aan de buiten leden.

G. J. WOLFAARD,
secretaris.

NOTULEN der verdaagde vergadering gehouden op 29 Mei.

Voorzitter en secretaris tegenwoordig.

De voorzitter maakte het doel van deze vergadering bekend, namelijk om voorloopig kandidaten voor den wetgevenden raad te benoemen.

De heer H. Wolfaard stelde voor de heer C. Wolfaard secondeerde, dat deze tak twee kandidaten zal benoemen. De voorzitter benoemde de heeren Charl Visser en C. Nathan tot opnemers der stemmen. De uitslag der stemming was als volgt: Pretorius 14, Van den Heever 9, Wienand 7, Stockenstrom 1. De voorzitter verklaarde de heeren Pretorius en Van den Heever als gekozen. Daarop verdaagde de vergadering.

G. J. WOLFAARD,
secretaris.

NOTULEN eener comité-vergadering, gehouden op Zaterdag 16 Mei 1897.

De voorzitter in den stoel; vergadering met gebed geopend. Leden A. J. Cilliers en S. Naude afwezig zonder kennisgeving

Notulen eener comité-vergadering op 20 Feb. gehouden, gelezen en aangenomen.

De secretaris zei dat hij de kwitanties van ds. du Toit ontvangen had en ook een antwoord van den secretaris van de municipaliteit als volgt luidende:

Municipaal kantoor.
Hanover, 8 Mei 1897.

Waarde heer! — In antwoord op uw brief van 13 April ll. heb ik de eer te melden, dat de municipale raad geen kans ziet om kleurlingen des nachts van de straat te houden zonder nachtpolitie aan te houden, waarvoor de municipaliteit te arm is.

Uw dw. dienaar,
(get.) B. DE VILLIERS, secretaris.

De heer H. Wolfaard stelde voor, de heer G. J. Wolfaard secondeerde: daar het weder onstuimig is, en de leden A. J. Cilliers en S. Naude niet kunnen tegenwoordig zijn om zich te verdedigen, zal de zaak overstaan tot de volgende vergadering.

Voorgesteld door den heer H. Wolfaard, gesecondeerd door den heer G. Wolfaard, dat er eene commissie zal zijn, bestaande uit den voorzitter en den heer H. J. de Villiers, om de huishoudelijke regels af te schrijven en na te gaan, en bij de volgende vergadering verslag te doen.

De heeren Jan Cilliers Jr., A. J. Cilliers Azn. en Jan F. Viljoen werden als leden van dezen tak opgenomen.

De heer H. Wolfaard stelde voor, de heer H. Cilliers secondeerde, dat eene commissie bestaande uit de heeren A. Cilliers, G. Wolfaard en G. P. Visser, nieuwe leden zal aanwerven.

Besloten dat deze vergadering hiermede hare innige spijt te kennen geeft dat onze waardige magistraat, de heer J. C. Gie, ons verlaten moet, daar hij verplaatst is naar Burgersdorp. Wij zullen steeds al zijne werkzaamheden, hier verricht, in dankbare herinnering houden en zijn toekomstige loopbaan met belangstelling gadeslaan.

Op eene vergadering van den Hanoverschen tak, heden hier gehouden, werd de volgende resolutie met algemeene stemmen aangenomen: Wij heeten sir Alfred Milner hartelijk welkom en hopen dat zijn doel, om voor den algemeenen vrede van het land te werken, door hem ten volle zal worden bereikt.

Het werd aan de afgevaardigden van het distrikts-bestuur opgedragen, stappen te nemen ten einde eene leeskamer in verband met de school tot stand te brengen, ter eere van het jubileum van onze geëerbiedigde koningin.

De vergadering verdaagde toen met een dankgebed door den heer H. de Villiers. Eerstkomende vergadering 14 dagen na nachtmaal, in de maand Juni om 2 uur des namiddags.

G. J. WOLFAARD, secretaris.

WILLOWMORE.

EEN NIEUWE TAK GESTICHT.

Distriktsbestuur van Willowmore. Vergadering van bovengenoemd bestuur gehouden te Willowmore op 15 Mei, 1897.

Tegenwoordig: de heeren O. A. Oosthuizen, (voorzitter), B. Z. Stegman, George Chatwind, en George Muggleston, secretaris.

Notulen van de twee laatste vergaderingen gelezen en goedgekeurd.

De voorzitter rapporteerde dat een tak opgericht is te Nauwte, wijk Zoetendalsvlei, en dat de heeren Sybrand de Beer en Philip Botha gekozen zijn als leden van het distriktsbestuur voor gezegden tak.

De heer Stegmann stelde voor en de heer Chatwind secondeerde:

Dat de tak Nauwte aangenomen worde en de twee heeren S. de Beer en P. Botha zitting te geven als leden van het distriktsbestuur van dien tak.

Aangenomen.

De heer Botha diende het verslag van leden, en de notulen van de eerste vergadering van tak Nauwte in en betaalde de som van £1 15s 0d als hoofd tax van 21 leden. De notulen bewezen dat de heer Lukas D. van Vuuren gekozen als voorzitter, Dirk van Vuuren als vice-voorzitter, Izaak Theron als secretaris, en bovengenoemde heeren tezamen met de heeren P. Marsijn, Sybrand de Beer, Philip Botha en L. D. Oosthuizen als leden van het wijksbestuur.

De heer Muggleston stelde voor en de heer Chatwind secondeerde:

Dat de heer B. Z. Stegmann gekozen worde als afgevaardigde naar aankomend jaarlijksch congres als primarius. Aangenomen.

De heer Chatwind stelde voor en de heer P. Botha secondeerde:—

Dat de heer O. A. Oosthuizen gekozen worde als secundus. Aangenomen.

Besloten om een rapport van de vergaderingen van het bestuur aan *Ons Land* te zenden.

Besloten een distriksbestuurs vergadering te houden te Willowmore op 3 Juli, 1897, om 2 uur n.m.

Den secretaris wordt gelast om te schrijven aan den heer A. H. de Vries, voorzitter van den tak Zoetendalsvlei en te melden den datum van volgende vergadering en hem uit te noodigen om den tak Zoetendalsvlei aan te sluiten met dit bestuur en in geval dit gedaan is om hem te vragen om zijn verslag van leden en de notulenboek mede te brengen.

De secretaris van tak Schoorsteenberg had zijn notulenboek ingediend waarin het bewezen is, dat de tak Schoorteensberg opgericht is op 22 Februari, 1890.

Den secretaris wordt gelast om den heer Matthews te schrijven om eenige boeken en geld in zijn bezit aan dit bestuur te overhandigen.

GEORGE MUGGLESTON,
Secretaris.

CALVINIA.

NOTULEN van een Bonds vergadering gehouden te Kliprug op 26 Mei, 1897, onder voorzitterschap van den heer P. Burger van tak No. 1, Noord Roggeveld. De heer J. A. L. Van der Merwe opent met gebed.

Notulen van jongste vergadering gelezen en goedgekeurd.

Als nieuwe leden opgenomen de heeren A. Louw en Jacobus Louw, Roodefontein.

De heer Jacobus Anthonissen vraagt het verslag van de commissie laatst gekozen omtrent het gebouw dat gebouwd moest worden op Vaalfontein als schoolgebouw. De voorzitter geeft verslag. Besloten dat de zaak zal overstaan.

De voorzitter vraagt verslag van de commissie aangesteld om toe te zien dat al de personen geregistreerd moeten worden in de wijk Noord Roggeveld: de heer Jacobus Anthonissen lid der commissie, die tegenwoordig was, antwoordde.

De heer Abraham Louw stelde voor, secondant T. van der Merwe: Deze vergadering keurt af de handelwijze van den heer Wege om te stemmen tegen de motie van wantrouwen tegen het gouvernement en ook die der andere Afrikaners die met hem saamgestemd hebben.

De heer A. Louw stelde voor, secondant J. Anthonissen: Deze vergadering beschouwt het nu de tijd dat de leden van dezen tak zooveel mogelijk vlijt zullen aanwenden om onze Bondsleden te vermeerderen. Ook dat de arme personen die wenschen opgenomen te worden, dat zij gratis opgenomen worden door den tak, zooveel mogelijk. Aangenomen.

Besloten de volgende vergadering op den laatsten Woensdag in Augustus, 1897, op de plaats Roodefontein te houden.

Daarna sluit de heer Frans van der Merwe sr. met gebed, en ging men uiteen.

W. ANTHONISSEN, J.Z.
Secretaris.

Een paar vragen.

Aan den Redakteur.

WelEd. heer, — Ik vind in uw nummer van 29 Mei ll. eenige aanbevelingen voor den heer M J. Pretorius, als kandidaat voor de aanstaande algemeene e e tie van een nieuwen wetgevenden raad — en wel één van den heer L. S. van der Walt van Schorpioenkraal. — Is de heer L. S. van der Walt niet brandziekte-inspecteur van een der wijken in het Middelburgsche? Zoo ja, de heer Pretorius jivert voor de brandziektewet en de ed. heer D. P. van den Heever, L. W. R., werkt die wet steeds tegen. Nu, wat staat ons te doen? Moeten wij den heer Pretorius kiezen in plaats van oom Daantje? Of moeten wij beiden kiezer, de een om voor de wet te werken en de andere om er tegen te werken? Mijnheer redakteur, deze zijn vragen van groot gewicht voor de kiezers van de kwesafdeeling Colesberg en ik vertrouw dat u ze zoo spoedig mogelijk in uwe geëerde kolommen zult opnemen en dat de heer L. S. van der Walt ons toch spoedig zijne opinie op de hierboven gedane vragen ten beste zal geven.

Blijf ik
EEN NIET TE GROOTE BEWONDERAAR.

BENOODIGD

EEN ongehuwd persoon die kennis aan Wijn- en Koren Boerderij heeft wordt gevraagd als boerenknecht tegen billijke salaris en vrij logies. Doe aanzoek schriftelijk of in persoon bij den ondergeteekende tot 3 Juli.

D. G. PEROLD.

24 Rivieren,
P.O. Halfmanshof.

Eerste Assistente Benoodigd

VOOR DE

Gouvts. School, te Bethlehem, O.V.S.

WORDT gevraagd een eerste assistent (heer of dame) in staat Engelsch te onderwijzen in de hoogere klassen en verder aan het gewone werk deel te nemen. Geschiktheid om zangkunst en vrouwelijk handwerken te onderwijzen eene aanbeveling. Vereischte stukken met bewijs van lidmaatschap eener Protestantsche Kerk niet later dan 12 Juli 1897, in te zenden aan den ondergeteekende.

Salaris £135 per jaar.

Billijke reiskosten zullen vergoed worden.

Betrekking te aanvaarden zoo spoedig mogelijk.

G. F. REID,
Voorz. Schoolcommissie.

Bethlehem, O.V. S.
11 Juni, 1897.

SCHUTBERICHTEN.

AANGEHOUDEN in het schut te Roodefontein over den verooriloofden tijd en te worden verkocht op 26 Juni, 1897, indien niet bevorens gelost:—

1. Een Vogelstruis mannetje, ongemerkt, omtrent 3 jaren oud.

(Get.) J. H. LOUW,
Schutmeester.

Afdeelingsraads Kantoor,
Calvinia, 9 Juni, 1897.

MALMESBURY

Executeurskamer en Voogdij- en Brand Assurantie Maatschappij.

TENDERS

TENDERS zullen door den ondergeteekende ontvangen worden tot op Dinsdag, 29 dezer van koopers, voor de welbekende plaats "Sluijswijk," gelegen aan de Berg Rivier, Malmesbury Afdeeling.

Voor verdere bijzonderheden doe aanzoek bij

G. W. KOTZE,
Secretaris.

Malmesbury,
14 Juni, 1897.

EXECUTEURSKAMER.

(Board of Executors.)

Kantoren: Hoek van Adderley en Wale Straat, Kaapstad.

OPGERICHT A.D. 1838.

Ingelijfd bij Parlements Acte No. 17—1859

Opbetaald Kapitaal in 180 Aandeelen @ £15£ £27,000
Reserve Fondsen £70,000

DIRECTEUREN:

Wel.Edele heer J. H. HOFMEYR, Voorzitter
" W. HIDDINGH, L.L.D.
" A. H. PETERSEN, M.D.
" W. MARSH,
" A. VAN DER BYL.

Voor het Administreeren van Boedels en eigendommen als Executeuren, Agenten, Voogden, Administrateuren, of Auditeurs.

Personen verlangende de kamer aantestellen als voornoemd worden verzochthaar te benoemen en aantestellen, als: De Executeurs Kamer, Kaapstad.

De Kamer administreert Insolvenet Boedels door haar Secretaris.

N.B.—Aanzoeken om beleeningen op vastgoed worden dadelijks gedurende Kantooruren in overweging genomen.

J. H. N. ROOS,
Secretaris

T. A. WATSON,
Architect en Landmeter,
12 WAALSTRAAT,
KAAPSTAD.

TANDEN!
TANDEN!!
TANDEN!!!

De Heer WALKER,

DIREKTEUR VAN HET

LONDENSCHE TANDEN INSTITUUT

Ulster Kamers, Grontepleiu,

HEEFT de eer aan het publiek in de Buitendistrikten te berichten dat hij een HEEL STEL TANDEN in EEN DAG kan leveren tegen minder dan de HELFT van den gewonen prijs. Een waarborg voor vijf jaar wordt met elk stel gegeven.

Alle Consultaties geheel Gratis

ZUID - AFRIKA'S SPA.

DE GAVE ALLEN GAVEN DER NATUUR.

De Caledon Natuurlijk Warme (Yzerhoudend) Minerale Baden, en

SANATORIUM.

HET voornaamste en meest kostbare bestanddeel dier Wateren is IJzerachtig Koolzuurzout, aanwezig in een hoeveelheid van viermaal zooveel als in eenige andere bekende Bronnen (en onder voorwaarden waardoor het IJzer zeer gemakkelijk geassimileerd wordt), in vereeniging met een temperatuur van 120° Fahr, onwederlegbaar hunne zonderlinge reputatie daarstelt.

De Inrichting is binnen gemakkelijken afstand van Kaapstad—Sir Lowry's Pas is de tegenwoordige terminus Spoorweg-Statie daarheen.

Het klimaat van Caledon wordt als een der besten in Zuid-Afrika beschouwd. Het Sanatorium en de Baden zijn gelegen op een heuvel meer dan 1000vt. boven de oppervlakte der zee, en binnen 7 minuten te voet van de Stad; elke zorg en gerief worden voor kranken en bezoekers bezorgd.

Het gebruik dier Wateren (zoowel voor 't Drinken als het Baden) wordt vooral voorgeschreven voor hen die lijden aan Urine Kwalen, Zenuwachtige Aandoeningen, Dyspepsia, Anæmia, Jicht, Rheumatiek, Lumbago, Sciatica, Neuralgia, en verwante ziekten. Het Kolzuur in het water aanwezig heeft een prikkelende uitwerking op het vel. De Wateren verschaffen een Tonic bij herstelling van snel verloopende ziekten en voor zwakheid, waardoor ook ontstaan; zij zijn zeer aangenaam voor den smaak en bieden Tafel Water aan van de beste klas.

Pamfletten, Ontleding, Geneeskundige en andere rapporten, Termen en alle verdere bijzonderheden en inlichting zijn te bekomen op aanzoek bij

MEJ. HALLS, Eigenares.

Telegrammen;—"HALLS," Caledon.

Nederlandsche Zuid-Afrikaansche
SPOORWEGMAATSCAHPPIJ.

Kortste en Goedkoopste Route voor Reizigers en Goederen van de Zee naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal.

Dagelijksche personendienst van Lourenco Marques (Delagobaai) in 24 uren naar Johannesburg en 21 uur naar Pretoria.

Tarief voor Reizigers naar Johannesburg £4 17s.—en £3 17s
" " " " Pretoria £4 5s. 6d.—en £3 4s

Dagelijksche personendienst van Durban (Natal) naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal en Oranje Vrijstaat.

SPECIAAL GEPREPAREERD VOOR ZUID - AFRIKA.

A SPARKLING, COOLING DRINK.

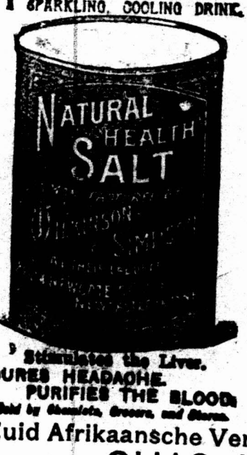

Bemoedigd door de enorme verkoopingen, maken de Fabrikanten zich gereed om

250,000 BLIKKEN TE VERSCHEPEN.

VERKRIJGBAAR BIJ:—

B. G. LENNON en Co.
HEYNES, MATHEW en Co.
J. D. CARTWRIGHT en Co.
B. LAWRENCE en Co,
STEPHAN McPHERSON en Co.
en bij andere Pakhuizen.

Zuid Afrikaansche Vertegenwoordiger:—
CHAS. W. HOLMES,
Timber Straat, Pietermaritzburg.

Voor gebruik met Een of Twee Disselboomen, Extra Sterk voor Zuid Afrika.

SCHRIJF VOOR CATALOGUSSEN.

WHITE RYAN & CO.

DOKTER'S RIJTUIG.

14, 16, 18, BURGSTRAAT, KAAPSTAD

Het Claremont Genees- en Heelkundige Sanitarium.

DE eenige inrichting van dezen aard in Zuid Afrika. Is nu open voor Zieken en voor hen die rust en herstelling zoeken.

Gelegen op eene hoogte in de schoone Claremont Vallei, op korten afstand van het Newlands Station waar altijd huurkarren staan.

Het Sanitarium is eene inrichting waar al de Middelen, Methoden en Benoodigdheden *voor de behandeling der Zieken*, worden gebruikt die in Rationeele Heelkunde erkend worden. Het heeft ook accommadatie voor personen, die zich niet ziek beschouwen, maar die moe zijn en rust noodig hebben.

ALLE MOGELIJKE SOORTEN VAN BADEN, zooals *Stoombaden, Turkschebaden, Elektrischebaden, Elektrisch Uitstralende-Hitte Bad.* Dit Bad heeft zich bewezen de meest doeltreffende vorm van behandeling te zijn voor Rheumatiek, Rheumatieke jicht, Malaria enz. *De uitwerking is wonderlijk.* Bijzonder werk wordt van *Massage* gemaakt. Een mooi Gymnasium (met opgeleide Directeurs); Dieet ingericht naar de behoefte der patienten, Ruime Tafel, Uitstekende Riooleering, Flinke Kamers voor de behandeling der Zieken, geheel vrij van Besmetting, enz., enz.

Electrisch licht door het geheele gebouw, en een "lift" voor de veiligheid en het gemak van zwakke patienten.

De Inrichting vereenigt al de gemakken van een eerste klas Hotel, en alle middelen en de nieuwste uitvindingen voor de Behandeling en Genezing van Chronische Ziekten, die Speciale verpleegsters en Behandeling no dig hebben, die nergens anders te krijgen zijn. Een volledige staf Opgeleide Verplegers en Behandelaars, en een inwonende dokter en dames-dokter.

Voor verdere bijzonderheden en prospectus adresseer

CLAREMONT GENEES-EN HEELKUNDIGE SANITARIUM, Claremont.

BENOODIGD,

ORGELIST voor de Ned. Ger. Gemeente. Iemand die degelijk muziek-onderwijs geven kan, zal de voorkeur hebben. Voor bijzonderheden vervoege men zich tot den ondergeteekende, niet later dan Zaterdag, 3, Juli, a.s.

C. D. BAM.

Fauresmith, O.V.S.,
11 Juni, 1897.

Onderwijzer Benoodigd,

EEN Onderwijzer voor de Tweede Klas Publieke School te Fraserburg.

Applicaties voor bovengenoemde betrekking zullen ontvangen worden tot en met Woensdag, 7 Juli, 1897. Salaris £240 per jaar.

School te beginnen op 21 Juli, 1897.

Applicaties te worden gezonden aan Ds. F. SYPKENS, Voorzitter der Schoolcommissie.

Op last,
J. G. LINDENBERG,
Sec. Schoolcom.

Fraserburg,
10 Juni, 1897.

KOLONIALE WEESKAMER EN TRUST MAATSCHAPPIJ.

No 4, KERKPLEIN, KAAPSTAD.

POSTBUS 14.

Telegraaf en Kabel Adres: "FIDELITY."

OPGERICHT 31 MAART, 1846

Kapitaal £25,000
Reserve Fonds... ... £60,000

Voor de Administratie van Boedels en Eigendommen, als Executeuren, Administrateurs, Voogden, Curators, Trustees van Insolventen Boedels en onder Huwelijksvoorwaarden, Inspektors, Assignees, Agenten voor Ingezetenen en Niet-Ingezetenen Likwidateuren van Onderlinge Maatschappijen en Firmas.

Voor de Invordering van Verbanden, Wissels en andere schulden.

Voor leening van Geldop Eerste Verbanden van Vastgoed en andere goedgekeurde Securiteiten, het Beleggen van Kapitaal, den Koop en Verkoop van Vastgoed en ander Eigendom.

DIREKTEUREN:

PAUL DE VILLIERS, Procureur, VOORZITTER.

HARRY BOLUS, C. T. VOS,
J. C. HOFMEYR, H. M. ARDERNE,
C. M. BERNARD, E. J. EARP.

Dezulken die hen wenschen aan te stellen gelieven hen te nomineeren als "De Koloniale Weeskamer en Trust Maatschappij."

De Insolvente Tak wordt bestiend door den Secretaris, voor wiens daden de Maatschappij verantwoordelijk zijn zal

WAARBORG TAK:

Voor het Guarandeeren van de Eerlijkheid, Rechtschapenheid en Getrouwheid van Personen die Verantwoordelijke Posities bekleeden, bij het betalen van een Jaarlijksche Premie.

De Polissen der Maatschappij worden in ontvangst genomen door de Imperiale Koloniale, Transvaalsche en Oranje Vrijstaatsche Regeeringen, Municipaliteiten en Afdeelingsraden, Banken, andere Publieke Inrichtingen en Maatschappijen.

De Direkteuren komen elken Dinsdag om 10 v.m. bijeen om Zaken af te handelen.

G. W. STEYTLER, Secretaris.

ZUID-AFRIKAANSCHE ONDERLINGE LEVENSVERZEKERING MAATSCHAPPIJ.

OPGERICHT IN 1845.

Geincorporeerd bij Acte van Parlement 1881

Hoofdkantoor: DARLINGSTRAAT, Kaapstad.

Takken in Durban, Bloemfontein en Johannesburg.

DIREKTEUREN:

Hon. ALFRED EBDEN, Voorzitter.
H. M. ARDERNE.
HENRY SOLOMON, SEN.
FRED. J. CENTLIVRES.
PAUL DE VILLIERS.
GODFREY SICHEL.
J. G. STEYTLER.
HARRY BOLUS.
Hon. J. X. MERRIMAN, M.L.A.

EERSTE GENEESKUDIGE ADVISEUR.
G. E. C. ANDERSON, M.D., M.C., London M.R.C.S. Engeland.

JAARLIJKSCH INKOMEN	PREMIE-INTEREST	£175,555
		85,968
FONDSEN IN HANDEN		£1,662,845

Geheel Belegd in Zuid-Afrikaansch

VOORNAAMSTE VOORDELEN:

Absolute Zekerheid, Groote Bonussen.
Geen Beperkingen.
Bepalingen omtrent niet-verbeurd verklaring.
Geen restrictie op Reizen en Woonplaats.
Matige Onkosten.
Spoedige Betaling van vorderingen.
Alle Voordeelen behooren aan de Leenden
Geen Persoonlijke Aansprakelijkheid
Onmiddellijke Bonus op Vorderingen.
Ruime Betaling voor Overgave.
Driejaarlijksch Onderzoek, laatst in Juni, 1896, de volgende in Juni, 1899.

Dertig dagen toegestaan voor betaling van Premiums, gedurende welke de Polis van kracht blijft.

Polissen blijven van kracht zoolang er voldoende overgaafwaarde is om een kwartaalsche premie te dekken.

LAATSTE UITBETALINGEN, 1889.

Polissen van verschillenden duur werden betaald met de volgende sommen voor iedere £1,000 van de oorspronkelijke verzekering:—

Duur in jaren.	Betaald.
47 JAAR	£3,093
45 JAAR	2,781
30 JAAR	1,846
20 JAAR	1,477
15 JAAR	1,228
12 JAAR	1,220
9 JAAR	1,160
6 JAAR	1,105
3 JAAR	1,052

WILLIAM MARSHALL, Secretaris.

DUFFETT'S KACHELS

Zijn de Besten om te Stoken met

KOOL OF HOUT.

Men kan er goed mede Bakken.

MATIGE PRIJZEN.

23 BURGSTRAAT. KAASTAD

Te Koop.

GEOCULEERDE en ongeoculeerde Limoen- Nartje- en Zuurlimoen Boomen te koop bij

C. A. V. D. MERWE,
c/o den heer STUCKI,
Wellington.

VAN D. SPUY, IMMELMAN & CO.

Vandu Afslagers en Agenten.

Tel. ad. Malmesbury en Paarl:
"UNITY."

GELD.

Eenig bedrag van £1 tot £5,000 te leen aan eenige fatsoenlijke personen in eenig deel van Zuid-Afrika tegen

BILLIJKE RENTE.

TERUGBETALING BIJ PAAIEMENTEN.

Afstand doet er niets toe.

Schrijf (in 't Engelsch) insluitende franco enveloppe geadresseerd aan "BULLION," Kantoor van *Ons Land.*

THORLEY'S VOER VOOR

RUNDVEE, Paarden, Varkens, Schapen ENZ.

LACTIFER

Voor het grootmaken van Kalveren Zonder Melk

Eenige Agenten,

R. WILSON, ZOON & Co.

ST. GEORGESSTRAAT.

ZUID-AFRIKAANSCHE KONINKLIJKE MAILDIENST

De "CASTLE MAIL" Maatschappij.

DE Stoomboaten dezer Lijn vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., naar Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.

Juni 9—DUNVEGAN CASTLE, Kapt. ROBINSON
" 23—ROSLIN CASTLE, Kapt. TRAVERS
Juli 7—HAWARDEN CASTLE, Kapt. RIGBY
" 21—TANTALLION CASTLE, Kapt. DUNCAN
Aug. 4—NORHAM CASTLE, Kapt. HARRISON
" 18—DUNOTTAR CASTLE, Kapt. HAY
Sept. 1—DUNVEGAN CASTLE, Kapt. ROBINSON

Extra Booten voor Engeland, via Las Palmas

WARWICK CASTLE, Kapt. ———, omtrent 10 Juni, via St. Helena en Ascension.
AVONDALE CASTLE. Kapt. BROWN, omtrent 10 Juni.
GARTH CASTLE, Kapt. WARDEN, omtrent Juni.
TINTAGEL CALTLE, Kapt. RENDALL, omtrent Juli.
RAGLAN CASTLE, Kapt. BRYN, omtrent 8 Juli, via St. Helena en Ascension.
ARUNDEL CASTLE, Kapt. WINDER, omtrent 21 Juli.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich bij de Agenten van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ, (Beperkt

UNION LIJN
KONINKLIJKR MAILDIENST

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag ten 4 uur n.m., als onder aanleggende

VOOR ENGELAND.

" 16—MEXICAN, Kapt. REYNOLDS.
" 30—NORMAN (Twin Screw), Kapt. MOLONY.
Juli 14—TARTER, Kapt. MORTON.
" 28—MOOR, Kapt. GRIFFEN.
Aug. 11—SCOT (Twin Screw) Kapt LARMER.
" 25—MEXICAN, Kapt. REYNOLDS.
Sept. 8—NORMAN (Twin Screw), Kapt MOLONY.
" 22—TARTAR, Kapt. MORTON.

EXTRA BOOTEN VOOR ENGELAND.

GIAKA (Twin Screw), Kapt. ———, omtrent 17 Juni.
GUAL (Twin Screw), Kapt. SYLVESTER, omtrent Juli.
ATHENIAN, Kapt. CHOPE, omtrent 15 Juli.
GREEK (Twin Screw), Kapt. ARMSTRONG, omtrent omtrent 19 Juli.
GASCON (Twin Screw), Kapt. MARTIN, omtrent 12 Augustus.
GEULPH (Twin Screw), Kapt. TYSON, omtrent 26 Augustus.
GOTH (Twin Screw), Kapt. BREMMER, omtrent 9 September.
GAIKA (Twin Screw), Kapt. COPP, omtrent 23 September.

Een van de Maatschappij's mooie Stoomboaten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na de aankomst van deze Mailstoomboaten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND gangbaar voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen een vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passageprijs.

RETOURKAARTJES naar HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of the Castle Maatschappij Stoomboaten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Union Stoomboot Maatschappij, Adderleystraat

Gedrukt en Uitgegeven door de Drukkers Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co., Beperkt, aan hun Kantoor hoek van Brug en Waal Straat, Kaapstad.

TELEGRAMMEN

OVERZEESCH.

De pest te Jeddah.

VERSTERKINGEN GEZONDEN.

TREIN-ONGELUK

EEN AARDBEVING.

LONDEN, 12 JUNI. — (*Reuter.*) — Er wordt officieel bericht dat de pest te Jeddah uitgebroken is.

Versterkingen hebben orders gekregen naar de Tochie vallei te gaan, alwaar de jongste verraderlijke aanval op het gezelschap van den heer Gee op de Afghaansche grens werd gedaan. De heer Gee was de eenige officier die niet gewond werd. De aanval wordt toegeschreven aan Mullah en Powindah, twee beruchte fanatieken.

Een propvolle pleiziertrein werd van de lijn geworpen te Oswestry. Negen passagiers werden gedood en 25 gewond.

Een aardbeving had plaats te Calcutta. Gebouwen stortten ineen, en verscheidene personen werden gedood en anderen bezeerd.

Op president Faure gevuurd.

GEVOLGEN VAN DE AARDBEVING.

LONDEN, 13 JUNI.—(*Reuter*).—De groote prijs van Parijs, waarvoor vandaag geloopen werd, is gewonnen door Doze, zijnde Roxiliane tweede en Parasole derde.

Toen president Faure de renbaan naderde, werd een schot op hem gevuurd doch hij kwam onbeschadigd er af. De schieter, een jonge man, werd gearresteerd. Terzelfder tijd ontplofte een bom, van ijzeren pijpen gemaakt, doch niemand werd bezeerd. Een pistool en dolk, waarop de woorden "Dood voor Faure", gegraveerd waren, werden nabij het overschot van de pijpen gevonden. De affaire wordt beschouwd het werk van een krankzinnige te zijn.

De aardbeving te Calcutta was de ernstigste bekend. Bijna geen huis kwam onbeschadigd er van af. De spits van de domkerk en de spitsen van verscheidene kerken stortten in. Acht inboorlingen werden gedood en vele andere bezeerd.

WEERSPROKEN.

NAAR INDIE.

LONDEN, 14 JUNI.—(*Reuter*). — Verdere bijzonderheden van het Parijsche schandaal bewezen het feit dat er geen schot werkelijk werd gevuurd en dat de ellendeling ontsnapt is. De jongeman die gearresteerd werd bleek onschuldig te zijn en werd losgelaten.

Het eerste Middlesex regiment zal naar Indië gedurende den herfst vertrekken.

KAAPKOLONIE.

Een populair beambte.

MOSSELBAAI, 12 JUNI. — (*Reuter.*)—Kolonel Eustace, civiele kommissaris en resident-magistraat, treedt deze week uit actieven dienst, zeer tot spijt der bevolking. Woensdagavond gaven de vrijmetselaars hem een feestmaal in het Union hotel, waar een adres hem aangeboden werd. De distriktsraad bood hem gisteren een adres aan, waarin groote spijt te kennen gegeven werd over zijn aftreden. Gistermiddag kwamen een groot aantal dames en heeren op uitnoodiging van den burgemeester in de vrijmetselaarszaal bijeen, waar een adres in lijst en een beurs geld door de inwoners gegeven, aangeboden werd. Heden zal de boerenbevolking hem een adres en beurs present doen. Kolonel Eustace vertrekt de volgende week met zijn familie naar Kaapstad.

Speciale diensten.

REGEN BENOODIGD.

PIKETBERG, 14 JUNI.—(*Speciaal.*)—Gisteren, den dag der verootmoediging, was de Hollandsche kerk alhier goed gevuld. Ds. Vlok leidde de diensten die zeer plechtig waren. Hij had zeer welsprekende en stichtelijke preeken des morgens en des avonds, en gaf aan het slot kennis dat hij aanstaanden Zondag jubilé-diensten zou houden, des morgens in het Hollandsch en des avonds in het Engelsch.

Het weder is erg droog en groote behoefte aan regen.

De heer Rhodes.

KIMBERLEY, 14 JUNI.—(*Reuter*).—De heer Rhodes is gisteren per trein naar Rhodesia vertrokken. Hij was vergezeld van de heeren Gardner Williams, H. Robinow, kolonel White, le Sueur en J. L. Bissett. De heeren Williams en Robinow gaan alleen tot naar Tati en zullen terugkeeren. Er was een groote menigte toeschouwers op het platform, waaronder de burgemeester van Kimberley en andere voorname ingezetenen, doch er was weinig demonstratie.

Voor Sir Lowry's Pas.

CALEDON, 14 JUNI. — (*Speciaal.*) — Op een invloedrijke vertegenwoordigende en enthousiastische publieke vergadering, heden namiddag in de hofzaal gehouden, werd de volgende resolutie unaniem aangenomen:

"Deze vergadering met genoegen vernomen hebbende dat de regeering een bill bij het parlement heeft ingediend, voorziening makende voor den aanleg van een spoorweg naar Caledon *via* Sir Lowry's Pas, verlangt mits deze de regeering te steunen in de stappen door haar genomen om in eene lang gevoelde behoefte te voorzien, en deze vergadering is verder van gevoelen dat de route voor het parlement gelegd de meest doel matige is, en zal blijken het meest ten voordeele van dit distrikt en voor de afdeelingen Bredasdorp en Swellendam te zijn, en hoopt dat de regeering zich niet storen zal aan de representaties gemaakt door een kleine sectie der samenleving om de lijn *via* Franschhoek te krijgen.

NATAL.

Beroofd en ontkleed.

PIETERMARITZBURG, 12 JUNI. — (*Reuter.*)— Een Europeaan, met name Trichardt, werd gisterennacht buiten de stad gevonden. Hij zegt dat hij op de terugreis van Edendale zich bevond toen hij door een bende personen met zwart gemaakte gezichten werd aangevallen, waarvan een met een revolver op zijn hoofd [illegible] terwijl de anderen hem beroofden van een [illegible] zakje met £100 en hem ontkleedden.

Instrooming van Indiers.

WORDT NIET GELOOFD.

PIETERMARITZBURG, 14 JUNI. — (*Reuter*) De [illegible] "Royal Dublin Fusiliers" hebben [illegible] in 't kamp aangesloten bij hunne [illegible].

[illegible] bericht dat de politie stappen [illegible] de instrooming van Indiërs uit de [illegible] keeren.

[illegible] van Trichardt dat hij bestolen [illegible] door de politie niet geloofd.

ORANJE VRIJSTAAT.

Diefstal op den spoorweg.

[illegible], 14 JUNI. — (*Reuter.*) — [illegible] spoorweg employées zijn te Kroonstad [illegible] op een beschuldiging van [illegible] goederen *in transito*. Dit was reeds [illegible] en de spoorweg autoriteiten [illegible] een proef truck, met het gevolg [illegible] in de strik vielen. Sensatie-[illegible] openbaringen worden verwacht.

Z.-A. REPUBLIEK.

OVERLEDEN.

JOHANNESBURG, 12 JUNI. — (*Reuter.*) — De [illegible] Rice, laatst onder-telegraaf-[illegible] gisteren in het hospitaal aan een [illegible] pneumonia, overleden.

Waarschijnlijk een ballon.

[illegible] 12 JUNI.—(*Reuter.*)—Een wit [illegible] waarschijnlijk een ballon, drijft twee [illegible] de lucht ten noorden van Bar-[illegible] trekt de aandacht van een nieuws-[illegible]. Het voorwerp beweegt zich [illegible]

Een associatie gevormd.

JOHANNESBURG, 14 JUNI. — (*Reuter.*)—Op Zaterdagavond werd een welgeslaagde vergadering van Devonians gehouden en werd er een associatie gevormd.

Het licentiehof.

ARBEIDERS-KWESTIE.

JOHANNESBURG, 14 JUNI. — (*Reuter.*) — De kwartaalsche zitting van het licentiehof begon vandaag. 21 applicaties werden gehoord, 14 geweigerd en 7 uitgesteld.

430 naturellen vertrokken vandaag tegenover 134 aankomelingen.

PROMOTIE.

PRETORIA, 14 JUNI. — (*Reuter.*) — Kommandant Schutte, hoofd van politie, is aangesteld als hoofd van de Swazieland macht en vrederechter voor dat gebied.

HET JUBILEUM.

[*Reuter-telegrammen.*]

KOLONIALE TROEPEN.

LONDEN, 11 JUNI.—De revue der koloniale troepen door den hertog van Connaught op heden was een schitterende vertooning. Te samen werden meer dan zeven honderd man gemonsterd, namelijk vijf honderd blanken en 205 kleurling troepen, zijnde een twaalftal kolonies vertegenwoordigd. De Kaapsche bereden scherpschutters en het Natalsche kontingent waren er ook bij. De hertog van Connaught was buitengewoon ingenomen met de flinkheid der mannen.

PLEIZIER VOOR DE MINISTERS.

LONDEN, 11 JUNI.—De groote steden maken zich gereed de koloniale premiers te onthalen voor het jubileum.

DE NATALSCHE PREMIER.

LONDEN, 13 JUNI. — (*Reuter.*) — De ed. heer Escombe, de Natalsche premier, en mevrouw Escombe arriveerden gisternamiddag in Londen. Zij werden verwelkomd aan Paddington station door afgevaardigden van het koninklijk kantoor en in een der koninklijke rijtuigen naar het hotel Cecil vervoerd.

EEN DINER.

LONDEN, 13 JUNI. — (*Reuter.*) — De voornaamste lui des rijks zullen tegenwoordig zijn op het diner, te worden gegeven in het Imperiale Instituut op 18 dezer, te worden gegeven ter eere van de koloniale premiers. De prins van Wallis zal presideeren.

HEEL BROEDERLIJK.

ALICE, 14 JUNI.—Het koningin jubileum zal te Alice gevierd worden door sports, een processie van kinderen, een onthaal voor de kinderen, vuurwerk, illuminatie en een dans-partij. De naturellen van het distrikt zullen uitgenoodigd worden naar de stad te komen.

OPROERIGE KAFFERS.

(*Reuter telegrammen.*)

PRINS ALFREDS GARDE.

PORT ELIZABETH, 14 JUNI.—Meer dan 100 man van de Prins Alfreds Garde zullen van hier op Woensdagnamiddag naar het oorlogsveld vertrekken.

AANVAL OP 'T POLITIEKAMP.

6 POLITIE MANNEN GEDOOD.

VRIJBURG, 14 JUNI.—Het onrustwekkend bericht is juist hier ontvangen dat het politiekamp aan de Mashowing aangevallen werd door 500 kaffers en 6 der politie werden gedood. Het kamp was te Kaboga waar het gevecht in Januari l.l. plaats vond. Men veronderstelt dat de kaffers uit den Langeberg gesloten waren.

Honderd manschappen werden heden hier bijeengebracht om Woensdag daarheen te gaan onder bevel van kapitein Beaumont.

EEN ANDER BERICHT.

VRIJBURG, 14 JUNI.—Mijn voorgaande telegram was onjuist. Het gevecht vond plaats te Tsinen, 40 mijlen beneden Kuruman, alwaar de patrouille politie onder Berrangé op een groote kaffermacht afkwam, die de patrouille aanviel, zes paarden doodende en troeper Whelan wondende.

Dit duidt waarschijnlijk aan dat de vijand uit de Langebergen gevlucht en op weg naar de Kalahari is.

Transvaalsche Volksraden.

ONDERWIJS EN RECHTERS-TOELAGE.

[*Reuter-telegrammen.*]

PRETORIA, 14 JUNI.—De raad was den geheelen morgen in geheime zitting. In den namiddag was het rapport over onderwijs aan de orde. De heer Maré pleitte sterk voor het wijden van meer tijd aan de studie van vreemde talen. In Zuid-Afrika, zei hij, was één taal niet genoeg, en was tot nadeel van de toekomst der kinderen.

Een missieve van de regeering werd gedurende den namiddag gelezen waarin den raad gevraagd werd de toelage van rechters bij het rondgaand hof te Johannesburg van £1 tot £3 te verhoogen.

De president verklaarde zich sterk ten gunste van de vermeerdering daar Johannesburg eene dure plek was. Bovendien werden de rechters thans niet al te goed betaald en deze hadden niet dezelfde gelegenheden om geld te maken als anderen, zooals speculateurs, enz.

Sommige leden waren er sterk tegen op grond dat de rechters reeds te goed betaald werden en anderen gingen zoo ver te zeggen dat als de rechters ontevreden waren kon men anderen krijgen.

De raad verdaagde voor men tot stemming kwam.

HANDEL EN NIJVERHEID.

SPOORWEGONTVANGSTEN.

Spoorwegontvangsten voor de week geëindigd 13 Juni 1897:—

Stelsel.	£ Passagiers.	£ Pakketten enz.	£ Mails, Telegrafen, enz.	£ Goederen en Mineralen.	£ Levende Have.	£ Totaal.
Westelijk ...	8385	654	470	9223	1504	†20239
Middellands.	2246	313	333	22023	784	†25699
Oostelijk ...	1450	109	135	11503	431	†13628
Totaal ...	12082	1076	938	42749	2719	59564

Materiaal-vervoer: Westelijk, 1895, nil; 1896 nil; middellandsch, 1895, nil; 1896, nil; oostelijk, 1895, nil; 1896, nil; noordelijk, 1895, nil; 1896 nil; totaal, 1895, nil; 1896, nil.

†Deze cijfers zijn de totalen van de boekingen van de verschillende stations, zonder verdeeling tusschen de stelsels, en worden veranderd als zulke verdeeling plaats heeft. Zij zijn onderworpen aan verandering bij verdeeling van de opbrengst tusschen het Koloniale en vreemde gouvernementen en maatschappijen.

N.B.—Daar het noordelijke stelsel van spoorwegen door den Vrijstaat is overgenomen, zou een vergelijking met de daarmeê overeenkomende week van verleden jaar bedriegelijk zijn.

ROBSON:—"Ik meen dat iemand een lafaard is die eene vrouw slaat, denkt u niet?" Dobson: —"Wel, ik weet niet. Geen lafaard zou het durven wagen mijne schoonmoeder een slag toe te dienen." Hanson's Magic Corn Salve dient likdoorns wratten en bunions slagen toe en dood ze zonder faal binnen twee of vier dagen. 'Met veel genoegen kan ik u melden dat uw 'Corn Salve' mij groote verlichting heeft aangebracht,' zoo schrijft de heer Uys van Schaapplaats, Hoopstad, O.V.S. 'Ik heb er wat van aan mijne vrienden gegeven en ze allen hebben er veel nut van gehad. Zend mij nog zes doosjes.' 'Hanson's Magic corn salve' wordt door handelaars over het algemeen verkocht, of een doosje (postvrij) voor 1/6 door G. T. Fulford & Co., Kaapstad. Laat u niet overhalen om iets anders te probeeren. Niets anders is 'net zoo goed'—*Advertentie.*

RUNDERPEST.

[*Reuter-telegrammen.*]

TE LIJDENBURG.

JOHANNESBURG, 12 JUNI. — Runderpest heerscht nog te Lijdenburg. Een boer heeft 130 stuks verloren.

TE KLIPFONTEIN EN WATERVAL.

JOHANNESBURG, 14 JUNI.—Een geval van runderpest wordt gerapporteerd van Klipfontein distrikt. Gevallen hebben zich ook voorgedaan in het Waterval veldkornetschap.

MEER PLAATSEN BESMET.

BLOEMFONTEIN, 14 JUNI.—Een groot aantal plaatsen is weder besmet verklaard geworden.

Dr. KOCH'S METHODE

Van Susanna, district Boshof, 4 Juni, schrijft de heer C. F. Liesching aan de *Express*: Op 20 Januari l.l. brak de runderpest onder mijne beesten uit. Ik zonderde dadelijk 29 af die ik nog onbesmet achtte, daar ze 's nachts in een afzonderlijke kraal sliepen, ofschoon ze 's daags met de anderen graasden. Op 3 Februari entte dr. Koch de 29 gezonde beesten met gal. Van de runderen waren 30 dood en ongeveer zooveel ziek. Per ongeluk, door misverstand werden de 29 gezonde beesten in 'n besmette kraal gebracht, waar de zieken dien nacht geslapen hadden en eenige gestorven waren. In die kraal werden ze geënt, kregen 4 de ziekte en bleven met de gezonden tot ze dood waren. Daarbij bleef het. Twaalf dagen na de inenting met gal entte dr. Koch 4 uit de overige 25 met runderpestbloed, hetwelk op hen niet het minste effect had. Na drie maanden maakte dr. Hutcheon met mij schikkingen voor een nieuwe proefneming op de overgebleven 25 beesten, die op 3 Februari met gal geënt waren. Op 7 Mei besmette toen dr. Kohlstock 5 met runderpestbloed. Ze toonden echter hoegenaamd geen teekenen van ziekte. Op 25 Mei spoot dr. Hutcheon weer 5 andere met runderpestbloed in. Heden is het de 11de dag en ze zijn nog volkomen gezond. Voor mijzelf ben ik volkomen overtuigd dat ze levenslang onvatbaar gemaakt zijn.

HET AANSTELLEN VAN RUNDERPEST-COMMISSIES DOOR AFDEELINGS-RADEN.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Volgens verzoek van het gouvernement werden door den afdeelingsraad van Van Rhijnsdorp bij eene speciale zitting des raads de heer Gert Van Rhijn en ik gekozen als leden van de plaatselijke runderpest-commissie, natuurlijk te handelen ingeval de pest hier hare verschijning zou maken. Op verzoek van den voorzitter des raads hebben de raadsleden nog een paar personen hem (den voorzitter) aanbevolen om aan 't gouvernement te recommendeeren ten einde het getal van 5 op te maken, dat is 2 uit den raad en 2 uit het publiek en de civiele commissaris van 't distrikt.

Deze stap werd ook door verscheidene andere raden genomen.

En nu, wat is eigenlijk het doel van 't gouvernement? Ik meen dat ingeval de pest uitbreekt in een distrikt, dat deze commissies onmiddellijk stappen moeten nemen om de dieren afgezonderd te krijgen, en de veeartsen te helpen waar noodig.

Mijnheer, het is mij bijna onnoodig te zeggen dat wij in deze gewesten niet het minste vertrouwen in de veeartsen hebben. Een besluit werd ook in dien zin door ons jongste congres te Malmesbury gepasseerd, waar de gansche Kolonie vertegenwoordigd was. Verder is het volgens runderpest-verslagen in de nieuwsbladen, herhaaldelijk gebleken dat in verscheidene gevallen deze gekwalificeerde personen runderpest niet hebben kunnen onderscheiden van galziekte.

Ik meen met dezen brief een wenk te geven, die, volgens mijn inzichten, het werk der runderpest-commissies meer praktisch en doeltreffend zal maken en waardoor 't gouvernement zonder uitgaaf ook meer het vertrouwen der boeren zal herwinnen. Het is namelijk dit, dat 't gouvernement ieder distrikt, thans onbesmet, het recht geven zou om een of twee door elk distrikt afgevaardigde personen, hetzij uit den afdeelingsraad of uit het publiek zooals zij het verkiezen, een vrije spoorwegpas te geven, heen en weder van af een der in het distrikt gelegen of naast aan het distrikt gelegen spoorwegstaties, tot bij de spoorweg-statie van een besmet distrikt. Deze afgevaardigden te machtigen bij inenting of andere behandeling door veeartsen tegenwoordig te zijn.

Waarschijnlijk zal het gouvernement het nut hiervan niet inzien. Het nut ligt hierin. Indien ik of eenig ander boer, die afgevaardigd mocht worden en die de belangen zijner medeboeren en de welvaart van zijn land op zijn hart draagt, zal bij zijne terugkomst ten eerste op verscheidene plaatsen in het distrikt vergaderingen houden en zijn mede-boeren raad geven hoe te handelen ingeval de pest aldaar uitbreekt; ten tweede zal hij, ingeval de pest uitbreekt, de eerste zijn om naar de plek te snellen, het dier te examineeren en te behandelen, en stappen te nemen, die niet, zooals de veearts, den boer ruïneeren, maar tevens hem in zijn zwaar lot zullen beschermen.

Met alle eerbied tegenover de leden, met mij samenaangesteld als een commissie, welke kennis hebben wij van runderpest? Hoe kunnen wij den veearts tegemoet komen? Hoe kunnen wij in gevallen van dringende noodzakelijkheid hier stappen nemen, terwijl wij geheel en al met de verschijnselen der ziekte onbekend zijn? Indien wij in eenig geval handelen moeten volgens order der veeartsen, dan zijn er geene commissies meer noodig, maar wel zwarte jongens, om te doen zooals mijnheer de dokter zegt.

Wij voorwaar zullen geene kosten of moeite ontzien van onzen kant om te doen wat wij kunnen, zoolang wij niet eenvoudig als dienstboden worden gebruikt, hetgeen ik vrees dat het geval zal zijn.

Verder, indien een of meer leden der commissie met de verschijnselen van runderpest bekend zijn, is het niet gemakkelijker de pest te bespeuren dan als de veearts alleen handelt?

Ik vrees mijnheer dat ik reeds te veel inbreuk op uwe kolommen heb gemaakt, maar hoop dat u deze regelen een plaats zult geven en verplichten

Uw dienstw. dienaar,

N. H. MOSTERT.

Cloudskraal, Calvinia, 9 Juni, 1897.

GELIJKE RECHTEN.

Porterville, 9 Juni, 1897.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—"Voor goed recht" treedt op als een verdediger van den hoofdkonstabel in het bijvoegsel van 7 dezer. Maar men zoekt niemand achter de deur als men daar zelf niet heeft gestaan. "Voor goed recht" is van dezelfde soort, of als hij meent in de gunst van den konstabel te blijven, was het onnoodig om de handschoen voor hem op te nemen. Dit is misschien noodig: hij heeft getracht om verder de gelijke rechten uiteen te zetten, maar is er zoo slecht van afgekomen, dat geen duivel er wijs uit kan worden wat zijn meening is. Zoover als ik kan verstaan meent hij dat ik en elkeen beide talen moet kunnen spreken voor wij van gelijke rechten kunnen spreken; maar hier slaat hij de bal glad mis. Elkeen is vrij om te spreken welke taal hij wil zoo lang hij zijn eigen baas is. Maar als hij een dienaar van beide klassen wil wezen dan moet hij beide talen kennen, vooral als wij denken dat hij uit de gezamenlijke kas betaald wordt. Hij zegt verder de hoofdkonstabel doet zijn plichten zonder aanzien des persoons. Als dat maar waar was dan konden wij nog tevreden wezen. Een ding is zeker, als "Voor goed recht" net zijn naam onder zijn verdediging geschreven had zou hij zeker van bijna het heele publiek een handdruk ontvangen hebben, met de groete van: aap, wat zijt gij, een mooie jongen!

VOOR RECHT.

BRIEVENBUS.

Een geacht correspondent wil antwoorden op de volgende vragen hebben:—

1. Wie zat achter den sluiptocht?
2. Wie heeft de brandziektewet doorgedreven?
3. Indien de Voorzienigheid het niet verhoede, waar waren de Bonds- en parlementswagens vandaag?

Indien men deze vragen beantwoord heeft dan volgt deze: waar is het berouw en in wiens handen zijn de leidse's nu? Zijn wij in een veiligen politieken wagen? Ik vrees.

HOOGGERECHTSHOF.

CIVIELE ZAKEN.

(*Voor den waarnemenden hoofdrechter Buchanan en rechter Maasdorp.*)

ZATERDAG, 12 JUNI, 1897.

PROVISIONEELE ROL.

MASKEWS EXECUTEURS *vs.* VAN ZIJLS EXECUTEURS.

Advokaat Benjamin deed aanzoek om provisioneel vonnis op een verband voor £300 en 7 percent rente. Toegestaan.

MARSH *vs.* SCHMIDTS EXECUTEURS.

Advokaat Maskew deed aanzoek om provisioneel vonnis op een verband voor £800 met rente tegen 8 percent. Toegestaan, interest te worden betaald tegen 6 percent.

WOOD *vs.* MYBURGH.

Op applicatie van advokaat Close bleef de zaak overstaan.

ILLIKWIEDE ROL.

AUSTIN *vs.* HAUSMANN.

Advokaat MacLachlan vroeg vonnis om betaling van de som van £5, geld geleend. Toegestaan.

ALLENZENSKY *vs.* GRAETNERS.

Advokaat McGregor vroeg uitspraak voor transport van een erf en kosten der zaak. Toegestaan.

DE VILLIERS *vs.* CRESSE.

Advokaat Buchanan deed aanzoek om uitspraak voor de som van £17 10s. met rente tegen 6 percent van af 18 December 1896. Toegestaan.

MEESTER *vs.* NELS EXECUTEURS.—MEESTER *vs.* HAYWARDS EXECUTEURS.

Advokaat Shiel deed aanzoek om een order tot het indienen van rekeningen in deze boedels. Toegestaan.

HINTON *vs.* HINTON.

Deze was een actie voor herstel van huwelijksrechten, maar werd uitgesteld tot 21 Juni.

TOELATING.

Op aanzoek van advokaat Jones werd James H. Chapman toegelaten als procureur en notaris. Op applicatie van advokaat Close werd Edward C. du Toit toegelaten als translateur.

REHABILITATIES.

De heeren C. J. Beukman, Frans Franzen en Johannes Franzen werden gerehabiliteerd.

ALGEMEENE MOTIES.

BIJL *vs.* GROEN- EN ZEEPUNT TRAMWEG CO.

Advokaat Graham deed aanzoek om het absoluut maken van een *rule nisi* den applicant toelatende *in forma pauperis* een actie tegen de respondenten in te stellen voor schadevergoeding wegens bezeering door nalatigheid van de bedienden der maatschappij.

Advokaat Searle, Q.C., voor respondenten.

De applicatie werd toegestaan.

IN ZAKE DE MINDERJARIGEN NEL.

Advokaat Molteno deed aanzoek om de aanstelling van een curator om de minderjarigen te vertegenwoordigen bij de onderverdeeling van de plaats Weltevreden. Het aanzoek werd toegestaan.

PETITIE VAN FRED. W. BAKER.

Advokaat Gardiner deed aanzoek om het absoluut maken van een *rule nisi* voor het uitreiken aan petitionaris van een gecertificeerde kopij van zeker verband voor £1,200 op de plaats Bellevue, Willowmore.—Toegestaan.

IN ZAKE DE MINDERJARIGE MAGDALENA JOHANNA [illegible].

Advokaat McGregor deed aanzoek om machtiging van den vader voor het verruilen van zeker eigendom aan den minderjarige behoorende. — Toegestaan overeenkomstig rapport van den meester.

IN DEN BOEDEL VAN WIJLEN VAN NIEKERK EN OVERGEBLEVENE ECHTGENOOTE.

Advokaat McGregor deed aanzoek om machtiging van de executrice testamentaire om geld op verband op het vastgoed op te nemen om zekere lasten af te betalen, hebbende alle belanghebbenden daarin toegestemd. — Het hof stond de applicatie toe.

IN DEN INSOLVENTEN BOEDEL VAN A. J. LANDMAN.

Advokaat Benjamin deed aanzoek om machtiging van den meester eene vergadering van krediteuren in gezegden boedel te beleggen om een nieuwen trustee te kiezen in de plaats van John Wares, overleden.—De applikatie werd toegestaan.

PETITIE DER NED. GEREF. KERK TE DORDRECHT.

Advokaat Searle, Q.C., deed aanzoek om machtiging aan den registrateur van akten voor het cancelleeren van zeker transport door J. F. Woodward ten gunste van P. Crowley gepasseerd op 1 November, 1864, van watererf No. 16, ten dorpe Dordrecht, zijnde het verblijf van kooper en verkooper onbekend, en hebbende zij nooit erfpacht en belasting daarvoor betaald aan den kerkeraad.—Het hof stond een *rule nisi* toe P. Crowley en anderen vragende objectie te maken, te worden gepubliceerd als vroeger.

BELL *vs.* BELL.

Advokaat Benjamin deed aanzoek om het absoluut maken van een *rule nisi* voor echtscheiding daar de verweerder verzuimd had aan zijne vrouw haar huwelijksrechten te herstellen.—De applicatie werd toegestaan.

Het hof verdaagde tot Maandag.

MAANDAG, 14 JUNI.

CLAREMONT SANATORIUM *vs.* CLAREMONT MUNICIPALITEIT.

Advokaat Schreiner, Q.C., deed aanzoek om de schorsing uit de municipale valuatielijst van het bedrag tegenover het sanatorium, en eene verklaring dat het eigendom niet belastbaar is volgens de algemeene municipale wet van 1882, en dat de verweerders de kosten der zaak zullen moeten dragen. De applicatie was gegrond op de bewering dat het sanatorium een zuiver liefdadige inrichting was.

Advokaat Searle, Q.C., verscheen voor verweerders.

De applicatie werd toegestaan met kosten.

ELDERS EXECUTEUREN *vs.* COXHEAD.

Advokaat Graham deed aanzoek om een order den respondent gelastende een huis te Newlands te ontruimen, omdat hij de overeenkmst met applicant verbroken had.

Advokaat Buchanan verscheen voor respondent.

De applicatie werd geweigerd met kosten.

NIEWOUDT *vs.* REGISTRATEUR VAN AKTEN.

Advokaat Searle, Q.C., deed aanzoek om een order respondent gelastende transport te passeeren aan applicant van een-vierde van de plaats Paardenpoort, distrikt Jansenville.

De heer Shiel verscheen voor verweerder.

Applicatie toegestaan met kosten.

BOUGARD EN EEN ANDER *vs.* JONES EXECUTEURS EN DEN MEESTER VAN 'T HOOGGERECHTSHOF.

Advokaat Searle, Q.C., deed aanzoek om last aan den meester brieven van administratie uit te reiken aan W. D. Bougard en een ander als executeurs testamentair in den boedel van wijlen George Jones.

Advokaat Searle, Q.C., verscheen voor Jones executeurs en advokaat Shiel voor den meester.

Het hof beval uitbetaling van de opbrengst des eigendoms aan de executeurs voor uitdeeling aan de erfgenamen.

Het hof verdaagde tot Dinsdag.

Tegen de brandziektewet.

Heer editeur! — Slechts weinige regelen in uw geëerd blad aan de leden van ons parlement, die nog voor de brandziektewet zijn. Mijne heeren, met dezen wensch ik u uit te noodigen een reisje te doen in de noord westelijke distrikten, teneinde het tooneel van schapen te aanschouwen. Toen het veld nog niet zoo droog was, moesten wij onze schapen dippen en daardoor zijn zij mager geworden. Nu is het hier vreeselijk droog en de schapen zijn aan 't lammen; hier zijn er menschen die tot honderd lammertjes moesten dooden. Is het dan niet vreeselijk? En wij, die de vermoorders der diertjes zijn, gevoelen jammer zooveel bloed te vergieten. Daarom wensch ik, waarde heeren, dat gij toch hier mocht wezen om het tooneel te aanschouwen, dan zullen wij zien of gij ook geen medelijden met de dieren zult hebben en de wet herroepen.

EEN ONDERVELDSBEWONER.

VOOR BESTE WAARDE in Kid handschoenen, kousen, en onderkleederen, probeer Morrison & Co. Pleinstraat.—*Adv.*

STELLENBOSCH.

MAGISTRAATSHOF.

(*Voor den heer F. Herold, Civielen commissaris en resident magistraat.*)

(VAN 7 JUNI TOT 11 JUNI, 1897.)

Piet Jansen, een gekleurde arbeider, stond beschuldigd dat hij dronk werd gevonden in de publieke straat en gebruik had gemaakt van slechte taal tegenover een politie dienaar. Hij werd schuldig bevonden en met eene vermaning vrijgelaten.

Adam le Cuer stond beschuldigd dat hij zijn wettige vrouw, Dolphina le Cuer, met een stuk ijzer over haar hoofd had geslagen met intentie om haar te bezeeren. Deze zaak werd uitgesteld tot 11 dezer.

Alfred Nicholson, een Engelsche boer, van de plaats Schoongezicht, stond beschuldigd dat hij een zekeren Koos Plaatje een duchtig pak slagen had gegeven, omdat deze hem zeer brutaal had toegesproken. Hij werd echter onschuldig bevonden en vrijgelaten.

Hermanus Pool, timmerman te Stellenbosch, stond beschuldigd dat hij een hoop klei in Dorpstraat had gelaten gedurende den nacht van 2 Juni zonder er een behoorlijk licht bij te plaatsen. Hij werd schuldig bevonden, doch aangezien hij er een licht geplaatst had dat uitgegaan was gedurende den nacht werd hij met eene vermaning ontslagen.

Ernest Wobbe, een slachter te Stellenbosch, stond beschuldigd dat hij zijn paard dat ongeschikt was voor werk op een wreedaardige wijze had mishandeld in Kerkstraat. Hij werd schuldig bevonden en met eene vermaning vrijgelaten.

Alex Donner, een blanke winkelier, woonachtig in Birdstraat, stond beschuldigd dat hij de wet had overtreden, door geen licentie voor zijn winkel uit te nemen. Hij werd schuldig bevonden en moest eene boete van £2 betalen. De boete werd betaald.

Klaas, een kaffer boerenjongen, stond beschuldigd dat hij had rondgedoold op de plaats Kruispad zonder verlof of eenig oogmerk. Hij werd schuldig bevonden, vermaand en vrijgelaten.

"De Lambertsbaai kwestie."

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Ik zie in uw geëerde courant dat de Lambertsbaai-zaak, om publieke rechten op gouvernements grond, weer voor 't parlement was doch zonder den gewenschten uitslag.

Men komt almeer tot de overtuiging dat er in deze naar den eisch of wensch van 't publiek gehandeld moet worden, en mij dunkt dat, ware men in 't parlement meer bekend met deze zaak en hoe 't publiek door de tegenwoordige eigenaars gestremd wordt in de visscherijen, afschepen van goederen, waarmede de vorige eigenaars zich nooit bemoeid hadden, aan den wensch van 't publiek reeds lang voldaan zou geweest zijn.

Hoe spijtig toch dat de vertegenwoordigers van Piketberg en Malmesbury, die geheel onbekend zijn met deze zaak, zulke onjuiste voorstellingen maakten,--hun redenen daarvoor, denk ik, zijn meer met het oog op eene nieuwe electie dan voor de belangen van 't verongelijkte publiek alhier.

De heer D. C. de Waal, lid voor Piketberg, zeide dat 't publiek nog alle rechten op de 20 morgen gouvernementsgrond heeft, hetgeen eene onwaarheid is.

De heer D. J. Marais zeide dat de vorige eigenaren er bankroet gingen, dit is ook eene onwaarheid!

De heer Grisold is er rijk geworden zonder het publiek ooit op de gouvernements-reserve te hinderen. Zal het niet beter zijn als het gouvernement eene commissie of een der ministers zou zenden om te onderzoeken naar de waarheid van deze zaak?

Vroeger had het publiek het recht van het gouvernement verkregen om pakhuizen te bouwen voor berging van visch, visch-gereedschap, graan, enz., waarvoor jaarlijks betaald werd en kwitanties nog in ons bezit zijn.

Men wil het doen voorkomen alsof wij inbreuk maken willen op den handel van de heeren gebroeders Stephan, hetgeen niet onze bedoeling is, maar slechts om ongestoord visch te vangen en op het strand te werken waarvoor wij bergplaats noodig hebben.

Het gouvernement heeft reeds £9,000 gespandeerd aan een harden weg naar Lambertsbaai in de veronderstelling dat het eene vrije haven had. Het werk is nu gestaakt tot groot nadeel van den handel van Clanwilliam en Calvinia.

Hoelang zal het gouvernement nog het publiek in duisternis doen verkeeren?

Ik ben, enz.,

S. A. ENGELBRECHT.

Groendam, distrikt Clanwilliam,
1 Juni, 1897.

KERK EN SCHOOL

Gisteren werd ds. L. Hugo door den Kaapstadschen gecombineerden kerkeraad tot leeraar voor Robbeneiland beroepen.

Gevraagd: een orgelist voor de Ned. Geref. gemeente te Fauresmith, O.V.S.; een eerste assistente voor de gouvernementsschool te Bethlehem, O.V.S., salaris £135 per jaar; een onderwijzer voor de II klas publieke school te Fraserburg, salaris £240 per jaar.

Buiten de reeds geadverteerde 'free scholarships' in verband met de "South African College" vernemen wij dat er nog twee anderen zijn in verband met de College School ter waarde van £22 10s. elk, bepaald voor kinderen die twee jaren in die inrichting zijn geweest. Ook die worden volgens proefexamen toegekend.

CALEDON SPOORWEG.

Villiersdorp, 8 Juni, 1897.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Indien de heer P. de Waal goed gerapporteerd werd in uwe uitgave van 5 Juni omtrent zijn speech over den spoorweg voor Caledon, dan is hij een vreemdeling te Jeruzalem. Hij zegt: "Villiersdorp zou na aan een lijn komen als de lijn van Ashton verlengd werd," en dan zegt hij, dat hij als een onpartijdig man sprak. Hoe onkundig toch van den heer De Waal! Villiersdorp is schaarsch 45 mijlen van zijn woning; hoe zou hij dan bevoegd zijn een onpartijdige stem uit te brengen met zulk een gewichtige zaak als een spoorweg voor Caledon? Ik wil den heer De Waal raden eer hij voor de derde lezing stemt, over Franschhoek te komen en eerst te zien waar Villiersdorp ligt. Dan kan hij ook ooggetuige wezen waarlangs de opmeting gedaan is bij de Baviaanskerk, voorbij de grootste spelonken die men vinden kan, en ook om de vruchtbare Rivier Zonderend te bezichtigen.

Mijnheer, u bij voorbaat dankende, ben ik

INWONER VAN JERUZALEM.

TEN GUNSTE VAN SIR LOWRYS-PAS.

Caledon.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—De heer Palmer zei dat het land tusschen Sir Lowrys-pas en Caledon kaal en onvruchtbaar is. Dit is het geval voor de eerste 10 mijlen, doch van Palmietrivier verandert de grond en heet Groenland, een zeer geschikte naam, daar het daar altijd groen is wegens de vele regens. Het Groenland is omtrent 10 mijlen lang en 10 breed, en is goed geschikt voor veeteelt, vooral schapen. De wol van deze plaats is altijd 1d. duurder dan die van Ruggensveld. Vruchtenboomen en wijnstokken groeien goed. De heer Walter Jackson krijgt altijd de hoogste prijzen voor zijn wijn. Te Kromrivier, waar ik 4 jaren gewoond heb, was een groote wijngaard, doch daar ik de wijnboerderij niet verstond en daar wijn toen, 1843, verkocht werd tegen £1 10s. per legger te Somerset West, boerde ik liever met schapen. De beste gerst voor bier wordt hier geproduceerd.

Palmietrivier is omtrent 6 mijl van Vijgeboomsrivier, waar vele wijnboeren zijn, omtrent 6 mijl verder is Villiersdorp, dat veel zal winnen door een spoorweg te Palmietrivier, daar de Nieuweberg spoedig in orde gebracht zal worden. Van Houwhoek of Botrivier naar Caledon zijn goede landerijen. Caledon, Bredasdorp, Napier, Villiersdorp, Genadendal, Hermanuspietersfontein zullen profiteeren, zoodat Sir Lowrys-pas spoorweg meer of min 6 centrums zal dienen. Daar deze lijn de goedkoopste en kortste is, meen ik dat ze gebouwd moet worden.

De uwe,

FRED. METCALF

Nieuws uit Philipstown.

Het is erg droog hier en water voor het vee wordt schaarsch. Er is zeer weinig gezaaid wegens de droogte. Het klein vee echter is in een uitmuntende conditie. Met de lammeroogst gaat het uitstekend. Maar het kan ook niet anders want de brandziekte is er niet meer. Met het verdwijnen van de brandziekte schijnen al de andere ziekten en kwalen onder de schapen ook verdwenen te zijn.

° ° °

Met verschrikking vernamen wij een paar dagen geleden dat de runderpest in het Hopetown distrikt was uitgebroken. Wat beteekent de wacht aan de rivier als de pest op die manier bij hen voorbijspringt?

Maar dit is hun levensbestaan en hoe meer de pest verspreidt, denken zij, hoe meer geld zullen zij maken.

Het is te wenschen dat de wacht dadelijk afgeschaft worde en dat er een einde aan doodschieten gemaakt zal worden.

° ° °

Hier in dit dorpje gaat het maar zwaar. Er zijn altijd twee of drie partijen die elkaar de haren uit het hoofd willen trekken. Gevolgelijk werden er twee aparte jubilé vergaderingen gehouden. De eene door den magistraat belegd was een mislukking—de andere door den heer Coetsee belegd niet veel beter. Op de laatste vergadering werd besloten geld te collecteeren en een park aan te leggen op twee erven door den kerkeraad goedgunstig daarvoor afgestaan.

° ° °

Met groote vreugde hebben wij vernomen dat onze magistraat, de heer Van Rijneveld, verplaatst zal worden naar Hanover. Arme Hanover, ik heb voor jullie jammer! Maar misschien gaat het nu beter, want ik denk hij zal wel nu geleerd hebben dat hoogmoed voor den val komt.

° ° °

De agenten van hen die wenschen parlementsleden te worden zijn hard bezig zoo in de stilte om voor hunne kandidaten ondersteuning te zoeken—en zoo als ik hoor wordt er nu al net hard geknoeid, gebakt en gebrouwd.

° ° °

Ah, die A. J. Coetsee is een groot man! Hij heeft den heer Venter verdedigd in het *Dagblad*. Ik denk mijnheer Venter voelt ook maar stuurs dat zoo 'n held de wapens voor hem opneemt.

° ° °

Maar hoor die S. J. du Toit wordt nou 'n harde jingo.

Soe, hij is hulle allemaal vooruit. Dit is tog jammer als een vogel zijn eigen nest bevuilt.

O, duivels brood, o, helle-vuur! Waar staat onze Fanie nu?

Maar wat stoort hij zich aan de opinie van die Afrikaners die hij in vroegere jaren zoo getroeteld en honig om den mond gesmeerd heeft? Wordt hij dan niet nu op den schouder geklopt door de *South African Review* en andere ultra-jingo bladen? Ai! ik weet hoe lekker 'n mensch voelt als een jingo jou op den schouder klopt en zegt: "You are a man. You have more sense than those narrow-minded fools." (Jij is 'n man, jij het veel meer verstand dan die ander klomp bekrompe lomperts.) Als jou hart nie op die regte plek zit dan zal jij zweer die man is recht en meent dit oprecht. Maar wacht maar dominé, als de Engelschen met jou klaar zijn dan spuwen zij je uit als een uitgezuigde pruimpje tabak.

° ° °

Stuur dan ook ver mij van het geld dat *Ons Land* krijgt uit de Transvaalsche geheime fondsen als vermeld door het *Dagblad* en den heer A. J. Coetsee. Gij weet immers ik laat niet zakken en doe mijn werk goed, en het is dus niet recht dat gij zoo inhalig zijt om alles voor u zelf te houden. [Waar niets is kan men niets mededeelen. Sommige menschen zijn zoo laag gevallen, dat zij niet schromen de gemeenste insinuaties, zonder een greintje van bewijs, de wereld in te zenden. Zulke insinuaties zijn goedkoop en raken ons niet. *Ons Land* zal voortgaan, even als onze geachte correspondent, de belangen van ons volk naar ons vermogen te behartigen. Eerlijkheid duurt 't langst.—RED.]

° ° °

Ik hoor de heer Coetsee, procureur van dit dorp, gaat nu op zijn plaats "Hoofdkwartier" wonen. Velen zullen ongetwijfeld hierom verheugd zijn—want nu kunnen zij hun die niet zoo op hoogte van zaken zijn weer vertellen wat zij willen zonder vrees tegengesproken te worden. Maar ik denk dit is ook maar beter dat hij ga, want ik versta dat de magistraat hem al amper in den tronk had gezet als rebel, omdat hij het durfde wagen zijn mede-Afrikaners te verdedigen waar en wanneer zulks noodig was.

° ° °

Het zal goed zijn als die kleine Rose, de magistraats klerk, ook kon verplaatst worden. Hij lijkt zoo 'n regte nieuwsdrager en dan is hij, net zoo wel als de magistraat, bijna nooit gedurende de vastgestelde uren op kantoor. Als die twee heeren eerst weg zijn dan zullen de konstabels ook misschien weer in het spoor trappen.

Voorkeur op den spoorweg.

Molteno, 5 Juni, 1897.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Wat zou de reden wezen dat de firma Combrinck en Co. overal de voorkeur hebben? Niet alleen op den spoorweg — het is een bekend feit dat de heer Graaf alles te zeggen heeft bij den spoorweg — maar nu weder staat hij boven al zijne natuurgenooten in zake de runderpest. Het blijkt dat hij heelmaal boven de wetten der regeering staat als men het volgende feit nagaat. Al de speculateurs die hier te Molteno met hun vee opgesloten zijn zaten nog hier met de hand in het haar, alleen bovengenoemde mijnheer kreeg verlof van het gouvernement zijne beesten van Molteno naar Kaapstad te vervoeren. Wat zou de reden wezen? Is het misschien omdat de weledele heer Graaf parlementslid is? Waarom zulk een onrecht gedaan? Zijn parlementsleden heelmaal boven de macht der wet? De Engelsche regeering bemoeit zich met de grieven der uitlanders in de Transvaal, maar bovengemelde bewijst duidelijk in welk een schandaligen toestand de regeering in de Kaapkolonie verkeert.

SPECULATEUR.

Rhodes en de Brandziektewet.

Achter Hantam (Calvinia),
26 Mei, 1897.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Kan er nu nog sprake zijn van grieven in de Transvaal, als men niet willens blind is voor ons eigen ellende? Zie hoeveel het ministerie met hun in Rhodesia gebakken politiek ondersteund wordt. De eenige uitweg dunkt mij te zijn dat de gouverneur gevolg geeft aan het verzoek van de brandziekte-deputatie (1895) om beide huizen te ontbinden. Zoo niet dan weet ik niet hoe zijn hoogedele zijne plannen (volgens telegrammen) zal kunnen uitvoeren met de zuster staten van Zuid-Afrika, want er bestaat wantrouwen en disrespekt. Het groote Rhodes-vergift in de brandziektewet is dat wij verdeeld naar de stembus zullen gaan. Jammer, dat de oogen van al de voorstanders hiervoor niet zijn opengegaan, want Rhodes zal Zuid-Afrika meer kwaad doen dan de runderpest tot nog toe gedaan heeft. Ik houd staan de dat ieder Britsche onderdaan hand aan hand moet werken die pest te keeren. Ik ben maar een eenvoudig boer, maar spreek voor gerechtigheid van land en volk. Ik kan wel het gevoelen tegen sir Gordon verstaan. Sir Gordon heeft geen sympathie van mij en ik hang zijn portret in mijn kombuis. Mijn vrouw wilde het aan het varkenshok ophangen. Dit is geen wonder als men denkt wat hij tegen ons volk gezegd heeft in verband met de brandziektewet, driften-kwestie, enz. Eenzijdigheid straalt in al zijn werk door.

Ik ben beschaamd er uitgekomen, want na alles wat door Rhodes en de jingoes gedaan was dacht ik dat ik als Elia alleen overgebleven was, maar dank zij den Heer dat er niet alleen duizenden in Afrika maar ook in Engeland zijn die de knie niet buigen voor Baäl (Rhodes).

Dank bij voorbaat voor opname.

De uwe,

G. J. NEL.

DE TROTSCHSTE DAG, door Kingwilliamstown in 2½ jaar beleefd, was volgens de *Cape Mercury*, de dag waarop de rooibaatjes te Kingwilliamstown aankwamen. Wel! wel!!

Het arme jongens-tehuis.

OVERZICHT VAN EEN NUTTIG WERK.

Aan den Redakteur.

Mijnheer. — Ik vrees dat het gezegend werk in het tehuis voor huisvesting van arme jongens in de Breestraat, om hen in de gelegenheid te stellen een of ander ambacht, zoowel als eenige verstandelijke ontwikkeling te leeren, niet naar eisch voor de aandacht van het christelijk publiek gebracht wordt.

Als een onpartijdige toeschouwer van deze nuttige inrichting zal mij wel een paar opmerkingen verschoond worden. Misschien kan het strekken om de belangstelling op te wekken en medewerking te verkrijgen.

Ik had namelijk het voorrecht, zoowat 3 jaren geleden, bij de opening van het tehuis tegenwoordig te zijn en tijdens de parlementszitting, verscheidene malen een bezoek te brengen en het werk, dat er gedaan wordt, een kijkje te geven; ik ben derhalve in staat, hoewel niet als ingewijde, toch als toeschouwer een getuigenis dienaangaande te geven.

Terwijl er de laatste jaren heel wat, in en buiten het parlement, zoowel publiek als privaat, *gepraat werd* over het arme blanken vraagstuk, hoe of wat er gedaan *moest* worden tot opheffing der arme blanken, vooral hunnen kinderen en voor geheele verzinking te vrijwaren, pakten ds. Moorrees en Marchand met de gewaardeerde hulp van den heer C. J. Muller en een paar andere vrienden den bul bij de horens, overtuigd zijnde dat, als er iets nuttigs uitgevoerd moesten worden, de kinderen en vooral de zoons van onze arme bloedverwanten ter hand genomen moesten worden. De deuren der kennis moesten voor hen geopend worden, niet alleen van hoofd en verstand, maar voornamelijk ook hunne *handjes* tot een of ander nuttig ambacht te gewennen. De arme blanke zoons naar school te zenden, zonder hen ook het een of ander handwerk te leeren zou, dat heeft de ondervinding ten overvloede geleerd, zoo niet geheel dan toch ten deele een mislukking zijn.

Het huis in de Breedstraat werd gekocht, de heer Eberlein en zijn echtgenoote als bestierders aangesteld; ongeveer 46 jongens, vertegenwoordigende de verschillende distrikten van ons land, werd huisvesting verleend. De jongens werden aan verschillende werkbazen op ambacht uitbesteed, ieder min of meer naar zijn vatbaarheid en aanleg. Des avonds werd hun onderwijs in lezen en schrijven enz. door twee met liefde bezielde onderwijzers gegeven. En vrije uren, meestal 's avonds als de lessen zijn afgeloopen, werden dan door verscheidene jongens ten nutte gemaakt om voor hen zelven te werken, door meubelen of een rijtuig enz te maken.

Door de goede hand van God over het goede werk door die broeders verricht, en vooral door de belanglooze toewijding van huisvader Eberlein en zijn gade, mag het *Tehuis* reeds een succes beschouwd worden. De drie jaren, waarvoor de eerste 46 jongens verbonden zijn, zijn haast voorbij, en men is zóó bemoedigd dat de directie het oude huis in de Breedstraat heeft verkocht en dicht bij de Hoopstraat de twee woningen "Waterfort" en "Apeldoorn" voor dat doel aankocht, waardoor men in staat gesteld wordt om aan de vele aanzoeken, waaraan wegens plaatsgebrek niet voldaan kon worden, nu te voldoen. Deze twee aan elkander liggende gebouwen zullen nu wel aan een 80 of 100 kinderen plaats verschaffen, zijn veel gezonder en zullen meer ruimte aanbieden, ook voor werkwinkels, badplaatsen, enz.

Nu, geachte redakteur, als u het goed vindt hoop ik (D.V.) later nog meer bijzonderheden mee te deelen. Het zou mij verblijden als deze regels tot nut strekken van het *Tehuis*, en mag ik er bijvoegen (maar dit geheel voor mijn rekening) dat ik er van verzekerd ben, dat het huismoeder Eberlein veel vreugde zal verschaffen als zij door vrienden in staat gesteld wordt de jongens te trakteeren op den jubilédag van koningin Victoria door haar in den vorm van een banknoot of kistjes beschuit, koek of vruchten ten dienste van de jongens te bezorgen.

A. S. DU PLESSIS.

Kaapstad, 10 Juni 1897.

P. S. Andere belangstellende bladen worden vriendelijk om overname gevraagd.

De Melaatschheid.

Aan de redactie van Ons Land.

Mijnheer,—Melaatschheid wordt veel in den bijbel genoemd en beschreven, maar er bestaat groote twijfel onder godgeleerden en wetenschappelijke mannen welke soort ziekte die melaatschheid van den bijbel waarlijk was. Eene zaak is echter zeker dat de kenmerken, in Leviticus 13 genoemd, niet toegepast kunnen worden op de melaatschheid, zooals die zich in onze dagen openbaart.

De bijbelsche melaatschheid was klaarblijkelijk een zeer walgelijke en verschrikkelijke ziekte, en in dit opzicht is zij aan de hedendaagsche gelijkende. De kenteekenen der bijbelsche melaatschheid, zooals die beschreven worden in Leviticus 13 zijn echter onbekend aan de dokters van onzen tijd. Het schijnt vreemd dat de regels in gemeld hoofdstuk van Mozes derde boek gegeven, een lijder, die slechts in geringe mate door de ziekte was aangetast, verplichtte een afgezonderd leven te leiden, terwijl de patient, die over het geheele lichaam er mede besmet was, als rein werd beschouwd. Hoe moeten we dit verstaan? "Wit als sneeuw", een beschrijving der melaatschheid in 2 Kon. 5 : 27 gemeld, kan onmogelijk op de moderne melaatschheid toegepast worden.

De melaatschheid wordt als ongeneeslijk in onzen tijd beschouwd, hoewel er bewijzen zijn dat in den ouden tijd de genezing wel degelijk mogelijk was. Hebben onze dokters geen kennis genomen van het middel ter genezing door dr. Durand van de christelijke zending te Hurda in Indië aangewend? Het is zeer eenvoudig en de resultaten bij personen genomen, die reeds vingers en teenen (toonen) aan de ziekte verloren hadden, moet zeer verrassend zijn.

Of de meeste dokters echter aan eenige mogelijke genezing geloof hechten, betwijfel ik zeer. Toch is het opmerkelijk dat een patient, een geloovig man, te Robbeneiland zonder dokters hulp en alleen door het gebruik van zekere kruiden (waarvan de "bluegum" bladeren een hoofdbestanddeel uitmaken) snel aan het herstellen is. Ik hecht trouwens weinig geloof en vertrouwen aan en in de geneeskunde van onzen tijd, omdat zij niet op het standpunt des christelijken geloofs staat en een valschelijk dusgenaamde wetenschap volgt die in vijandschap met de Openbaring Gods is. Als christenen ontzeggen wij aan zulk een wetenschap kracht tot genezing.

Of de hedendaagsche melaatschheid aanstekelijk is? Ik twijfel er zoo zeer aan, dat ik niet gevreesd heb aan melaatschen de hand te geven. En als de ziekte toch besmettelijk is, dan zijn kinderen er meer vatbaar voor dan oudere personen. Of het dus niet verkeerd is zuigelingen van eene melaatsche moeder, die haar kinderen niet kan zogen, door andere melaatschen te laten verplegen? De *Cape Register* had hierover onlangs een zeer verstandig artikel, dat, zoo we hopen, door de bevoegde autoriteiten behartigd zal worden.

Te Robbeneiland heb ik een bijna blanke jongeling gezien van 10 à 11 jaren oud, die de ziekte in zulk een lichten graad heeft, dat men het nauwelijks aan hem zien kan. Zal het dagelijksch verkeer met andere melaatschen zijne ziekte niet erger maken? Of een afzonderlijke "ward" voor zulke licht aangetasten niet beter ware, laat ik aan de dokters ter beoordeeling over; ik vermeet mij niet daarover een oordeel uit te spreken.

Dat de melaatschen onze hartelijke deelneming en medelijden verdienen heb ik niet noodig te zeggen. In vele en velerlei opzichten wordt hen dit ook, dank zij de christelijke weldadigheid in deze landen, ruimschoots betoont. Maar waar is het geloof der christelijke kerk onzer dagen, dat op het vereenigd en geloovig gebed, niet een middel (want ik geloof ook aan middelen) uitgedacht zou kunnen worden ter genezing dezer verschrikkelijke en treurige bezoeking? (Jak. 6 : 15).

De christenen maken de melaatschheid en hare genezing tot een volhardend en vereenigd gebed.

G. J. WILLEMSEN.

Robbeneiland, 3 Juni 1897.

KEURIGE MODEWAREN.—Morrison & Co. verzoeken een inspektie van hun vertoonzaal. Prachtige opgemaakte en niet opgemaakte Hoeden en Bonnets voor dames en kinderen. Onze prijzen zijn de laagste in Kaapstad.—*Adv.*

BEROEMDE BORSTROKKEN.—Zoo gij een paar wilt hebben dat niet licht slijt, en als een handschoen past, kom naar Morrison & Co., Pleinstraat, Kaapstad.—*Adv.*

WOLLEN.—Berlijnsch, Andelusian, en Shetland, alle kleuren, 1s. 3d. per pakje, 2d per dozijn; Haak Katoen, 9d; Angola Stop katoen 4½d. en 9d. per dozijn kaartjes, Pears Zeep 4½d. per stuk. Duizenden andere goedkoope artikelen in onze Pakhuizen.—Morrison & Co. Pleinstraat.—*Adv.*

HET PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

MAANDAG, 14 JUNI.

De ageerende president nam den stoel in om half drie n. m.

KENNISGEVING VAN MOTIES.

De ed. heer Herholdt gaf kennis dat hij een voorstel zou doen om in de overeenkomst met de Bechuanaland spoorweg-maatschappij in te voegen, dat de jaarlijksche kosten zullen insluiten schade door ongelukken aan passagiers, rijtuigen, weg, enz., enz.

De ed. heer van den Heever zal vragen of de regeering een bepaalde regel heeft voor het leveren van goederenwagens.

De ed. heer van den Heever zal een voorstel doen dat de regeering zooveel mogelijk de Koloniale koolmijnen zal moeten steunen door de leverantie over eenige jaren te laten loopen, om de mijneigenaars kans te geven de mijnen te ontginnen.

De ed. heer De Villiers zal een voorstel doen omtrent het opheffen van runderpest-regulaties in Gordonia.

De ed. heer van Rhijn stelde de bespreking van zijn voorstel over de driften-kwestie uit tot Dinsdag.

De ed. heer Ross gaf kennis dat hij de vijfde orde van den dag, nl. het debat over de bill op professioneele rekeningen, intrekt.

PAPIEREN.

Dr. Te Water legde ter tafel papieren omtrent arbeids-kolonies en omtrent besproeiing in Kenhardt. Verder runderpest-regulaties en andere rapporten.

TRAMWEG-BILL.

De ed. heer Neethling leverde het rapport in van het comité op het wetsontwerp voor de tramwegen der voorsteden. Het ontwerp werd voor de eerste maal gelezen en de tweede lezing bepaald op de volgende vergadering.

EEN ERKENNING EN EEN UITNOODIGING.

De president las voor een depêche, aan den premier, waarin de ontvangst van het adres, door den raad aan lord Rosmead gericht, erkend werd. Verder werd eene uitnoodiging gelezen van den admiraal te Simonsstad aan de leden des raads om met de *St. George* Zaterdag van Simonsstad naar Kaapstad te komen.

TELEGRAAF-TARIEF.

De ed. heer Neethling vroeg: Ziende in het rapport van den postmeester-generaal dat de regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek sedert 1890 geweigerd heeft om het bestaande tarief op telegrammen te veranderen, of, wanneer de regeering de regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek nadere op het onderwerp van de verwijdering van de rechten op tabak en koloniale produkten en eenvormigheid van postgelden, zij ook de wenschelijkheid zal bespreken voor het verminderen van het bestaande tarief op telegrammen van een shilling voor tien woorden tot op een shilling voor twaalf woorden en één penny voor elk additioneel woord?

Dr. Te Water zei dat er geen objectie tegen het in de vraag vervatte was. De regeering echter deed steeds alles om de wenschelijkheid aan te toonen. Of het de geschiktste tijd was om aan de Transvaalsche regeering de vraag te doen, was een andere kwestie. Dit kon hij zeggen, dat men geen gelegenheid zou laten voorbijgaan om de zaak te bevorderen.

BOSCHWEZEN.

De ed. heer Wilmot vroeg: Wat is de reden van het oponthoud in het bereiden van het rapport van het departement op boschwezen dat nog niet ter tafel gelegd was? Hij had die vraag gesteld, omdat het wenschelijk was het bedoelde rapport zoo spoedig mogelijk in handen te hebben. Hij zag echter nu dat het ter tafel gelegd was.

Dr. Te Water zei dat er met de vroege zitting moeilijkheid voor de drukkers was om door alle werk te komen. Ze hadden de handen vol. Het rapport was echter nu ter tafel.

FABRIEKEN.

De ed. heer Van den Heever stelde voor: dat in de opinie van dezen raad de tijd gekomen is dat het gouvernement behoort in acht te nemen en te onderzoeken wat gedaan kan worden met betrekking tot de bevordering van Koloniale fabrieken, zooals fabrieken van wol, enz., met het doel om gedurende de volgende zitting van het parlement een maatregel in te dienen om zulke fabrieken zoover mogelijk te bevorderen, voornamelijk zulke die tot algemeen nut van de Kolonie zullen dienen, de armen werk verschaffen, en Koloniaal kapitaal binnen de Kolonie te bewaren De voorsteller zei dat reeds eenige jaren geleden een dergelijk voorstel door den raad eenparig aangenomen was. De regeering had echter niets gedaan. Elkeen, die Zuid-Afrika als vaderland erkende, wist dat de tijd gekomen was om iets te doen. Als er niets gedaan werd kon een Kolonie niet vooruitgaan, al was hij nog zoo rijk als deze. Fabrieken waren noodig om de menschen bij te staan. Nu b.v. moest wol duizenden mijlen weggezonden worden om weer bewerkt hier te komen en daardoor ging een menigte geld het land uit. En toch dacht men dat wol de ruggegraat des lands was. Was het dan niet tijd wolfabrieken te bevorderen? Het scheen echter of de Kolonie net een land voor speculatie was en of ieder, als van een slachtos, er iets van wilde hebben, de een een blad, de andere een rib, enz. Er waren hier stroomen genoeg om machinerie te drijven. Wat was Engeland buiten fabrieken? Zijn geheele rijkdom, grootheid en macht hing er van af. Engeland had ons een voorbeeld gegeven om onze macht uit te breiden. Wie tegen deze motie om fabrieken te stemmen stemde was een moordenaar van zijn land en een vijand van zijn volk. Het landbouwdepartement behoefde niet de menschen te leeren mielies te planten en koren te zaaien. Dat kon het volk op de plaatsen wel. Maar het moest helpen fabrieken te bevorderen, al was het maar een suikerfabriek. En fabrieken konden gevestigd worden, want met al die geldverspilling die er aanging, kon er wel iets gespaard worden. Zoo was er voor 'n tijd 'n glasfabriek, maar die kon hier ook niet bestaan, hoewel het glas goed genoeg was. Maar het was al lang genoeg bekend dat de regeering net onder de kamers van koophandelstond, wat deze zeiden moest geschieden. Wat de oorzaak was, dat de fabrieken hier niet opgingen, was de slechte wetgeving en daar was de raad ook de schuld van, want hier was geen partij die met hem daarvoor wilde werken. De hand van den boer werd ook niet gesterkt, want terwijl er losloopers in duizenden hier waren, waren er geen werkkrachten genoeg. Hij vertrouwde dat men hem thans zou steunen, zooals voor eenige jaren.

De ed. heer Van Rhijn secondeerde het voorstel en zei dat hij van dat hij in het huis was voor de oprichting van fabrieken gepleit had. Te Ceres had hij gezien hoe nuttig zulke inrichtingen waren. Er was in de Kolonie op elk gebied vooruitgang, waarom dan niet op dat der fabrieken? Maar dat kwam omdat er geen ondersteuning aan gegeven werd, daar dit niet in de kraam der kooplieden te pas kwam.

De ed. heer Neethling zei dat hij zich verwonderde over de redeneering van den ed. heer Van den Heever, die gezegd had dat eenige jaren geleden zijn motie eenparig aangenomen was en toch beschuldigde deze hem dat hij hem niet steunde en dat het aan de slechte wetgeving te wijten was dat er geen hulp meer was. Maar dat edele lid moest liever niet alles van de regeering verwachten maar trachten compagnies op te richten om zijn doel te bereiken. De regeering had trouwens reeds bij zulke zaken verloren, zooals b.v. de fabriek te Grahamsstad. Dan moest het edele lid helpen de brandziekte weg te nemen (hoor, hoor). In plaats daarvan was hij het land doorgegaan van noord tot zuid om tegen de regeering aan te zetten. De regeering zou ook eerder steunen, als men haar hielp de brandziekte wegnemen, zoodat ze kon weten dat men op veiligen grondslag stond. Als de regeering een half millioen of meer in fabrieken zou steken, en het ging mis, dan zou de ed. heer Van den Heever de eerste zijn om over verlies te roepen. Maar de Kolonie zou in zulk geval lijden en niet de regeering. Wat de ed. heer Van Rhijn gezegd had, dat er hier kruit was gemaakt, was niet zoo. Waarom er minder kruit ingevoerd werd was omdat men hier thans klaargemaakte patronen invoerde. Er waren bewijzen genoeg dat fabrieken wel betaalden zonder regeerings hulp. Men behoefde maar de meubelfabrieken, sigarenfabrieken, kaarsenfabrieken, enz., te zien die honderden werk verschaften. Waarom moest de regeering dan wolfabrieken helpen? Alles wat de voorsteller bedoelde met dit voorstel was om het volk te wijzen wat hij al gedaan had.

De ed. heer Wilmot geloofde niet dat iemand tegen het voorstel kon zijn. Maar dan wist hij niet of het van eenig nut zou zijn. Dat fabrieken wel opgingen, bewezen velen in het land. De ed. heer Van den Heever moest echter bedenken dat het beter was met iets praktisch voor den dag te komen, en als men dat deed, dan kon men de hulp der regeering vragen.

De ed. heer de Villiers zei dat de ed. heer Neethling net een persoonlijken aanval op den voorsteller gemaakt had en de ed. heer Wilmot had gezegd dat de motie niets bepaalds zei en daarom niets beteekende. Dat was vreemd, want als spreker met iets definitiefs voor den dag kwam, was datzelfde edele lid gaarne geneigd om het tegenovergestelde er van te zeggen en te beweren dat men de handen der regeering niet moest binden. Hij hoopte dat het voorstel zou aangenomen worden en dat de regeering de zaak zou overwegen om te zien wat er gedaan kon worden. Met het oog op de tegenwoordige landsomstandigheden zou het goed zijn deze zaak te bevorderen.

De ed. heer Lochner verwonderde zich dat, terwijl ieder voor de zaak was, er toch zoo'n discussie over gevoerd werd. Hij hoopte dat sir James Sivewright zou toonen dat hij het wel met Zuid-Afrika meende, dat hij als zijn tweede land beschouwde. Private personen konden maar niet zoo zonder steun een wolfabriek oprichten en dat was toch zoo iets goeds om onze eigene kleedingstoffen hier vervaardigd te krijgen.

De ed. heer J. Faure dacht dat het voor niet was met zoovele praatjes voor den dag te komen. Men moest liever zorgen de brandzieke schapen schoon te maken.

De ed. heer Bradfield zei dat de voorsteller met zijn voorstel hier kwam; maar als het er op aankwam de zaak werkelijk te steunen, dan deed hij zulks niet. Zoo herinnerde hij de leden dat de ed. heer Van den Heever tegen den spoorweg van Grahamstad was, die de fabriek bevoordeelde. En tevens herinnerde hij aan een vergadering te Molteno, waar datzelfde lid net voor één aandeel ingeteekend had voor een wolfabriek en verder met zijn naam de zaak wilde bevorderen. Dat was nu die groote ondersteuning voor de wolfabrieken. Men zou ook nooit slagen met wolfabrieken als men niet eerst de brandziekte uitroeide en genoeg kost hier produceerde.

De ed. heer Van Eeden dacht dat menigeen tegen beter weten in sprak. Er werd gezegd waar het geld vandaan zou komen; wel men moest de begrooting maar eens doorkijken dan zou men daarop een antwoord bekomen. Eigenbelang was oorzaak dat men niet vorderde met de fabrieken. De kooplui waren er tegen uit eigenbelang. Terwijl het toch bleek, dat er door velen iets verdiend kon worden bij fabrieken als die te Ceres, ging men ze tegenwerken; dat was verkeerd.

Sir H. Stockenstrom dacht dat het beter was dat publieke lichamen zelf de hand in den zak staken en dan behoefde de voorsteller de regeering niet te vragen. Dat edele lid was altijd tegen de brandziektewet en verhief er zich op dat hij duizenden had, die er tegen waren. Als hij al die moeite van agiteeren liet staan en goede wol wilde verschaffen, geschikt voor de markt, zou hij het land helpen verrijken en ook de kansen voor fabrieken verbeteren. Er was geen nadeel in het voorstel, maar ook geen nut. De voorsteller moest echter liever beginnen met compagnies op te richten.

Sir James Sivewright had geen bezwaar tegen het voorstel maar er stak niets in. De regeering overwoog de zaak al lang. Wat men moest doen, was dat men het volk moest leeren te werken. Al wat de regeering kon doen was een invoerbelasting te leggen op ingevoerde goederen, om aldus de hier gemaakte te beschermen. Men moest de wol beter maken en dan het volk aan het werk helpen zetten; dan kon men met gebruik van Koloniale kool en goedkooper arbeid ook tot fabriceeren van wollen goederen overgaan. Zonder de hulp der regeering in te roepen, zouden de menschen zelf het geld in zulke fabrieken steken.

De ed. heer van den Heever antwoordende zei dat zonder de bescherming der regeering er geen begin met de zaak kon gemaakt worden. Voor de wolfabriek te Grahamsstad was hij met hart en ziel geweest en zoo ook die te Molteno. Spreker betoogde nu dat de wolboer even goed ondersteuning mocht krijgen als de wijnboer, voor wien verschillende posten op de begrooting stonden. Wat de agitatie betrof waarover gesproken was als men hem wilde vergezellen, zou hij duidelijk maken waar die ontstond, nl., niet bij spreker, maar onder het volk, dat hem als zegsman koos. Was de prijs van wol beter geworden na de toepassing der brandziektewet, zooals gezegd was dat het geval zou zijn? Zelfs Australische wol was lager en dit bewees dat er andere oorzaken waren dan brandziekte. Zijn voorstel hield slechts een aanbeveling in en was reeds eenmaal aangenomen. De regeering kon dan onderzoeken en was er niets aan de zaak te doen, dan kon zulks 't volgend jaar gezegd worden. Uit wat er gezegd was, moest hij besluiten dat er tusschen wijn- en schaapboer een scheiding zou komen door de hier aanwezige parlementsleden. Men moest niet vergeten dat hij deze zaak niet uit zich zelf voorbracht, maar als daartoe geroepen door het volk, dat reeds op congressen gedurende 12 jaar er zich voor verklaard had.

Het voorstel werd daarop aangenomen.

PUBLIEKE WERKEN.

Een ontwerp om eenige publieke werken aan te leggen werd voor de eerste maal gelezen en de tweede lezing op de volgende vergadering bepaald.

SPOORWEG NAAR BULAWAYO.

De kommissaris van publieke werken stelde voor: Dit huis keurt goed de overeenkomst gedagteekend 28 Mei 1897, aangegaan tusschen de Koloniale regeering en de Bechuanalandsche spoorwegmaatschappij ten opzichte van de werking van den spoorweg van Vrijburg naar Bulawayo. Hij hoopte dat de overeenkomst met algemeene stemmen zou aangenomen worden. (De ed. heer Van Rhijn: neen, neen). Wel, hij wilde zijn edele vriend wel eens vragen of iemand in 1895 er ooit aan gedacht zou hebben om tegen zulk een overeenkomst te zijn. (De ed. heer Van Rhijn: ja, maar waarom nu?) Wel, er was nu ook geen reden er tegen te zijn. Men moest bij een overeenkomst als deze de betreurenswaardige zaak, die veel onaangenaamheden veroorzaakt had, vergeten. Deze overeenkomst beoogde niets dan goeds voor de Kolonie. (De ed. Van den Heever: wat voor goeds?) Spreker legde nu uit hoe de overeenkomst was. Het zou de Kolonie geen penny kosten voor den aanleg van 500 mijlen spoorweg. De Bechuanaland spoorweg-maatschappij betaalde daarvoor. Daar stond nevens dat de Kolonie een profijt zou halen uit het vervoer van het materiaal voor dezen nieuwen spoorweg. Het verleden had niets te doen met deze zaak en men moest dat vergeten.—[De ed. heer Van Rhijn: het aanbod is te liberaal.]—Wel, vervolgde spreker, hij wist dat als hij met een der republieken zulk een overeenkomst gesloten had, de ed. heer Van Rhijn de eerste geweest zou zijn om voor te stellen een deputatie af te vaardigen om ze te bedanken voor hun vrijgevigheid. (Hoor, hoor). Men moest niet vergeten dat de overeenkomst bepaalde dat op deze Bulawayo lijn koloniale produkten voor niet hooger tarief zouden vervoerd worden den op de koloniale lijnen zelf, en dat was wat anders op den spoorweg in Transvaal, waar men 15 maal zooveel voor vracht vroeg. Hij was er voor dat ieder staat zijn eigen spoorwegen had, zoo behoorde de Transvaal die ook te hebben. En als Rhodesia een zelfbesturende staat was, dan zou die ook eigen spoorwegen moeten hebben, vandaar de bepaling van het overnemen der lijn. Maar zou men nu daarom niet helpen en de vriendenhand bieden aan hen, die in het noorden werkten, om ze aldus aan ons te binden, zoodat ze zouden erkennen dat de oude Kolonie hen wel behandeld had. Men had geen penny te spandeeren op de lijn en de bedoeling was om dan slechts treinen te laten loopen als men die noodig achtte d. w. z. dat men altijd welgevulde treinen zou hebben. Hij had gedacht dat 60 percent der inkomsten de kosten zouden dekken en wilde dit bepaald hebben, maar het was beter geoordeeld uit de exploitatie geen profijt te halen, daar de lijn voor de koloniale lijnen vervoer aan zou brengen. (De ed. heer Neethling: Is dat de eerste overeenkomst?) De spreker vervolgde met te zeggen dat sommigen zich in het hoofd gezet hadden, dat er een andere overeenkomst was, maar die was er niet. Er zou niets verloren worden met deze lijn. Integendeel het was alles profijt. De spoorwegmaatschappij had voor alle verliezen te betalen. Wat het rollend materieel betrof, er werd hier soms geklaagd dat er niet genoeg was. Nu had men bepaald dat de Kolonie materieel kon overnemen, maar de maatschappij kon niet van de Kolonie overnemen. Spreker legde het nog weder uit wat het beteekende dat Koloniale produkten naar Bulawayo voor ½ penny per ton per mijl vervoerd zouden worden, terwijl voor 50 mijl naar Johannesburg de helft van het bedrag naar Bulawayo moest betaald worden. Op zulk een wijze als deze, zou men er in slagen om een unie in Zuid-Afrika te krijgen die wat beteekende. Op een vraag van den ed. heer Neethling over de zes maanden kennisgeving, zei de spreker dat de Kolonie geen risico had, alle verlies was voor de Bechuanaland-maatschappij; dus hoefde men niet bang te zijn voor zulk een bepaling. Als dit voorstel aangenomen werd, zou de raad het beste stuk dagwerk der zitting verricht hebben.

De ed. heer Herholdt zei dat zijn plan niet was om tegen de overeenkomst te gaan, toen hij kennis gaf van zijn amendement. Hij achtte de overeenkomst uitstekend maar wilde bij de jaarlijksche exploitatie-kosten gevoegd hebben de schade door ongelukken aan passagiers, wegen, rijtuigen, enz. Dit moest er bij gevoegd worden. Als men dit aannam, zou het een argument tegen de overeenkomst wegnemen. Als hij echter wist dat zijn amendement het kontrakt zou doen vervallen, zou hij 't niet voorgesteld hebben.

De ed. heer Van Rhijn zei dat de kommissaris mooi gepraat had. Hoe echter was het mogelijk dat de Chartered compagnie deze zaak aan ons overgaf als er zooveel voordeel in stak? Met de elektrische trams b.v. te Kaapstad had men geen overeenkomst met de regeering gezocht, omdat men wist dat de zaak zou betalen. Maar hoe met de Bulawayo lijn? Volgens geloofbare getuigen werd er geen baal wol geproduceerd, geen vrucht gekweekt, geen wijn gewonnen of geen beest gefokt. Maar al was dat zoo, dan moest men bedenken met welke persoon men het kontrakt sloot. Was het niet hoogst gevaarlijk om met een man als Rhodes zulk een zaak aan te gaan? Was er vertrouwen in hem? Hier in het huis had men een vredes motie aangenomen en bij die gelegenheid was de heer Rhodes beschouwd als de oorzaak van bloedvergieting. Temeer moest men oppassen nu dezelfde persoon te Kimberley gezegd had dat zijn loopbaan pas begon. Zou men hem dan helpen om weder de loopbaan voort te zetten? En dit kontrakt daartoe aangaan? Wat moest het Engelsche en het Transvaalsche gouvernement ervan denken? Hij verwonderde zich dat de kommissaris hier met zoo 'n voorstel durfde aankomen en voor spreker zou het onmogelijk zijn er voor te stemmen. Als het plan zoo goed betaalde, moest de Chartered compagnie het maar uitvoeren. Dit wist hij dat er politiek achter de zaak zat. Evenals de adressen hier destijds moesten dienen om Rhodes te verschoonen bij het comité van onderzoek in Engeland, zoo moest dit kontrakt dienen om de menschen te doen denken dat de Kolonie op de hand van Rhodes was. De Kolonie kon duizenden ponden verliezen als de compagnie bankroet ging. Hoeveel zou men op een lijn van 500 mijl niet kunnen verliezen. Bovendien men moest geen contract aangaan met een persoon, die nog vrij liep, terwijl hij een misdaad gepleegd had. Eerst behoorde die gestraft en dan kon men aangaan. Hoe was hij niet door de Afrikaners veroordeeld en zou men hem nu weer helpen? Hij wilde met hem niets te doen hebben, daar hij het vertrouwen in hem verloren had. Spreker haalde nu aan wat te Worcester op de vergadering l.l. Zaterdag besloten was en allen op 'n tweetal Rhodes-mannen na waren er voor geweest. De personen, die spreker vertegenwoordigde, waren dus tegen deze overeenkomst en deze vertrouwden dat hun vertegenwoordigers, die een greintje liefde voor hun land hadden, er tegen zouden stemmen. Wat spreker wilde weten was waarom de compagnie zelf de zaak niet ter hand nam als ze zoo voordeelig was.

De ed. heer Van Eeden zei dat de motie mooi leek, maar als men eerst geen vertrouwen in een persoon had, was men bevreesd. Hij was bang dat hij als 'n vogel in de kooi zou gelokt worden. Zijn kiezers wisten ook nog niet zooveel van de zaak en daarom zou het beter zijn de zaak te laten rusten en moest ook de kommissaris van publieke werken niet maar zoo de zaak aangegaan hebben. De Chartered compagnie, die zelf achter geld was, voerde zelf de zaak niet uit, en waarom niet?

De ed. heer Wilmot zei dat men de zaak uit een handelsoogpunt moest beschouwen en niet zijn sentiment laten gelden. De persoonlijke aanmerkingen van den ed. heer Van Rhijn waren dan ook geheel misplaatst. Hij achtte het kontrakt zeer bevredigend.

De ed. heer Hugo zei dat het te Worcester genomen besluit niet veel beteekende. De ed. heer Van Rhijn was daar geweest als een blinde leidsman der blinden. Deze had n.l. gezegd dat de spoorweg honderdduizenden ponden zou kosten. En toen men op hem aandrong om 'n inlichting, moest hij bekennen het kontrakt niet gelezen te hebben. Spreker had daarop later gezegd dat de spoorweg goed was voor onze produkten.

De ed. heer De Villiers zou niet spreken over den man, die het vertrouwen der Afrikaners geschonden had en ons verraden had. Wat spreker vreemd achtte was dat als het zoo'n goede zaak was, de maatschappij die zelf niet opnam. Die maatschappij bestond toch ook uit mannen van zaken en deze stonden met hun allen tegenover den kommissaris van publieke werken, die alleen was. Deze moest uitleggen waarom we spoorwegen moesten exploiteeren buiten de Kolonie, in een land zonder bevolking en dat niet van melk en honing vloeide. Het zou jaren duren voor er wat geploegd en gezaaid kon worden. Door het goud betaalde de spoorweg naar Johannesburg en als er in Rhodesia geen goud was, zou de spoorweg niet betalen. Het was een praatje te zeggen dat de lijn Koloniale produkten goedkoop zou vervoeren. Wie moest ten slotte toch voor dat goedkoope vervoer betalen? De belastingbetaler.

De ed. heer Lochner zei dat het een zeer liberaal plan leek en net maar voordeel beloofde, maar waar kwam die liberaliteit vandaan? Hoe kwam het dat iemand van verstand, die als het hoofd van Zuid-Afrika beschouwd was, zoo dom was om zoo'n goed contract te sluiten en het geld in onze zakken wilde stoppen? Als hij daarover dacht, kreeg hij een afkeer van het plan. Als de maatschappij bankroet ging, zou men de schade niet uit de aandeelhouders kunnen krijgen, maar zou de Kolonie die moeten betalen. De groote markt voor Zuid-Afrika was in de Transvaal, en zou de Transvaal de markten voor ons openen, als we deze lijn gingen exploiteeren? [De ed. heer P. Faure: waarom vraag je geen konsent der Transvaal?] Het land was niets waard, goud was er niet en de beesten waren er zoo groot als bokkapaters. Er was heden nog bij de bespreking van fabrieken gezegd dat men zijn hand zelf in de zak moest steken, waarvan moesten millionairs dat dan niet doen? Een bevolking was er niet in Rhodesia. De families die er waren, waren gedood of gevlucht en wie er nog was probeerde weg te komen. Hij hoopte dat de leden zouden bedenken dat dit veelbelovende kontrakt onze ruïnatie zou zijn. Het was beter te wachten totdat men meer vereenigd was en elkander beter verstond. De heer Rhodes was allen te slim en men moest hem dus maar laten staan. Bovendien het ging niet een kontrakt weg te nemen als het eens aangenomen was, men moest dus voorzichtig zijn. Ook was de bepaling van zes maanden kennisgeving verkeerd. Zoodra er eenige winst kwam, zouden ze het kontrakt opzeggen.

De ed. heer Ross stelde voor tot stemming over te gaan. De president zei dat dat voorstel aangenomen was, waarop de ed. Van den Heever om een verdeeling vroeg met het gevolg dat 12 er voor en 7 er tegen waren.

Voor: De ed. heeren Peacock, Hassforther, Ross, Wilmot, Dolley, Bradfield, Mulder, Keyter, Faure, Hugo, Stockenstrom en Wienand.

Tegen: De ed. heeren Lochner, Van den Heever, Van Rhijn, Van Eeden, De Villiers, Neethling en Herholdt.

Het amendement-Herholdt ter stemming gebracht, werd verworpen verklaard. Een divisie werd gevraagd, waarbij bleek dat 7 er voor en 12 er tegen waren.

Voor: De ed. heeren Hassforther, Lochner, Van Eeden, van Rhijn, van den Heever, De Villiers en Herholdt.

Tegen: De ed. heeren Peacock, Ross, Wilmot, Dolley, Bradfield, Mulder, Keyter, Hugo, Faure, Stockenstrom, Wienand en Neethling.

Het oorspronkelijke voorstel werd daarop aangenomen verklaard. Een verdeeling volgde, met den uitslag dat 14 er voor en 5 er tegen waren.

Voor: De ed. heeren Peacock, Hassforther, Ross, Wilmot, Dolley, Bradfield, Mulder, Keyter, Faure, Hugo, Stockenstrom, Wienand, Neethling en Herholdt.

Tegen: De ed. heeren Lochner, Van Rhijn, Van den Heever, Van Eeden en De Villiers.

Het huis verdaagde om tien minuten voor zes tot Dinsdag.

WETGEVENDE VERGADERING.

MAANDAG, 14 JUNI.

Het huis hervatte om 2 uur.

PETITIES.

Petities werden ingediend door den heer Merriman een van Van Zijl, Namakwaland, om compensatie voor vee doodgeschoten; door den heer Schreiner, uit Barkly West, met betrekking tot transport, die verwezen werd naar de regeering; door den heer Krige, uit Stellenbosch, om het stadhuis op de Braak te mogen bouwen; en een door den heer Sonnenberg, uit Bechuanaland, om compensatie aan twee kaffers voor vee gedood.

IMPERIALE TROEPEN.

De heer Smith gaf kennis dat hij heden zal vragen: hoevele imperiale troepen thans in Zuid-Afrika zijn; hoevele gedurende de afgeloopen 12 maanden zijn aangekomen en nog op weg zijn; en of eenig plan bestaat troepen, en indien zoo hoevele, te Kimberley en Mafeking te plaatsen.

VERLATEN LANDERIJEN.

Het rapport van het comité van het geheele huis over verlaten landerijen werd overwogen en als geamendeerd aangenomen.

PUBLIEKE LEENINGEN-BILL.

Deze bill, als in comité geamendeerd, werd overwogen, aangenomen, voor de derde maal gelezen en gepasseerd.

BIBLIOTHEKARIS.

Een rapport van het inwendige comité meldde dat het salaris van den heer H. Leibrandt, bibliothekaris, verhoogd was van £175 tot £200 per jaar. Dit werd goedgekeurd.

SERGEANT-AT-ARMS.

Brief gelezen van zijne excellentie den gouverneur de bedanking van den heer Bergh aannemende.

SPOORWEGVERLIEZEN BILL.

Het huis ging in comité op deze bill.

Kol. Schermbrucker stelde als amendement voor op clausule 1, dat de waarde van een paard op £40 vastgesteld worde.

Sir James gaf eenige inlichting waarna kol. Schermbrucker terugtrok.

De heer Wood stelde voor het volgende een nieuw artikel twee te zijn: De bepalingen van gezegde wet, gelijk geamendeerd door deze wet, zullen *mutatis mutandis* zich uitstrekken tot en toepasselijk zijn op iederen persoon, vennootschap of maatschappij ten opzichte van eenige spoorweglijn geëigend of geëxploiteerd door zoodanigen persoon, vennootschap of maatschappij.

Kol. Schermbrucker stelde een amendement voor, dat de bill niet van toepassing zal zijn op private spoorwegen die van het geven van compensatie tot hiertoe vrijgesteld waren.

Na toelichting door den commissaris trok kolonel Schermbrucker zijn amendement terug.

De nieuwe clausule werd aangenomen.

De bill ging door comité en werd gerapporteerd met het amendement dat overwogen werd. De bill werd voor de derde maal gelezen en gepasseerd.

KROONLANDEN.

Het huis ging in comité op de bill op verkooping van kroonlanden.

Op clausule 2 zei de heer Merriman dat de clausule hem onverstaanbaar was, en hij had wat kennis van bills; hoe zou het dus wezen met een boer. De clausule moest duidelijker opgesteld geweest zijn.

De heer van Zijl zei dat de wet van 1891 niet goed werkte in zijn distrikt. Hij was het eens met de bill thans voor het huis.

De heer Faure dacht de bill ook niet heelemaal duidelijk. De bill was alleen bedoeld om een fout in de bill van 1895 te verhelpen. Als een man 5 jaren kroonland in huur had onder de oude wet had hij het recht het land te koopen.

De heer Wege wilde een akte om de wet van 1895 heelemaal te herroepen, want zij beantwoordde niet. Als een man het geld had moest hij het recht hebben den grond dadelijk te koopen.

De heer van der Walt was voor behoud van de wet van 1895, daar zij de boer beschermde tegen speculateurs.

De heer Merriman zei dat de wet van 1895 bedoeld was om de jonge boeren te helpen. Hij hoopte deze bill zou niet de wet van 1895 belemmeren.

Kolonel Schermbrucker klaagde ook over de onduidelijkheid van de tweede clausule.

De clausule werd aangenomen.

Op clausule 4 opperde de heer Merriman dat de bezitter na 5 jaren huur, als hij den grond koopt niet de opmetingsonkosten zal behoeven te betalen.

De heer Faure zei dat hij geen objectie had de clausule te laten vallen.

De clausule werd verworpen.

De overige clausules werden gepasseerd en de bill gerapporteerd met een amendement. Het amendement werd overwogen en goedgekeurd. De bill werd voor de derde maal gelezen en gepasseerd.

LORD ROSMEAD.

Gelezen boodschap van den heer Chamberlain (secretaris voor Koloniën) meldende de ontvangst van copy van het adres der beide huizen van het parlement, hem bij zijn aftreden aangeboden, en zeggende dat hij het eens was met de gevoelens daarin uitgedrukt.

ADDITIONEELE SCHOOLREGULATIES.

De Koloniale secretaris stelde voor dat het huis in comité zou gaan om de voorgestelde additioneele (verhooging van salaris) schoolregulaties te overwegen.

De heer Theron zei dat hij reeds vroeger over deze zaak had gesproken en den wensch had uitgesproken dat de Koloniale secretaris die regulaties zou terugnemen totdat de algemeene onderwijsbill voor het huis kwam. Zijn eerste bezwaar tegen deze regulaties was, dat zij niet diegenen zouden raken die er de meeste behoefte aan hebben. Men moest deze regulaties in verband brengen met de bestaande regulaties. Hij geloofde niet dat de buitenscholen eenig voordeel zouden krijgen door deze regulaties. Volgens het rapport van dr. Muir gaan de buitenscholen achteruit, en indien de salarissen in de dorpen werden verhoogd, dan zou het gevolg wezen dat de buitenscholen met de zwakste onderwijzers zouden blijven zitten. De reden dat de buitenscholen achteruit gingen was niet om dat de regeering niet genoeg geld wilde geven, maar omdat er gebrek aan plaatselijke hulp was, en dit zag men in het feit: verschillende 1ste klas scholen zijn tot 2de klas veranderd. Men had vele buitenscholen die niet in staat zijn de rente te betalen op het kapitaal dat de commissies hadden opgenomen van de regeering. Door nu nog aan de onderwijzers de kans te geven meer te vragen van de commissies, zouden de commissies in moeilijkheden geraken, en het gevolg zou zijn dat de onderwijzers naar een andere uitkomst zouden gaan zoeken. Waar moesten de 3de klas buitenscholen het geld vandaan halen om de salarissen te verhoogen? Ons tegenwoordig beginsel was dat de schoolcommissies evenveel moesten geven als de regeering. Met betrekking tot de kostscholen herinnerde hij eraan dat met het salaris de huishuur ook vermeerderde. De fout bij de boerenscholen zou niet door de verhooging verholpen worden. De fout dezer scholen was dat de boer het geheele jaar de onkosten moest dragen, en dan kreeg hij eerst bij 't eind des jaars zijn gouvernementstoelage. Ontevredenheid onder de onderwijzers en tusschen onderwijzers en schoolcommissies zou het gevolg zijn van deze regulaties. Een ander bezwaar tegen deze regulaties was dat wij geen onderwijsbill hadden en wij hadden geen waarborg dat het getal kinderen in de scholen zou vermeerderen, hoewel de uitgaven zouden toenemen. Zou de koloniale secretaris in staat wezen te zeggen dat al de kinderen in de arme scholen werkelijk behoeftig zijn? En ten laatste was hij er tegen bij stukjes en brokjes een belangrijke zaak als het onderwijs te amendeeren. Het speet hem maar dat hij niet het comité van de vorige sessie had doen herleven om de bill van het laatste jaar in te brengen. De sessie was bijna ten einde en nog niets was gehoord van de onderwijsbill en dus kon het land niet eens de zaak in overweging nemen. Hij zou voorstellen, al stond hij ook alleen, dat het huis heden over 6 maanden in comité zou gaan.

De heer A. S. du Plessis zei dat hij samenging met de laatste aanmerking van den vorigen spreker, om te betreuren dat de wet op onderwijs nog niet voor het huis was. Hij kon hem echter niet verstaan dat hij tegen de regulaties was. De heer Theron was een der eersten die er voor was om de salarissen der onderwijzers te verhoogen. Zijn (de heer Theron's) eerste objectie was dat de schoolcommissies zouden moeten helpen om het salaris te verhoogen. Wilde hij dan dat de regeering het heele salaris zou betalen? Men kon toch niet het £-voor-£ beginsel afschaffen. Zooals de zaken nu stonden werden derde klas scholen veranderd in tweede, eenvoudig om een beter salaris voor den onderwijzer. Dit was nadeelig voor het onderwijs, want dan werden de beste kinderen opgewerkt om een vertoon te maken, en de anderen verwaarloosd. Moest men de scholen dan in denzelfden toestand plaatsen. Het huishuur argument dacht hij niet steek te houden. Hij was het eens dat de kostscholen stiefmoederlijk behandeld werden, maar dat was geen reden om de regulatie heelemaal te verwerpen. Hij hoopte dat het amendement zou worden teruggetrokken en dat men zou samenwerken om den onderwijzersstand wat te verhoogen. Het zou hem spijten als het huis niet in comité ging.

De heer Tamplin dacht dat men met deze soort van wetgeving per regulaties te ver ging. Hij was het eens met den heer Theron dat men in een groot schema de zaak moest aanvatten. Hij zag er dus geen bezwaar in de regulaties 6 maanden uit te stellen.

Dr. Te Water was verbaasd over het voorstel van den heer Theron. De regulaties waren opgesteld door dr. Muir die toch bekend was met den toestand van zaken. Het werd bevonden dat verscheidene scholen meer konden bijdragen, en men dacht die scholen op het £ voor £ beginsel te helpen. Op verscheidene plaatsen betaalde men meer voor de scholen dan de regeering. De vermeerdering was niet verplichtend. De vermeerdering was meer bepaald voor tweede en derde klas en kostscholen. Er waren school-commissies die hunne onderwijzers een paar pond meer wilden geven als de regeering ook wilde helpen en dit wilde zij onder dezer regulaties doen. Vele onderwijzers verlieten de Kolonie en men moest hunne salarissen verhoogen en hier houden.

De heer Sauer hoopte dat het voorstel-Theron niet zou worden aangenomen, hoewel hij zag dat door de regulaties meer kinderen niet naar school gebracht zouden worden en daarom betreurde hij het ten sterkste dat geen onderwijsbill werd ingebracht. Maar intusschen gingen onze onderwijzers naar de republieken, waar zij beter betaald werden dan bij ons, en hoewel hij dit aan de republieken niet wilde ontzeggen, moesten wij eerst voor ons zelf zorgen. Maar hij vroeg den kolonialen secretaris of de tijd niet was gekomen om het £ voor £ stelsel in zekere gevallen af te schaffen. In de dorpen was het gemakkelijk het geld te krijgen, doch op het platteland was het zeer moeilijk. In comité kon men deze zaak bespreken. De dag moest spoedig komen dat al de blanke kinderen in de Kolonie in school waren. Hij hoopte de heer Theron zou zijn motie terugtrekken.

De heer J. S. Marais had geen objectie tegen de regulaties dan dat zij niet ver genoeg gingen. Hij dacht dat de eerste klasse scholen er slechter aan toe waren dan de andere. Het publiek gaf daar meer. Aan de Paarl was een geval. De regeering wilde niet zooveel betalen als de schoolcommissie betaalde. De regeering gaf niet gelijk op. Hij wilde dat men strikt op het £ voor £ beginsel moest voortgaan. Zooals de zaken nu waren betaalde 't publiek meer dan de regeering. Hij was niet tegen de regulatien, maar zag gaarne het £ voor £ beginsel strikt uitgevoerd.

De heer Van Zijl wilde ook in comité gaan, daar men alles moest ondersteunen in belang van het onderwijs. Hij wist bij ondervinding dat de beste onderwijzers naar de republieken trokken. Die scholen die niet van de verhooging gebruik konden maken behoefden dat niet te doen.

De heer P. J. du Toit betreurde het dat de wet op het onderwijs nog niet was ingediend, te meer daar het verstaan werd dat de wet eerst in twee jaren zou doorgaan om de menschen een kans geven. Hij kon niet samengaan met zijn collega. Men moest nu maar nemen wat men kon krijgen. Hij hoopte dat het amendement zou worden teruggetrokken daar de regulaties de verwachte wet niet in de weg zouden staan.

De heer Sonnenberg was voor de regulaties, maar meende dat het £ voor £ beginsel niet goed zou werken. Een half ei was beter dan een leege dop en men moest maar de regulaties aannemen.

De heer Rautenbach dacht dat men de regulaties moest aannemen daar de bill op onderwijs niet was ingediend. De regulaties zouden heel wat goed doen en hij zou daarvoor stemmen.

De heer Van der Vijver zei dat hij veel belang stelde in de zaak van het onderwijs en vooral dat de onderwijzers meer betaald moesten worden. Hij had opgemerkt dat de Koloniale secretaris veel deed voor het onderwijs, en het speet hem maar dat de bill nog niet voor het huis was. Hij achtte het goed de salarissen der onderwijzers te verhoogen. Er waren te Ladismith drie zendingscholen en niet slechts één zooals vroeger gerapporteerd werd. In een school waren er 130 kinderen en hij verdiende slechts £60 en was dit niet te min? Hij betreurde het dat de heer Theron had voorgesteld die regulaties niet aan te nemen.

De heer J. P. du Plessis zei dat er een geroep was om vermeerdering van salaris. Dit was goed, maar was niet al dat noodig was. Wat hielp dit dat men een hoog gesalarieërd predikant had en de menschen niet naar kerk kwamen? Men moest zien de kinderen in de scholen te krijgen en de scholen bij de kinderen te brengen. Men moest helpen de kinderen op school te houden. Verhooging van salaris zou niet alles recht maken. Een ander struikelblok was dat men het surplus over op salaris van onderwijzers niet kon gebruiken tot verbetering van de schoolgebouwen. Hij hoopte men zou de regulaties aannemen om te zien hoe zij werken.

De heer Luttig was het eens met den heer Theron, dat hij niet van lapwerk hield, en het speet hem dat de koloniale secretaris niet een bill had ingevoerd. Het onderwijs was een belangrijke zaak en hij was van gevoelen dat het niet recht zou komen, tenzij onderwijs verplichtend gemaakt werd, hoewel hij niet zeker was dat de tijd reeds gekomen was. Hij zou echter de regulaties ondersteunen om toch iets te krijgen.

De heer Brown zei dat men een belofte had dat een bill zou worden ingediend en het speet hem dat de belofte niet nagekomen was. Hij dacht het best de regulaties uit te stellen tot de bill ingediend was. Hij was er ook voor dat het £-voor-£-beginsel moest afgeschaft worden. De regeering moest zorgen voor vrij onderwijs.

De heer Beard zei de regulaties zouden eenig goed doen in sommige distrikten. Zij zouden den *status* van den onderwijzer verhoogen, en hij zou daarvoor stemmen. Hij gaf ook zijn leedwezen te kennen dat de bill op 't onderwijs niet ingediend was.

Het amendement-Theron werd verworpen verklaard.

De heer Theron vroeg een divisie.

Voor het amendement stemden: (9) Brown, D. H. de Wet, P. J. de Wet, Hay, Holtzhauzen, Louw, J. C. Molteno, Ryan, Theron. Tellers: Brown, Louw.

Tegen: stemden (46) Abrahamson, Beard, Brabant, Crosbie, Dempers, De Villiers, P. De Waal, Douglass, A. S. du Plessis, J. P. du Plessis, Du Toit, Faure, Frost, Fuller, Haarhoff, Immelman, Krige, Le Roex, Luttig, D. J. Marais, J. S. Marais, Merriman, Norton, Olivier, Palmer, Pearson, Rautenbach, Robertson, Sauer, Schermbrucker, Schreiner, Smartt, Smuts, Sonnenberg, Tamplin, Te Water, Van der Vijver, Van der Walt, Van Heerden, Vanes, Van Wijk, Van Zyl, Weeber, Wege, Wolfaardt, Wood. Tellers: de heeren Palmer en Haarhoff.

Het amendement werd dus verworpen en het huis ging in comité.

De heer Hay stelde voor als een amendement dat de onderwijzeressen op gelijken voet met onderwijzers zouden worden geplaatst — dat wil zeggen gelijk salaris trekken waar zij dezelfde posisie bekleeden.

De heer J. S. Marais drong weder aan dat de regeering op het £ voor £ beginsel moest bijdragen, voor salarissen zoowel als onderwijzerswoningen.

Dr. Te Water zei dat de regulaties thans voor het huis alleen betrekking hadden op toelagen op salarissen.

De clausulen tot 4 werden aangenomen.

Op clausule 4 stelde de heer Sauer voor dat de regeering voor ieder 10sh. van het publiek £1 zou geven. Hij hoopte dr. Te Water zou de toestemming van den gouverneur voor deze vermeerdering krijgen.

Dr. Te Water zei dat de begrooting gepasseerd was en er was dus geen voorzienin voor vermeerderde uitgaven. Bovendien geloofde hij niet dat het amendement het doel voor oogen zou bereiken.

De heer Sauer geloofde dat het parlement tegen geld op deze wijze uitgegeven geen objectie zou hebben.

Dr. Te Water zei dat de verandering groote additioneele uitgaven zou medebrengen.

De heer Van der Walt gaf aan de hand voortgang te rapporteeren en weder te zitten zoodat men intusschen consent kon krijgen voor de uitgaven.

De heer A. S. du Plessis dacht dat de eenige objectie was dat de uitgaven niet gemachtigd waren. Er werd zooveel geld verspild, waarom kon men niet een weinig geld voor deze zaak gebruiken.

De heer Weeber zei dat de arme plekken minder zouden bijdragen en de bijdrage der regeering zou ook minder wezen en de additioneele uitgaven niet zoo groot zijn.

De heer Sonnenberg was ten gunste van het amendement, zoo ook de heer J. P. du Plessis.

De heer Schreiner zei dat de verandering door den heer Sauer voorgesteld de school-commissie verlichting zou geven, maar de positie van den onderwijzer niet zou verbeteren. Het was te laat om zulk een gewichtige zaak zorgvuldig te overwegen. Hij dacht men moest de zaak uitstellen. Hij stelde voor voortgang te rapporteeren.

Voortgang werd gerapporteerd en verlof gevraagd weder te zitten.

KALKBAAI MUNICIPALITEIT.

Deze bill als geamendeerd werd overwogen. Men was nog bezig toen het huis om 6 uur verdaagde.

AVONDZITTING.

Het huis hervatte om 8 uur met 19 leden in de zaal. Men ging dadelijk in comité op de Port Elizabethsche municipale-bill. De eene clausule na de andere werd door den voorzitter voorgesteld en met kleine woordelijke veranderingen aangenomen.

Om 10 uur stapte het comité af van de Port Elizabeth-bill en nam de Kaapstadsche. De 20 clausulen van deze bill werden gepasseerd en toen keerde men terug tot de Port Elizabethsche. Om 10·30 waren er slechts 10 leden in de zaal en men vreesde voor een uittelling. Toen werden eenige leden in rook- en biljardkamer opgezocht, waardoor het getal in de zaal verdubbeld werd. De Kaapstadsche bill werd doorgeholpen door den heer Fuller en de Port Elizabethsche door de heeren Jones en Hay. Om 11 uur verdaagde het comité bij clausule 182.

Het huis verdaagde daarop.

Afdeelingsraden en hekken

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Ik zie in uw blad dat men in het parlement is begonnen af te breken wat het jaren heeft genomen om op te bouwen. Ik bedoel de bill door den heer Olivier, lid van Oudtshoorn, in zake hekken over hoofdwegen, ingediend.

Dit was jaren lang het grootste struikelblok, in het omheinen van plaatsen, en zeker elke grondeigenaar, die den hoofdweg over zijn eigendom heeft, was dankbaar toen door de wetgeving verlof verleend werd om over hoofdwegen hekken te plaatsen.

Het schijnt mij belachelijk om aan Oudtshoorn te vergunnen wat parlementsleden behooren te weten een stap van achteruitgang, in zake de welvaart van de Kolonie in het algemeen, zou veroorzaken. Vooreerst worden eigenaars, die hoofdwegen over hunne plaatsen hebben, in ongelijk gesteld tegenover die grondeigenaars die geene hoofdwegen hebben. De man dus die geen hoofdweg heeft, kan omheinen naar hartelust, terwijl hij die den last van een hoofdweg moet dragen, naar de pijpen van onbevoegde afdeelingsraden moet dansen. Is dat niet schreiend? Neem bijvoorbeeld de brandziektewet. Wie is er van hare voorstanders die zal willen ontkennen dat, ten einde die pest nit te roeien, omheining van plaatsen drie vierden zal moeten doen? De heer Douglass wil de afdeelingsraden beide zijden der hoofdwegen doen omheinen. Nu vraag ik dien wijsgeer: Indien hij rondgaat en de stemmen opneemt van grondeigenaars, wier plaatsen belast zijn met hoofdwegen, hoevele zullen toestemmen of ten gunste van het omheinen van beide zijden van hoofdwegen zijn? Vooreerst zou meer dan een eigendom daardoor geruïneerd worden. Ten tweede zijn onze hoofdwegen zoo krom en scheef uitgelegd, dat op elke plaats van waarde, honderden morgen grond op die wijze ondienstig worden gesteld. Neem bijvoorbeeld mijn eigendom. Ik zou door beide zijden van den hoofdweg te omheinen, zoowat zeven mijlen moeten opzetten en dan zou mijn plaats niets waard zijn als veeplaats. En honderden morgen grond zouden daar onbruikbaar moeten blijven en waarom? Omdat de heer Olivier en Co. niet een hek, dat volgens de wet is opgezet willen openen en sluiten. Ik denk het zou beter geweest zijn als de leden van het parlement hunne oogen beter openhielden in zulke zaken als de heinings en de runderpest, dan den tijd van het huis te verkwisten met zulke onnoodige private bills, als die door den heer Olivier ingediend. Men kan de omheiningswet geen grooter slag in het gezicht geven dan de bill van het lid voor Oudtshoorn te passeeren. Misschien is dat het doel van dien heer. Een van de leden zeide, dat deze bill het indrijven van het dunne eind van de wigge is, en hij heeft het niet mis. Wil men verandering in zake hekken over hoofdwegen, wat zouden het dan wezen: dat behoorlijke hekken zou worden opgezet, en maakt de boete £100 voor het moedwillig open laten van eens goedgekeurde hekken over wegen, en men komt nader aan vooruitgang en het handhaven van ieders recht.

Blijf ik dienstwillig de uwe,
LOUIS KNOBLAUCH.

ALEXANDRIA

7 Juni, 1897.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Ik bemerk in uwe uitgave van 3 dezer dat de broeder F. J. Potgieter, F.zoon, zijn verslag omtrent de verrichtingen en ondervindingen van den laatsten tijd, onderteekent *Uit naam des Kerkeraads.* Dit bevreemt mij; en ik zou niet gaarne zien dat het als een officieel stuk van den kerkeraad beschouwd zal worden. Of die broeder met al de kerkeraadsleden er over gesproken heeft voor dat hij het stuk opzond, weet ik niet. Daar hij niet op het dorp woont kan ik niet met hem er over spreken. Broeder Potgieter kwam mij op Zaterdag, na de conferentie, op straat tegen, en las mij daar het stuk voor en vroeg mij wat ik er van dacht. Ik zeide aan hem dat ik er geen bezwaar tegen had, doch het niet goed vond dat hij er namen in noemde. Ook heb ik niet opgemerkt dat het stuk namens den kerkeraad was onderteekend. Dit vind ik nu eerst uit. Den volgenden (Zondagochtend) vroeg ik hem of hij het stuk nog bij zich had, en of hij er eenige veranderingen in had gemaakt, toen vond ik dat hij het onveranderd in de post had gedaan. Ik hoopte echter dat de editeur zelf wat te persoonlijk was, zou uitlaten. Dit is echter niet geschied. Vandaar dit schrijven van mijnen kant.

Ik moet er nog bijvoegen, dat ik nu welijks denk dat den heer R. Vogel recht gedaan wordt, waar hij hem als een 'ruwe Godslasteraar voorstelt.' Als zoodanig heb ik hem vóór zijne bekeering niet gekend. Ik was zelfs verwonderd te hooren dat hij zich sterk tegen de speciale diensten had uitgelaten. Verder beaam ik alles wat de broeder zoo welmeenend, hoewel wat onoordeelkundig, heeft geschreven. Ook wil ik mij met hem vereenigen in de verheerlijking onzes Gods wegens de treffende wijze waarop Hij onze gebeden om eene opwekking heeft verhoord. Ik sta verbaasd over de wonderbare daden Gods. Ik wil niet gaarne te hoog van het genadewerk alhier opgeven. Iedereen weet dat onder de belijders altijd oppervlakkiggen en huichelaars gevonden worden. Derhalve verheug ik mij met vreeze en beven. Nadat ik de gemeente zal doorgegaan zijn, hoop ik een juiste schets in de *Kerkbode* te geven van den toestand der gemeente vóór en na de speciale diensten.

Uw d.w. dienaar,
H. G. DE WET.

[De personaliteiten kwamen ons ook wat aan stootelijk voor, doch juist omdat dat verslag "namens den kerkeraad" was onderteekend, hadden wij geen vrijmoedigheid ze te schrappen. RED.]

De edele heeren Van Rhijn en De Villiers

IN ZAKE DE INNES-DRANKWET.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Het verwondert mij dat niemand tot hiertoe de bewering van den heer Van Rhijn, naar aanleiding van het debat over de bovengenoemde kwestie, heeft tegengesproken, te weten: *dat de synode onzer kerk zich tegen de afschaffing heeft verklaard.* Des heeren Van Rhijns geheugen bedriegt zich op dit punt zeer. De synode heeft niets van dien aard gedaan. Integendeel, zij heeft de kwestie der afschaffing aan het geweten van een ieder overgelaten, en allerminst heeft zij een besluit genomen de afschaffing in het geval van dronkaards veroordeelende. En dit was zeker eene verstandige houding, als men bedenkt welk een verkeerd gebruik de heer Van Rhijn van het *denkbeeldig* besluit reeds heeft gemaakt.

Daarentegen heeft de synode zich zeer beslist tegen *buitenkantienen* uitgesproken en de afschaffing er van ten sterkste aanbevolen. Dat de heer Van Rhijn in de synode wellicht in de minderheid gestemd heeft, laat zich verklaren. Doch laat hij toch nooit beweren dat een besluit van de synode hem heeft gerechtvaardigd in zijne houding in bovengenoemde kwestie.

Ds. De Villiers had volkomen gelijk toen hij zijne verwondering uitsprak over het standpunt door den heer Van Rhijn, als ouderling der kerk, in deze kwestie ingenomen.

De uwe,
X.

VOOR EERSTE KLAS KLEERMAKERIJ, tegen laagste prijzen, perfecte pas, en nieuwste stoffen, probeer Morrison & Co., Pleinstraat.—*Adv.*

ONZE DAMES HEMD BLOUSES zijn het wonder van Pleinstraat, tegen den prijs, 2/11, 3/11, 4/11, 5/11 en 6/11 elk, allen met witte kragen en cuffs. Morrison & Co.—*Adv.*

ZIJDEN BLOUSES voor 's daags en 's avonds dracht, over 200 om van uit te zoeken. Prijzen van 11/9 tot 35/- per stuk. Morrison & Co. Pleinstraat.—*Adv.*

Vrijstaatsche Volksraad.

NAUWERE VEREENIGING.

(Reuter-telegrammen.)

BLOEMFONTEIN, 12 JUNI.—H[illegible] nauwere vereeniging werd heden [illegible] raad voortgezet. De heer [illegible] voor het traktaat van vriendschap [illegible] zooals het thans bestaat te bekrachtigen [illegible] uitzondering van het betalen van een [illegible] fooi door burgers van den Vrijstaat. [illegible] C. J. Wessels stelde voor dat het [illegible] ment onderzoek zou doen of het mog[illegible] voor Vrijstaatsche burgers om vee [illegible] vaal te nemen zonder voor registrati[illegible] talen. Na een lange discussie werd [illegible] genoemde motie en die van den heer J[illegible] om het aanhangsel tot het traktaat van [illegible] schap en handel te bekrachtigen, aa[illegible] men.

President Steyn, sprekende over het [illegible] tieke traktaat, zeide dat de raad niet [illegible] doen kon dan een grootsch gebouw [illegible] trekken op den hoeksteen gelegd d[illegible] Potchefstroom conventie. Er behoorde [illegible] eeuwigdurende vriendschap met de Trans[illegible] te zijn. De conventie is ietwat verande[illegible] dit traktaat, en nu kan de Vrijstaat, [illegible] een aanval op de onafhankelijkheid [illegible] Transvaal wordt gedreigd, een genoegzaam [illegible] tal manschappen in den staat laten [illegible] grenzen te beschermen.

De heer Potgieter stelde voor dat [illegible] besluit het politieke traktaat te bekrachtigen. Een flinke aanspraak werd gehouden door [illegible] heer Cloete tegen het aangaan van een nauwe[illegible] vereeniging met de Transvaal, en hij wees op [illegible] gevaar dat zulk een stap met zich brengt. [illegible] heer Fraser sprak daarop in denzelfden g[illegible]

BLOEMFONTEIN, 14 JUNI.—De heer Fr[illegible] stelde heden in den raad voor: De raad [illegible] dat daar het Potchefstroom traktaat van [illegible] Maart, 1889, gesloten werd met het oog [illegible] federale unie tusschen de twee staten, en [illegible] hoewel dit traktaat jaren lang in werking [illegible] weest, dat doel niet verwezenlijkt is, de V[illegible] staatsche regeering gelast worde met de Trans[illegible] vaalsche regeering in correspondentie te treden en die regeering te informeeren dat de V[illegible] staatsche regeering het noodig acht het Potchefstroom traktaat te herroepen; en dat de raad een nieuw politiek verdrag niet in belang van dit land acht.

De meeste sprekers waren voor nauwere vereeniging.

Een jonge Afrikaner in Schotland.

Het volgende verscheen niet lang geleden in de *West Lothian Courier* (Schotland):

Dr. van Broekhuizen, zoon van den overleden predikant te Ficksburg, O. V. S., assistent van dr. Mackenzie, Linlithgow, werd een geschenk aangeboden van dokters-instrumenten in St. Michaels-hotel op Zaterdag, 13 Mei, bij zijn vertrek naar Zuid-Afrika.

Dr. Mackenzie overhandigde het geschenk en zeide: Het was omtrent de tijd van den Jameson inval, dat ik adverteerde om een assistent. Dr. van Broekhuizen maakte applicatie, en daar ik nog nooit een boer gezien had, en verwonderd zijnde hoe een boer er uit zag, verzocht ik hem mij te komen zien, en zag dat hij een zeer flinke boer was. Ik vormde een goede opinie van hem, en thans kan ik zeggen dat hij de beste kerel is, die ik ooit ontmoet heb. Voor mij was hij een zeer goede assistent. Ik geloof dat ik niet een beter kon gekregen hebben en het is mij een vreugde thans te zeggen, dat ik hem als een goeden vriend beschouw. De werk[illegible] van de olie-compagnie hebben ook spoedig [illegible] bekwaamheid uitgevonden. Verleden Januari brak er een pneumonia-plaag onder de kinderen uit, slechts 1 percent stierf. Als ik de lijst van inteekenaren naga, dan zie ik velen van de ouders dier kinderen er bij. Ik ben blij te zien dat zij dankbaar zijn voor de diensten van dr. van Broekhuizen. Het doet mij groot genoegen dit geschenk aan dr. van Broekhuizen aan te bieden, met den wensch van alle heil en zegen in de toekomst.

Dr. van Broekhuizen gaf nu zijn antwoord en bedankte dr. Mackenzie voor wat hij gezegd had en de inteekenaren voor het fraaie en nuttige geschenk, en zeide, dat hij in zijn vaderland gekomen, altijd met groot genoegen zou denken aan de dagen die hij te Linlithgow doorgebracht had.

VERBANDLIJSTEN.

21 22 EN 25 MEI 1897.

Hypotheken.		
Loxtan, H W	Kol As. Maat	Albert
Westbury, A	Atkinson Oldham en Co	Uitenhage
Browne, A T	Do	Pt Elizabeth
Anderson, A M	P Hidlinsh...	Kaapstad
Kreiss, R H V	Spaar bank	Kaapsche Afd
Ziemkendorf C	A Fredericks	Stellenbosch
Perring, J R R	Dolley en Co	Uitenhage
Barrett, J	Bouwvereenig	Kaapstad
Gous J C H	W Marsh	Malmesbury
Bossouw, J H	C Hoogenhout	Paarl
Goede, de J C	G Steyn	Malmesbury
Mouton, J F	N G Kerk	Clanwilliam
Hemmens, R A	J Welch	Kaapsche Afd
Cornwell, J E	J Welch	Do
Kriel, M J	A Overbeek	Montagu
Hoets, A H C	Spaarbank	Kaapsche Afd
Levy, H	J Wicht	Do
Behr, C M	R Edom	Do
Dillman, G W	M Klug	Do
Glen Thomson Pub. School	Kol regeering	Maclear
Matthee, D B	R Ayliff	Aberdeen
Dames, C J	R Ayliff	Do
Roelofse, G D; Roelofse, J L	J de Smidt	Albert
Peer, de, Z J H	F Orlemann	Prins Albert
Joubert, W A	W Joubert	Tulbagh
Keay, A	Spaarbank	P Elizabeth
Vice, G	Standard Bk	Molteno
Waal, de, P	H de Waal	Malmesbury
Kustings.		
McKenzie, A J	Kol regeering	Maclear
Noke, E	A Whiting	Kaapstad
Swart, D G v B (Swart, J W borg)	ExecuteursKr	Bredasdorp
Mathew, A Y; Mathew & Thorp; Thorp, W L	E Young	Kaapsche Afd
Plessis, du, E C	J Hofmeyr	Ceres
Nagel, J R	A Cumming	Cala
Hanekom J J	H Rust	Malmesbury
Black, P A; Vering, F C	W Joubert	Worcester
Wyk, van, B J	W v d Rust	Oudtshoorn
Borg Verband.		
Swart, D v B	Executeurskr	Bredasdorp
Kontraken.		
Fouchee J E; Kiezer, C F	...	Jansenville
Philipps, F G; Winny A R	...	Cathcart
Bovenzer, J J; Stoors, P C R	...	O V Staat

26 MEI 1897.

Hypotheken.		
Mohamed, A H	Bdl J Reid	Kaapstad
Muller, M	J Myburgh	Do
Rohin, B C	Bdl G Moodie	Kaapsche Afd
Roux, jr P J	J Marais	Stellenbosch
Holloway, J E	J Robertson & Co	Do
Soeker, L (Soeker, F borg,)	Executeurs Kr	Kaapstad
Burnard, J F	S Steyn	Malmesbury
Hoffman, S A	ExecuteursKr	Do
Paton, A	Atkinson Oldham & Co	P Elizabeth
Fick, T	F Dawson	Do
Generaal.		
Olivier, C H	M Moss	Wodehouse
Kontrakten.		
Tennant, D; Forrier, E A	...	F Salis[illegible]

29, MEI, 1897.

Hypotheken.		
Neethling, M C	J Marais	Mal[illegible]
Bosman, P P	H Bosman	Victoria [illegible]
Pretorius, E S	B ttenhauwseeGebroeders	Hope T[illegible]
Behn, E T	B Elliott	Kaapsche Afd
Finn W S	E Brown	Do
Potgieter, J M	Standard Bk	Oudtshoorn
Toit, du, P L	M Muller	Ceres
Effendi, H N	C Landsberg	Kaapstad
Stevens, S W	Bouwvereenig	P E[illegible]
Arkin, M	Kol Wees kr	Kaapstad
Pfuhl, J H	C de Klerk	Kaapsche Afd
Bedeker, A H F	S Fagan	Worcester
Schoeman, S J	P Schoeman	Oudtshoorn
Coetzee, J H	Standard Bk	Do
Coetzee C	Do	Do
Gibbs, A E	J Shoeman	Do
Bronner, H	W Chandler	Burgersdorp
Hauptfleisch, P	Bdl W Lawrence	Wellington